

نقل قول خیر

رهبر معظم انقلاب در سلامت کامل هستند
محمد محمدی گلپایگانی، رئیس دفتر رهبر معظم انقلاب؛ دشمنان هرازگاهی تبلیغ می‌کنند رهبری بیمار است، اما من از نزدیک شاهد ایشان در کمال سلامت هستم و خدا را شکر هیچ مشکلی ندارند. امروز بیشترین حمله دشمن متوجه رهبر معظم انقلاب است، چرا که ایشان عمود خیمه انقلاب اسلامی است. /ایرنا

حضور ۳ میلیون نفر در جشن
۱۰ کیلومتری
احمد وحیدی، وزیر کشور؛ در جشن ۱۰ کیلومتری عید غدیر امسال در تهران، حدود ۳ میلیون نفر حضور داشتند. برخی می‌گویند دهه هشتادی‌ها از انقلاب جدا شده‌اند، در صورتی که همین نسل عید راهپیمایی اربعین را برپا می‌کنند. /فارس

روزآمدسازی مقابله با تهدیدهای امنیتی
محمد پاکپور، فرمانده نیروی زمینی سپاه پاسداران؛ هیچ فرصتی برای نوسازی پهنازی و به‌روز رسانی توانمندی‌های خود برای مقابله با تهدیدهای امنیتی که اشکال تازه و پیچیده‌ای به‌خود گرفته‌است، از دست نخواهیم داد. دشمن به این باور قطعی رسیده که شکست دادن این توانمندی با شیوه‌های مرسوم نظامی، غیرممکن است. /اسپانیوز

تیترا خبر

پروژه تازه کشته‌سازی
رسانه‌های معاند اخیراً ادعا کردند فردی به نام «موسی اسماعیلی» در زندان ارومیه و زیر شکنجه کشته شده است، اما این فرد، ۲۲ اردیبهشت‌ماه در جریان درگیری مسلحانه با مأموران حافظ امنیت، در صحنه درگیری کشته شده است. /میزان

اعتراف آمریکایی‌ها
سختگوی ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا در بحرین به توفیق یک نفتکش حامل سوخت قاچاق از سوی سپاه پاسداران اذعان کرد. /ایسنا

بازداشت رانقی پور در عربستان؟
ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه، با رد برخی مطالب منتشر شده درباره بازداشت علی‌اکبر رانقی پور در عربستان، از انجام پیگیری‌های لازم برای حل و فصل مشکل پیش آمده خبر داد. /ایرنا

آمریکا اعتراف کرد: ایران دنبال «بمب اتم» نیست
اداره اطلاعات ملی آمریکا در گزارشی اعلام کرد که ایران نسبت به سال ۲۰۲۰، ظرفیت خود برای تولید یک بمب اتمی را افزایش داده اما هنوز به ساخت آن اقدام نکرده است. /ایسنا

سیاسی

آسیا در ایران، ایران در آفریقا

در حالی که مجلس میزبان دیپلمات‌های آسیایی است، رئیس‌جمهور عازم کشورهای آفریقایی می‌شود

کم‌توجهی‌های گذشته در این حوزه است. در چنین شرایطی سفر سید ابراهیم رئیسی به کشورهای کنیا، اوگاندا و زیمبابوه که با همراهی جمعی از وزرا و مقام‌های ارشد دولتی، می‌شود، اهدافی مانند ارتقای روابط با کشورهای دوست و همسو، توسعه بازار محصولات دانش‌بنیان، گسترش همکاری‌ها در توسعه مراکز فناوری، افزایش بازارهای صادرات خدمات فنی، مهندسی، کشاورزی و پزشکی و به‌طور کلی

بازگشته است. با توجه به چنین رویکردی هم هست که تهران می‌کوشد در دوران رقابت جهانی به منظور حضور پررنگ‌تر در آفریقا جایگاه مناسبی برای خود ایجاد کند. خروج راهبردی تقویت مناسبات آفریقایی از دستور کار دستگاه دیپلماسی در دولت‌های یازدهم و دوازدهم، زمینه‌ساز غفلت‌هایی در این عرصه شد که دولت سیزدهم با در پیش گرفتن دیپلماسی متوازن، در صدد جبران

نخستین سفر رئیس‌جمهور ایران به قاره آفریقا، آن هم پس از ۱۱ سال، در شرایطی انجام می‌شود که توجه به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های موجود در این منطقه پس از مدت‌ها کم‌توجهی، به مدار اولویت‌های سیاست خارجی دولت ایران

دستورکارها
امضای اسناد همکاری
برگزاری نشست‌های خبری مشترک رئیس‌جمهور ایران با
همتایان آفریقایی
استقبال رسمی از رئیس‌جمهور
انجام دیدارهای دوجانبه با روسای جمهور ۳ کشور
برگزاری نشست‌های مشترک هیأت‌های عالی‌رتبه

مقایسه عملکردها
سفر منطقه‌ای رئیسی به ۳ کشور آفریقایی در شرایطی انجام می‌شود که مدت‌ها بود توجه ویژه به این قاره، از دستور کار سیاست خارجی ایران در دولت قبل خارج شده بود و تمرکز بر برجام و اروپا، سایه سنگینی بر توسعه مناسبات با دولت‌های همسو و دوست، از جمله آمریکا و لاتین و آفریقا افکنده بود. اکنون اما دولت سیزدهم با در پیش گرفتن دیپلماسی متوازن در حال تقویت مناسبات راهبردی با این مناطق است.

۱۰ اقدام مؤثر دولت سیزدهم در حوزه دیپلماسی آفریقایی
۱. دیدارهای مستمر رئیس‌جمهور با مقام‌های دیپلماتیک آفریقایی در تهران
۲. حضور فعال در نمایشگاه‌های آفریقا
۳. راه‌اندازی ۱۰ مرکز تجاری
۴. اعزام ۳۰۰ رایزن فرهنگی
۵. حضور ۶۰ هیأت تجاری آفریقایی در ایران
۶. افزایش ۱۰۰ درصدی حجم تجارت ایران و آفریقا
۷. افزایش ۷۰۰ درصدی خدمات فنی و مهندسی
۸. برگزاری نخستین اجلاس همکاری‌های اقتصادی ایران با کشورهای غرب آفریقا در ۱۵ اسفندماه ۱۴۰۱
۹. رایزنی‌های تلفنی و دیدارهای حضوری مستمر وزیر امور خارجه با همتایان آفریقایی
۱۰. رایزنی برای از سرگیری روابط دیپلماتیک با برخی دولت‌های آفریقایی مانند سودان و لیبی

رقبای ایران در آفریقا چه می‌کنند؟
عربستان
ترکیه
افزایش نمایندگی‌های دیپلماتیک در آفریقا از ۱۲ سفارتخانه در ۲۰۲۰ به ۴۴ سفارتخانه در ۲۰۲۰
از تقویت روابط دیپلماتیک با دولت‌های آفریقایی به‌عنوان بالاترین سطح تمرکز بر توسعه فعالیت‌های اقتصادی
سرمایه‌گذاری در حوزه‌های زیرساختی کشورهای آفریقایی
برگزاری اجلاس‌های برای توسعه همکاری‌های ترکیه و دولت‌های آفریقایی
ترسیم چشم‌انداز ۵ میلیارد دلاری برای تجارت با آفریقا
افزایش کمک‌های بشردوستانه به آفریقا و استفاده هوشمندانه از راهبردهای فرهنگی برای توسعه قدرت نرم در آفریقا
انتقاد قرائد ادبی امنیتی-نظامی و ایجاد پایگاه‌های نظامی در برخی کشورهای آفریقایی

چرا آفریقا؟
بررسی ۳۰ مزیت و ظرفیت آفریقا
۱. وفور منابع طبیعی
۲. برخورداری از بیشترین ذخایر استحصال نشده معدنی (وجود ۳۰ درصد از ثروت‌های معدنی جهان در قاره آفریقا)
۳. قرارگیری در مسیر حمل‌ونقل و تجارت بین‌المللی
۴. دارا بودن موقعیت ژئواکونومیک ویژه
۵. حضور ۲۱ کشور تولیدکننده نفت در قاره آفریقا
۶. برخورداری از بسترهای بکر به منظور جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی
۷. وجود بازارهای گسترده برای صادرات محصولات غذایی و کشاورزی
۸. وجود بسترهای مناسب به منظور توسعه مناسبات گردشگری
۹. برخورداری از بازارهای گسترده برای صدور محصولات دارویی و بهداشتی
۱۰. وجود بازارهای مناسب و گسترده برای تهیه مواد خام و اولیه، به‌ویژه در شرایط تحریمی ایران
۱۱. آفریقا از نظر مساحت و جمعیت، دومین قاره جهان پس از آسیا به حساب می‌آید.
۱۲. برخورداری بالاترین میزان بازگشت سرمایه در جهان
۱۳. داشتن ۱۸۷ میلیون هکتار زمین قابل کشت
۱۴. نیاز کشورهای آفریقایی به بهرهمندی از تجربه‌های ایران در حوزه انرژی

ترافیک دیپلماسی در بهارستان
برگزاری اجلاس کمیته دائمی بودجه و برنامه‌ریزی مجمع مجالس آسیایی در تهران با رایزنی‌های دیپلماتیک گسترده‌ای میان تهران و هیأت‌های پارلمانی مهمان همراه بود. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس علاوه بر سخنرانی در مراسم افتتاحیه این اجلاس، دیدارهای دوجانبه‌ای هم با رئیس پارلمان عربی و نمایندگان پارلمان کشورهای چین، پاکستان، فلسطین و... داشت. عکس:ها.خانم‌ملمت

بیس‌ت و یکم تیرماه سالروز قیام مردم مشهد علیه کشف حجاب به عنوان روز عفاف و حجاب نامگذاری شده است.
ابوالفضل @Abolfazlbh_313
دست نوشته شهید حاج قاسم سلیمانی بر کتاب سر بلند: دخترم... آنها را (شهید را) الگو بگیر، مهمترین شادی آنها، عفت و حجاب است.
#اجتماع مردمی عفاف و حجاب
#پانوی نجابت
Zari haghghi @zari981
حجاب یک فرهنگ است که شهدا نیز به آن تاکید داشتند.
#اجتماع مردمی عفاف و حجاب
#میراث مادر

تقدیم را که ورق بزنی ۲۰ تیرماه سالگرد یکی از خونبارترین جنایات جنگی علیه مسلمانان در بوسنی است.
چریک مسلمان @cherikemosalman
گوشه‌ای از گورهای دسته جمعی در سربرنیتسا هنوز هم بعد از ۳۰ سال از پایان جنگ همچنان بقایای پیکرهای شهدای مظلوم مسلمان بوسنی باقی می‌ماند.

پوریا @pourya
بعد از ۲۸ سال از آن واقعه دردناک مردم بوسنی و دیگر کشورهای جهان (از جمله ایران) مسیر بالعکس ۱۱۰ کیلومتری یعنی از روستای نزروک در توزلا به سمت سربرنیتسا را در روزهای ۸ تا ۱۱ جولای (روزهایی که در آن قرار داریم) تحت عنوان مارش میرا راهپیمایی می‌کنند و در روز ۱۱ جولای خود را به مزار قربانیان سربرنیتسا می‌رسانند تا یاد و نام قربانیان این نسل کشی را زنده نگاه دارند.

جلال رشیدی کوچی @j_rashidikoochi
ان‌شاءالله مشکل به وجود آمده برای آقای #رانقی پور با پیگیری عزیزانمان در وزارت خارجه برطرف خواهد شد و ایشان به زودی به کشور باز خواهند گشت. ولا یحزنک قولهم ان العزة لله جمعها هو السميع العليم.

حسین طاهری @hoseintaheri213
چند روزی است که از این اتفاق ناراحت کننده مطلع هستیم اما کاری از دست ما بر نمی‌آید. لذا از روی موقفیت، سلامتی و بازگشت سریع برادر بزرگترم استاد حاج علی‌اکبر #رانقی پور به کشور، قبل از فرارسیدن ماه محرم منتظر پیگیری و پاسخ مسئولین وزارت خارجه «رفق همیشه چنین مشکلاتی» هستیم.

وزارت امور خارجه ایران پیگیر حل و فصل مشکل بازگشت رانقی پور به کشور است.
@hamshahrnews

همه سازمان‌ها به تسریع روند تهیه مسکن‌های عمومی کمک کنند

شهردار تهران با حضور در بیت آیت‌الله‌العظمی مکارم‌شیرازی با معظمله دیدار کرد

صبح دیروز سه‌شنبه ۲۰ تیرماه ۱۴۰۲، علیرضا زاکانی، شهردار تهران در رأس هیئتی از مدیران ارشد شهری با حضور در بیت آیت‌الله‌العظمی مکارم‌شیرازی با معظمله دیدار کرد. آیت‌الله مکارم‌شیرازی در این دیدار با توصیه به مجموعه مدیریت شهری گفت: سرمایه‌داران از حق خود دفاع می‌کنند؛ بنابراین ما باید مدافع حقوق کسانی باشیم که کاری از دستشان ساخته نیست؛ همان‌هایی که واقعا محروم هستند یا دیگران آنها را محروم کرده‌اند. حل مشکلات محرومان باید به‌صورت سیستماتیک باشد، نه موضعی؛ بنابراین شهر نباید به قسمت مرفه و ضعیف تقسیم شود. باید به جنوب شهری‌ها اهمیت داده شود، سعی کنید به یاد محرومان باشید؛ به‌خصوص کسانی که خانه ندارند. موضوع تامین مسکن از بزرگ‌ترین دغدغه‌های قشر محروم جامعه است و مجموعه‌های مسئول باید همگی به ساخت و تسریع روند تهیه مسکن‌های عمومی کمک کنند.

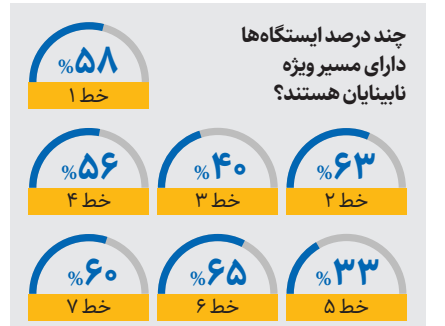
ایشان تأکید کرد: شهرداری تهران از حساس‌ترین و مهم‌ترین دستگاه‌های اجرایی در نظام جمهوری اسلامی ایران است. این نهاد فقط مسئول جنبه‌های مادی و ظاهری شهر نیست، بلکه مسئولیت فرهنگی شهر نیز بر عهده شهرداری است. توجه به مسائل معنوی و جنبه‌های معرفتی و فرهنگی کار مهم شهرداری است؛ به‌طوری‌که تا این موارد حل نشود، مسائل ظاهری و مادی نیز به نتیجه نمی‌رسد؛ بنابراین هر قدر کمک به رشد فرهنگ در تهران شود، رهاست.

آیت‌الله مکارم‌شیرازی افزود: از طرفی شهرداری به‌تنهایی نمی‌تواند بار تحول فرهنگی شهر را بر دوش بکشد و باید با دستگاه‌های مختلف ازجمله صداوسیما، آموزش و پرورش و... برای پیشبرد اهداف فرهنگی خود همکاری داشته‌باشد. در کار فرهنگی مساجد محورند، اما در مساجد امروز صرفا نماز خوانده می‌شود؛ در حالی که صدر اسلام مرکز همه وقایع و تحولات مسجد بود، اما امروز زمان مسلمانان از این فضا فاصله گرفتند. باید مسجدها به همان جایگاه برگردد و تبدیل به کانون تحولات فرهنگی جامعه شود.

اصل ماجرا

ایجاد مسیر ویژه نابینایان در ایستگاه‌های مترو

مناسب‌سازی ایستگاه‌های مترو برای حضور اقشار خاص از جمله معلولان، رویکرد مدیریت شهری بوده و هست و مدیران شهری هم تلاش کرده‌اند در تحقق این هدف سهمی داشته باشند. در این دوره، شهرداری تهران بهره‌برداری از ایستگاه‌های مترو را منوط به نصب پله‌برقی و آسانسور کرد. نکته قابل تأمل این است که در برخی ایستگاه‌های مترو حداقل امکانات از جمله خطوط بساوبایی (تردد افراد نابینا) وجود ندارد. البته علامت‌نشان می‌دهد که این مسیر وجود داشته و بنا به دلایل نامعلومی تجهیزات جمع‌آوری شده‌اند. این ظاهر امر بود و اصل ماجرا از شرکت بهره‌برداری مترو پیگیری کردیم که مسعود درستی، مدیرعامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران با اشاره به اینکه ۱۵۰ ایستگاه مترو در پایتخت وجود دارد، گفت: «در اجرای طرح مناسب‌سازی ایستگاه‌ها، وضعیت نابینایان مورد توجه قرار گرفته و در حال حاضر از مجموع ۱۱۵۰ ایستگاه فعال حدود ۱۸۲ ایستگاه معادل ۱۵٫۵ درصد دارای مسیر روشن‌دلان در تراز سکو هستند. به‌تازگی هم پروژه اجرای مسیر ویژه تردد نابینایان در ۱۰ ایستگاه مترو کلید خورده است. فاز سوراخ‌کاری کفپوش سکوهای ایستگاه مهدیه به اتمام رسیده و پیرو هماهنگی‌های صورت گرفته، تمام تجهیزات و ادوات اجرای پروژه در حال حاضر به ایستگاه منیریه منتقل شده است، بنابراین سوراخ‌کاری کفپوش سکوها به‌مثابه جمع‌آوری تجهیزات بساوبایی نیست.» درستی در پایان هم با اشاره به اینکه بهبود این شرایط از ارتقای سطح مناسب‌سازی مترو برای معلولان در دستور کار شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه قرار دارد، گفت: «طبق آمار سازمان بهزیستی، بین ۱۰۰ تا ۱۲۰ هزار نفر نیازمند دریافت خدمات خاص در مترو هستند (مانند کم‌بینایان، نابینایان و معلولانی که از ویلچر استفاده می‌کنند)؛ بنابراین باید دسترسی برای این گروه خاص را تا آنجا که ممکن است، آسان کنیم. اطلاعات ایستگاه‌هایی که مناسب‌سازی در آنها انجام شده روی نقشه خطوط هفت‌گانه مترو ایجاد شده و از سایت شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه به نشانی <https://metro.tehran.ir> قابل دسترسی است.»

پایان دستفروشی در تئاتر شهر

شهرداری تهران طرح ساماندهی دستفروشان را در نقاط طلایی شهر اجرایی می‌کند

پایان دستفروشی در تئاتر شهر

به‌گفته یکی از مقامات مسئول شرکت شهربان و حریم‌بان، عوامل شهرداری با همکاری مأموران پلیس به‌مدت یک ماه در چهارراه ولیعصر حضور دارند و مانع از دستفروشی و بساط‌گستری در این محدوده می‌شوند. همچنین از طریق هماهنگی با نیروی انتظامی و دستگاه قضایی، قلدرها، لیدرها و... شناسایی و به مراجع قضایی معرفی می‌شوند. همچنین پس از ساماندهی چهارراه ولیعصر، این طرح در ضلع غربی خیابان ولیعصر و در نهایت ضلع شمالی و امتداد آن تا میدان ولیعصر اجرا می‌شود.

آزادی تئاتر شهر از تصرف مافیا

حضور دستفروشان در تئاتر شهر علاوه بر ناراضی شهروندان، گلابه و اعتراض هنرمندان را هم در پی داشته است. به‌گفته علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای شهر تهران با اجرای شدن طرح ساماندهی دستفروشان، این محور از آزدسازی و برای حضور خانواده‌ها و هنرمندان مهیا می‌شود. مدیریت شهری تصمیم دارد با اجرای رویدادهای فرهنگی، هویت این محور را بازگرداند.

نقطه‌گذاری مناسب برای استقرار بساط‌گستران

میدان تجریش و خیابان شهرداری ازجمله نقاط جذاب برای بساط‌گستری است. به‌گفته احسان صفایی، معاون خدمات شهری شهرداری منطقه یک طی ۱۴ هزار گذرشته این معبر به‌طور کامل در تصرف و فرقی بساط‌گستران بود و این طرح باهدف نظم‌بخشی به این محور اجرا می‌شود. فضاهای مناسبی در ضلع شمال و جنوب میدان تجریش چنانچه شده‌اند که دستفروشان و اقعی کسانی که از این‌راه امرامعاش می‌کنند) شناسایی و تا پایان مرداد در آنها مستقر می‌شوند. به‌گفته حسن اختردانش، معاون خدمات شهری شهردار منطقه ۶ هم چنانچه برای استقرار بساط‌گستران به‌گونه‌ای انجام می‌شود که هم برای مراجعه مردم جذاب باشد و هم دستفروشان رغبت حضور و فعالیت در آنها داشته باشند.

می‌شود، پایان امپراتوری مافیا خواهد بود. کسانی که از نبود نظارت‌های کافی بهترین بهره‌ر را بردند و فضاهای مناسب دستفروشی را شناسایی کردند و بساط قلدردی و باج‌گیری به راه انداختند و سال‌ها برای خودشان حکمرانی می‌کردند. در این میان برخی از طریق باج‌گیری امرامعاش اندام بساط‌گستران می‌انداخت و شهرداری تهران با اجرای طرح ساماندهی دستفروشان بساط‌شان را جمع‌آوری و به امپراتوری آنها پایان دادند.

عزم مدیریت شهری برای اجرای طرح

این دوره عزم خود را برای اجرای طرح ساماندهی دستفروشان و پایان دادن به حکمرانی مافیا جزم کرده است. اقدامی که توسط عده‌ای خاص به‌گونه‌ای بیان شد که گویا شهرداری قصد بیچار کردن دستفروشان را دارد و... اما واقعیت امر آن است که در این طرح، دستفروشان که از این طریق امرامعاش می‌کنند با ثبت‌نام در سامانه «سامان بازار» شناسایی و شناسنامه‌دار می‌شوند. در نهایت هم با استقرار در فضاهای مناسب می‌توانند در شرایط بهتری به کسب و کار خود ادامه دهند. علاوه بر این، در طرح ساماندهی دستفروشان دیگر خبری از لیدرها و سرشیکه‌های قلدرد و باج‌گیر نیست. چرا که شهرداری تهران معابری چون میدان هفتم تیر، چهارراه ولیعصر، میدان هفت حوض، خیابان ۱۵ خرداد، میدان تجریش و... را به‌عنوان نقاط طلایی که در فرقی دستفروشان است شناسایی کرده و قصد دارد تحول کالبدی در شهر ایجاد کند.

بازارهای موقت

بازارچه امور بانوان و بازارچه‌های خوداشتغالی

این بازارچه با همکاری سازمان رفاه اجتماعی شهرداری تهران در پارک‌های قیصریه، پارک ملت و هلال احمر دایر می‌شود.

بازار جنت

۲۹۲ غرفه
۲۵۰۰ مترمربع مساحت
نشانی: اتوبان نیاپیش تقاطع جنت‌آباد (منطقه ۵)

بازار حکیمیه

۹۳ غرفه
۱۸۰۰ مترمربع مساحت
نشانی: خیابان نشووه محله حکیمیه (منطقه ۴)

نشانی شب بازار

منطقه	نشانی	غرفه
۵	پایانه آزادی	۳۰۰
۱۵	زیر پل بعثت	---
۱۲	پیاده‌راه ناصرخسرو	۷۵

نشانی روزبازار

روزبازار	منطقه	نشانی	تعداد غرفه
شنبه	۵	شهران، بین نیما یوشیج و خیابان مهرانی	۲۹۰
	۵	۲۰ متری گلستان، خیابان افاقیا	۱۱۰
	۲۲	میدان موج	۲۰۰
	۱۹	نعمت‌آباد، رسید به میدان نارالله	۱۵۰
یکشنبه	۱۵	مشیریه، انتهای ۲۰ متری صالحی	۲۸۶
	۵	بزرگراه اشرفی اصفهانی، خیابان امام حسین	۲۰۰
	۱۵	فرهنگسرای خاوران، بلوار شاهد	۱۲۰۰
	۱۹	شهرک دولت‌خواه، میدان محمودی	۱۰۰
دوشنبه	۲۱	شهرک آزادی، بلوار ولیعصر	۳۷۰
	۱۵	کیان‌شهر، شهرک شهید پروچردی، ابتدای زیرگذر امام علی	۲۳۰
	۲۰	شهری، شهرک علاییین	۱۶۰
	۱۵	مسعودیه، خیابان پیام، پشت پمپ گاز	۳۰۰
سه‌شنبه	۱۷	خیابان قزوین، بوستان شهدای غواص	۱۰۰
	۱۳	جنب متروی کلاهدوز	۱۳۰
	۱۹	عبدل‌آباد، تقاطع خیابان ارسطو و بخشنده	۱۶۵
	۱	شهرک نفت، خیابان کهنوجی	۲۴۰
جمعه	۵	جنت‌آباد، سیمون بولیوار	۳۰۰
	۱۴	شهید محلاتی شرق، انتهای بلوار ده حقی	۱۶۰
	۱۹	عبدل‌آباد، تقاطع خیابان ارسطو و بخشنده	۱۰۰
	۱۴	خیابان پاسدار گنم، خیابان پرستار	۱۵۰
چهارشنبه	۱۵	فرهنگسرای خاوران، بلوار شاهد	۱۲۰۰
	۱۹	شهرک بستان، خیابان مرادی	۱۴۰
	۲۲	میدان موج	۳۰۰
	۵	بلوار الهام، جنب پارک الهام	۲۰۰
پنجشنبه	۲۱	شهرک آزادی، جنب میپ‌نیزین	۲۲۰
	۱۷	خیابان مسجد، جنب ایستگاه بازیافت	۱۰۰
	۱۵	مسعودیه، خیابان پیام	۴۹۸
	۵	بزرگراه اشرفی اصفهانی، خیابان امام حسین	۱۲۰
جمعه	۱۸	بلوار خلیج فارس، بوستان شهدای غواص	۱۵۰
	۲۱	جاده مخصوص شهید لشکری، بعد از ایران‌خودرو	۳۷۰
	۵	جنت‌آباد، سیمون بولیوار	۳۵۰
	۲۲	شهرک چشمه، ضلع شرقی ساختمان خدمات شهری	۱۵۰

احکام جدید در شهرداری تهران

زاکانی ضمن ابقای بسیاری از مدیران، احکام جدیدی در برخی بخش‌ها صادر کرد

شهردار منطقه ۱۶ منصوب شدند. در ادامه شهردار تهران رضا سیفی را به‌عنوان سرپرست شهرداری منطقه ۱۷ و هادی حق‌بین را به‌عنوان سرپرست معاونت فنی و عمرانی انتخاب کرد. همچنین احکام علی نصیری رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر، محسن مهدیان مدیرعامل و عضو هیات مدیره شرکت هشتشهری، رضا صیادی مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان زیباسازی شهرداری تهران، محمد جواد تاجیک مدیرعامل سازمان بهشت‌زهر(اس) و شهردار حرم مطهر امام خمینی (ره)، عمادالدین سخایی مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی امور اقتصادی، رضا قهرمانی مدیرکل خزانه‌داری، علیرضا محمودی آشتیانی به‌عنوان مدیرکل پشتیبانی، علی خوشنود مدیرکل تشکیلی و وصول در آمد، عبدالطهر محمدخانی سخنگوی شهرداری تهران و رئیس مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل، داود قربانیان مدیرعامل و عضو هیات

مدیرعامل شرکت خدماتی کالای شهروند، عباس تقدسی نژاد مدیرعامل و عضو هیات مدیره شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی شهر آفتاب، جواد معصومی مدیرعامل و عضو هیات مدیره موسسه صندوق ذخیره کارکنان شهرداری تهران، ابوذرتختاری مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان املاک و مستغلات شهرداری تهران، جواد مالکی مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان بازنشستگی، علی محمد مختاری مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان بوستان‌ها و فضای سبز شهرداری تهران، ایوب فصاحت مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان مدیریت میادین میوه‌تبار، قدرت‌الله محمدی مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران، نوید خاصه‌باف مدیرعامل و عضو هیات مدیره سازمان سرما به‌گذاری و مشارکت‌های مردمی شهر تهران و علیرضا جعفری مدیرکل امور خدمات شهری تمدید و این افراد در سمت‌های خود ابقا شدند.

پرورش استعدادها و ورزشی تهران
علیرضا زاکانی، شهردار تهران: امضای تفاهنامه با فدراسیون‌های مختلف اتفاق مثبتی است که می‌تواند منجر به شناسایی و پرورش استعدادها و ورزشی شهر تهران شود. از طرفی امکانات تهران بالاست؛ بنابراین ما با تجهیز امکانات ورزشی پایتخت به اصل، زمینه‌ساز خدمت‌رسانی به کل کشور می‌شویم.

بازسازی ۱۰۰ دستگاه اتوبوس
مهدی علیرزاده، مدیرعامل شرکت واحد اتوبوسرانی: با تلاش همکارانم در شرکت واحد قرارداد بازسازی ۱۰۰ دستگاه اتوبوس بخش خصوصی منعقد شد که تا اول مهر خدمت‌رسانی خواهند داشت. پیش از این هم قرارداد بازسازی ۳۳ دستگاه اتوبوس ملکی شرکت واحد منعقد شده بود که از این تعداد ۱۰۰ دستگاه بازسازی و وارد چرخه خدمات‌دهی و باقی آن هم در راه است.

آغاز ارزیابی پارکینگ‌های شهرداری
عمار سعیدیان‌فر، معاون بهره‌برداری از سیستم‌های حمل‌ونقل سازمان حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران: پایش و ارزیابی پارکینگ‌های شهرداری تهران آغاز شده و با همکاری مناطق ۲۲ گانه، نواقص و تخلف‌های احتمالی احصاء و اصلاح خواهد شد. هدف اصلی از این بازدیدها، بهبود کیفیت خدمت‌رسانی و افزایش رضایت مراجع‌کنندگان به پارکینگ‌های مذکور است.

خبر

خدمات اتوبوسرانی در روز عفاف و حجاب

ناوگان اتوبوسرانی تهران به شرکت‌کنندگان در مراسم اجتماع بزرگ عفاف و حجاب خدمات‌رسانی می‌کند

روابط عمومی شرکت واحد اتوبوسرانی تهران با صدور اطلاعیه‌ای، از خدمات‌رسانی این شرکت به شهروندان گرامی جهت حضور در مراسم اجتماع بزرگ عفاف و حجاب که روز چهارشنبه بیست‌ویکم تیرماه در میدان امام حسین (ع) برگزار می‌شود، خبر داد.

براساس این گزارش، شرکت واحد اتوبوسرانی تهران برای رفاه حال بازدیدکنندگان گرامی، ضمن تخصیص ناوگان مخصوص مراسم و برقراری سرویس‌های درستی از مناطق ۲۲ گانه سطح شهر، با تقویت خطوط عبوری و منتهی به محل برگزاری مراسم، نسبت به ارائه خدمات حمل‌ونقلی اقدام می‌کند.

عدد خیر

۹۴۰۰۰
میلیارد تومان

خسارت از مسیر تصادفات جرحی و فوتی در بخش‌های مختلف به کشور در سال ۱۴۰۰ تخمین شد. پیام معینی، مدیر گروه مطالعات حمل‌ونقل و ترافیک مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران گفت: در سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۹۴ هزار میلیارد تومان خسارت از مسیر تصادفات جرحی و فوتی در بخش‌های مختلف به کشور تحمیل شد و سهم هر شهروند تهرانی از این خسارات، حدود ۱۰ میلیون تومان بود.

۷۷

میلیون یورو

برای خرید واگن‌های متروی تهران در نظر گرفته شده است. پرویز سروری، نایب‌رئیس شورای شهر تهران گفت: مجوزهای اداری خرید این واگن‌ها صادر شده و دولت همکاری‌های لازم را در این زمینه داشته است، اما با این حال متقدیم روند‌های بیوروکراسی باید اصلاح شود تا سریع‌تر کارها پیش برود.

۲

هزار هکتار

از اراضی بافت فرسوده بازسازی شده بود. حمیدرضا صارمی، معاون محارری و شهرداری تهران گفت: به دلیل کاهش آمار صدور پروانه در دهه ۹۰ و توقف نسبی ساخت‌وساز در تهران، شاهد افزایش فرسودگی در پایتخت هستیم؛ بنابراین بافت فرسوده تهران از ۴۵۰۰ هکتار به حدود ۶ هزار هکتار افزایش یافته است.

خبر

هدف رهبری از تقریظ نویسی ارائه دستمایه هنری به هنرمندان است

معاون امور مجلس رئیس جمهور در گفت‌وگو با اینها، با اشاره به شکل گرفتن بحث اقتباس بعد از جشنواره فجر و برگزیده شدن فیلم غریب گفت: در مرحله اول باید کتاب‌های ارزنده‌ای چاپ شود در قالب رمان، روایت و غیره که قابل استفاده باشد مثلاً در بحث دفاع مقدس که به‌عنوان یک گنجینه بایان‌ناپذیر از آن یاد می‌شود که این همه فداکاری و گذشت دارد رهبر معظم انقلاب تأکید دارند که در این زمینه کار شود. ایشان کتاب‌های را می‌خوانند گاهی تقریظ می‌نویسند نه اینکه در قالب کتاب باقی بماند این کتاب باید دستمایه آثار هنری شود و تبدیل به یک فیلمنامه یا نمایشنامه شود. در واقع اقتباس ادبی برای فیلمنامه‌نویسان هم راحت‌تر است چون داستان آماده است و مخاطب خود را دارد. سید محمد حسینی در گفت‌وگو با اینها افزود: اگر هنرمندان و سینماگران با بحث اقتباس بیشتر آشنا شوند علاقه‌مند به استفاده خواهند شد. متأسفانه سینمای ما تا حدودی تقلید از سینمای غربی شده‌است در حالی که ایران از یک پیشینه درخشان فرهنگی برخوردار است. نمونه‌های اسطوره‌های شاهنامه تا کتاب‌های تاریخ معاصر است. ماهالی قلم کم‌نداریم. باید همه رسانه‌ها کمک کنند این کار انجام شود. ادامه داد: اقتباس استفاده از فکر و اندیشه دیگران است. دیگری که پژوهش کردند تحقیق کردند، داستان یا خاطره - داستان خلق کردند. وقتی کتابی شکل می‌گیرد، با احتمال بسیار زیاد محتوای خوبی داشته است و اگر تبدیل به فیلمنامه هم شود برای مخاطب جذاب خواهد بود. وزیر ارشد دولت دهم گفت: در گذشته وقتی در حوزه فرهنگ کار می‌کردیم یکی از توصیه‌هایی که حضرت آقا داشتند این بود که هنرمندان با افراد متفکر و اندیشمند در ارتباط باشند تا کارهای هنری با فرم و قالب جذاب ارائه کنند و در تولید محتوا از دیگران کمک بگیرند.

دوبله

چرخه معیوب آموزش دوبله

مدیر دوبلاژ پویانمایی «مرد عنکبوتی ۲» معتقد است که صنعت صدایپیشگی در کشور در آستانه مرگ است و از آن حمایتی نمی‌شود. حسین هدایت‌پور به ایرنا گفت: استنادی که هنرجویانی در صنعت صدایپیشگی تربیت می‌کنند، صرفاً آموزش را ملاحظه کار قرار می‌دهند و با وجود استعدادهای بسیاری که در کشور وجود دارد به هنرجویان خود میدان و قدرت مانور نمی‌دهند. او گفت: از استناد بسیاری درس آموختیم اما هیچ‌کدام حاضر نشدند من را وارد کاری کنند به همین دلیل به سمت فعالیت‌های خصوصی در این عرصه رفتم.

قافیه در باد گم شد

احمد رضا احمدی در گذشت

سعید مروی
روزنامه‌نگار

بعد از یک دوره طولانی بیماری که به رفت‌وآمد چند باره شاعر در مسیر بیمارستان و منزل گذشت، سرانجام داستان تمام شد. دیروز احمد رضا احمدی، در ۸۳ سالگی در گذشت. شاعر، نویسنده و چهره فعال هنر و ادبیات ایران که بیش از ۶۰ سال حضور پرثمر در عرصه فرهنگ داشت، خرقه تهی کرد. آخرین بازمانده از نسل شاعران بزرگی که در دهه ۴۰ شمسی چهره شدند و به شهرت رسیدند و یکی از پرکارترین چهره‌های فرهنگ معاصر ایران که همیشه در حال آفرینش هنری بود. از مجموعه‌های پر شمار اشعارش و رمان نویسی گرفته تا نوشتن برای کودکان در کانون پرورش فکری که سال‌ها در آنجا کار می‌کرد و این اواخر نقاشی و برپایی نمایشگاه که در همه آنها، احمد رضا احمدی شبیه خودش بود. به سبک خودش شعر گفت. برای بچه‌ها قصه نوشت، در کانون آلبوم موسیقی در آورده، به یاری رفقای سینماگرش رفت، دستتیار و مشاور کارگردان شمس و جلوی دوربین رفت و البته پیش و پیش از هر چیز شعر گفت. احمد رضا احمدی متولد ۱۳۱۹ در کرمان بود. از آثار او در حوزه شعر می‌توان به «طرح»، «روزنامه شیشه‌ای»،

انتهای دهه ۴۰ هم‌راه با جلال مقرر مس صحنه «پنجره»
ابتدای دهه ۷۰ آغاز فصل تازه فعالیت ادبی با انتشار مجموعه شعر «قافیه در باد گم می‌شود»

«وقت خوب مصایب»، «قافیه در باد گم می‌شود»، «پیرانه‌های دل را به باد می‌سپارم»، «دفترهای واپسین»، «دفترهای سس‌الخوردگی»، «هزار آقاییا در چشمان تو هیچ بود» و «روزی برای تو خواهم گفت» اشاره کرد. از آثارش در حوزه کودک و نوجوان نیز می‌توان به «دیگر در خانه پسرک هفت صندلی بود»، «دخترک ماهی تنهایی» و «همزعه گل‌های آفتابگردان» اشاره کرد. به‌عنوان بنیانگذار سبک موج نو در دهه ۴۰ به شهرت رسید و البته داستان به این سادگی‌ها هم نبود. بعدها دوست نزدیک و یار غارش مسعود کیمیایی آن سال‌های احمد رضا احمدی را چنین روایت کرد: «گاهی که در سال‌های ۴۰ به شعر داشت، همه را نگران کرده بود و بعد از ۲ کتابی که از او منتشر شد، نگران شونده‌ها دشمن او شدند. آنها شاعران لجن‌های قلم - عاشقان قافیه، که سر شاعر برود، قافیه‌اش نرود - بودند. به او و آنهایی که بعد از او آمدند گفتند موج چهارم...»
احتمالاً هیچ شاعر معاصر در این سال‌ها به اندازه احمد رضا احمدی شعر نگفت. چه در دورانی که بیشتر در محافل روشنفکری چهره شناخته شده‌ای

اگر بخواهم از کسانی که در شکل‌گیری شعر من نقش داشتند نام ببرم باید از فریدون رهنما و عبدالرحیم احمدی یاد کنم. فریدون رهنما بود که مرا با شعر جهان آشنا کرد. کارهای او با حوصله و حساسیت نیت می‌خواند و اصلاح می‌کرد. شخص دیگری که بر من بسیار تأثیر گذاشت، عبدالرحیم احمدی است. کسی که «خوشه‌های خشم» جان اشتین یک و «گالیله» بر تولد پرشت را با آن مقدمه درخشان ترجمه کرده است. همیشه گفته‌ام که تغییر عادت مردم سخت است. فروغ فرخزاد، مهر داد صمدی، آیدین آغداشلو و مسعود کیمیایی کسانی بودند که شعر مرا کشف کردند. مهر داد صمدی نقدی بر شعر من نوشت که هنوز یکی از بهترین نقدهاست. همیشه گفته‌ام که فروغ فرخزاد، پاسپورت ادبی مرا صادر کرد. او در کتاب «نمایا تا بعد» شعر مرا در کنار شاعران پس از نیما آورد.
سال ۱۳۷۰ که سکنه کردم فهمیدم فرصت خیلی کم است. فهمیدم که آدم قرار قبلی با مرگ ندارد و مرگ ناگهان رخ می‌دهد. از آن به بعد خیلی جدی‌تر از گذشته کار کردم. باز نشسته شده بودم و فرصت و فراغت بیشتری داشتم. زندگی ام را مدیون همسر و دخترم هستم که در تمام این سال‌ها مرا ابرام بودند.

احمدی به روایت احمدی

در نولد ۷۹ سالگی شاعر، مرثی می‌کارد در گفت‌وگویی با احمد رضا احمدی انجام داد که در همنه‌ری ۲۰ از دیپهشت ۱۳۹۸ منتشر شد. مصاحبه‌ای که هیجتن خواندنی و با رفتن شاعر درخ آورد است. که‌هایی از این مصاحبه را پیش رو دارید.
تنها کاری که بلامد همین است. وقت تلف نکردم. انضباط و پشتکار داشتم و در همه این سال‌ها کار کردم. هنوز هم صبح‌ها ساعت ۶ بیدار می‌شوم. صبحانه مختصر می‌خورم و پشت میز می‌نشینم و می‌نویسم و کار می‌کنم. عصر هم همینطور. از ساعت ۴ تا ۷ کار می‌کنم و شب‌ها معمولاً خیلی زود می‌خوابم. نه جایی می‌روم، نه اهل مهمانی هستم، نه اهل مجلس و معفل. در همه این سال‌ها بی‌وقفه کار کرده‌ام. سعی کردم سالم زندگی کنم. نه سیاسی شدم نه معتاد. سهراب سپهری در نامه‌ای که به گلستان نوشته می‌گوید که من فقط نگرانم که احمد رضا هر وینتی نشود. خوشبختانه هر وینتی نشدم و سالم زندگی کردم.

نقل قول خیر

سینمای ایران باید ستایشگر ساحت خانواده باشد

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر ارشد در پیام به جشنواره هوا: سینمای امروز باید ستایشگر ساحت سلیم خانواده و روایتگر صدیق چهره واقعی زن باشد و به توجیه نقش متمایز خانواده در کارکردهای اجتماعی بپردازد، تغییر هوشمندانه کلیشه‌ای مستعمل از زن و خانواده، منحصر با برساختن الگوهای باورپذیر انسانی و اعتمادآفرینی ممکن می‌شود.

مزایای کتاب دیجیتال

احمد السیسی، استاد دانشگاه: با وجود اینکه در خانه خودم بزرگترین کتابخانه سینمایی در ایران را دارم، موافق با دیجیتال شدن حجم زیادی از آثار و کتاب‌ها هستم. داشتن احساس تعلق نسبت به کتاب‌های کاغذی چیزی مخصوص به نسل و دهه ماست. / مهر

ادبیات

تهاجم فرهنگی حاصل کوتاهی خودمان است

پژوهشگر و مدیر دفتر ادبیات کودک و نوجوان مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری با اشاره به مشکلات موجود در حوزه ادبیات کودک کان معتقد است تهاجم فرهنگی حاصل کوتاهی خودمان در این حوزه است. کمال شفیع بی‌تسنیم گفت: شاعر ما ۴۰ سال پیش شعر برای نوجوان سروده است، الان هم همان را می‌گوید! به‌خاطر این است که می‌بینیم خیلی از کتاب‌های نوجوان خریدار ندارند. هنوز سواد تصویرگران کتاب کودک و نوجوان ما، سواد کودک است و کتابی که برای نوجوان طراحی می‌شود، دقیقاً شبیه کتاب کودک است. نوجوان هم این را نمی‌خرد هیچ انگیزه بصری که بتواند ذائقه بصری او را برای خریدن کتاب تشویق کند، ندارد. برای همین است که می‌بینیم آثار فروغ و سپهری خیلی بیشتر در بین نوجوان‌ها دست به‌دست می‌شود تا شاعران نوجوان!

شرکت سرمایه‌گذاری
مسکن زاینده‌رود
(سهامی عام)

گروه توسعه ساختمان
تدبیر
(سهامی عام)

شرکت توسعه و عمران اصفهان
سهامی عام
شماره ثبت: ۱۳۸۳۰

مزایده اجاره واحدهای مرکز خرید فیروزه

ردیف	نام شهر	نام پروژه	موضوع قابل اجاره
۱	اصفهان	مرکز خرید فیروزه	تعداد ۱۴ واحد تجاری واقع در طبقات منفی یک، همکف، اول و دوم با متراژهای ۴۸ تا ۱۹۴ مترمربع
۲			تعداد ۱ واحد دپارتمان فروشگاه‌های در ۳ طبقه واقع در طبقات منفی یک تا منفی سه جمعاً به متراژ ۶۸۱ مترمربع
۳			تعداد ۱۰ واحد فودکورت واقع در طبقه سوم به متراژهای ۳۳ تا ۵۷ مترمربع
۴			تعداد ۱ واحد تجاری (با کاربری رستوران) واقع در طبقه چهارم به متراژ ۱۰۱۳ مترمربع به انضمام انباری
۵			تعداد ۱۲۸ واحد پارکینگ واقع در طبقات زیرزمین دوم تا چهارم بصورت یکجا به (اشخاص حقیقی / حقوقی بهره بردار)
۶			تعداد ۱۱ باب انباری واقع در طبقات ۳- و ۴-

بین الملل

جهان نما

روسیه: ترکیه در حال تبدیل شدن به کشوری «غیر دوست» است

رئیس کمیته دفاع و امنیت شورای فدراسیون روسیه اعلام کرد که اقدامات تازه ترکیه نشان می دهد که این کشور در حال تبدیل شدن به یک کشور غیر دوست است. به گزارش خبرگزاری آناتولی، ویکتور بوندارف از اقدامات ترکیه از جمله اعلام حمایت آنکارا از پیشنهاد اوکراین برای پیوستن به سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) و تصمیم بعدی مبنی بر آزاد کردن پنج فرمانده گردان اوکراینی از زوف، به عنوان اقدامی یاد کرد که بی طرفی ترکیه را از بین می برد. بوندارف همچنین در اظهاراتی گفت که رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه در حال تسلیم شدن در برابر فشار غرب است. رئیس کمیته دفاع و امنیت شورای فدراسیون روسیه، اقدامات ترکیه را به عنوان خنجر بی پشت روسیه توصیف کرد و گفت که تحویل فرماندهان ازوف، یکی از سلسله تصمیمات احمقانه و تحریک آمیز اردوغان است.

فرانسه دیگر ادعای نمونه بودن در اروپا را نکند

روزنامه فرانسوی لوپیکارو در گزارشی درباره برابند اعتراضات چند هفته اخیر در این کشور و نقض حقوق انسانی شهروندان در آن توسط دولت اعتراف کرد که فرانسه از این پس نمی تواند ادعا کند یک کشور نمونه در اروپا است. این نشریه پر شمارگان به قلم ژنو ژیراد (Renaud Girard) آورده است. کشورها و شهروندان اروپایی از اتفاقات و اعتراضات اخیر در فرانسه شوکه شده و همچنان با تعجب و وحشت به تحولات آن نگاه می کنند، گویی که فرانسه کشتی در حال غرق شدن است. مدت ها بود که جامعه فرانسه پس از تیراندازی مرگبار یک ضابط قانون به یک نوجوان ۱۷ ساله، درگیر اعتراضات و نا آرامی های خیابانی علیه خشونت دولتی بوده ضابطینی که به اعتقاد تحلیل گران و حتی شهروندان این کشور خود ناقض قوانین مدنی ادعایی هستند در حالی که دیگران را به رعایت قوانین و مقررات امر می کنند.

آمریکا خودش به فساد در افغانستان دامن زد

«جان سایپوک»، بازرسی ویژه آمریکا برای بازسازی افغانستان از فساد در افغانستان به عنوان بزرگ ترین چالش ماموریت آمریکا یاد کرد و گفت که «نه تنها پول زیادی از دست دادیم، بلکه به فساد در آن کشور نیز کمک کردیم». به گزارش خبرگزاری فرانسه، او در نقطه در مؤسسه خدمات سلطنتی انگلیس ضمن انتقاد از نظارت ضعیف دولت آمریکا بر کمک های خارجی، با اشاره به انتقال پول هنگفت از آمریکا به افغانستان گفت: ما فساد را از طریق ریختن پول بیش از حد با سرعت بیش از حد در یک کشور بیش از حد کوچک، بدتر کرده ایم و نکته مهم این است که نظارت چندانی هم در کار نبوده است. این اظهارات سایپوک بعد از آن مطرح شد که بانک جهانی در یک ارزیابی از نحوه مدیریت صندوق بازسازی افغانستان (سیکار - ARTF) انتقاد کرد.

حماس: اسرائیل پاکسازی قومی به راه انداخته است

حازم قاسم، سخنگوی جنبش حماس تأکید کرد که تخلیه منزل خانواده «صب لین» در قدس اشغالی و تحویل آن به شهرکنشینان صهیونیست، جنایت پاکسازی قومی علیه ملت فلسطین است. به گزارش فلسطین الیوم، وی گفت که این جنایت بخشی از جنگ صهیونیست ها علیه هویت عربی و اسلامی قدس اشغالی است. قاسم خاطر نشان کرد این جنایت در امتداد جنگ مذهبی علیه مقدسات ما و نقض تمام قوانین بین المللی و انسانی است. سخنگوی حماس در عین حال از نهادهای جامعه بین المللی درخواست کرد تا موضوعی روشن و عملی در خصوص جنایت کوچاندن فلسطینی ها در قدس از سوی رژیم اشغالگر صهیونیستی اتخاذ کنند و به محکومیت های رسانه ای اکتفا نکنند. براساس این گزارش، نظامیان اشغالگر صهیونیستی صبح امروز منزل خانواده «صب لیلین» واقع در ناحیه عقبه خالده در منطقه قدس اشغالی را اشغال کردند و آن را به شهرکنشینان صهیونیست تحویل دادند.

تل آویو روی خط بحران

طرح جنجالی نتانیاهو برای تغییر قوانین قضایی باعث ایجاد بحران عمیق در بخش های مختلف رژیم صهیونیستی شده است

چرا نتانیاهو به دنبال تغییر قوانین قضایی است؟

تلاش نتانیاهو برای تغییر قوانین قضایی یک تیر با دو نشان است. او از یک طرف می خواهد دل متحدان افراطی خود در کابینه را به دست آورد و از طرف دیگر خودش هم از شر پرونده هایی قضایی نجات یابد. متحدان راستگرای نتانیاهو که از نوع صهیونیست های خریدی بسیار افراطی و دوا تشه هستند، از وضعیت سیستم قضایی و ساختار حاکمیتی فعلی جامعه صهیونیستی راضی نیستند. افراطی ها، سیستم قضایی در تل آویو را در کنترل گروه های سسکولار می دانند که از ابتدای تأسیس رژیم صهیونیستی در قدرت بوده اند. اکنون خریدی هایی که در قدرت هستند، به زعم خود به دنبال جامعه مذهبی تری هستند که در آن قوانین اجتماعی بر اصول مذهبی صهیونیستی استوار باشد. اصولی مانند تعطیلی نیروگاه های برق در روزهای شنبه، معافیت محصلان دینی از انجام نظام وظیفه و تعیین مقرری برای محصلان دینی از اهداف اولیه نمایندگان تندروی کنست برای اصلاح قوانین است، اما این اقدامات با مانع بزرگ دیوان عالی روبه روست، چون همه قوانین کنست نیازمند تأیید از سوی دیوان عالی رژیم صهیونیستی است. در شرایط فعلی بعید است که دیوان عالی رژیم صهیونیستی قوانین عجیب و غریب مورد نظر تدروها را تأیید کند و از همین رو نتانیاهو طرح تغییر قوانین قضایی را در دستور کار قرار داده که مهم ترین بند آن حذف نظارت دیوان عالی بر مصوبه های کنست است. با حذف نظارت دیوان عالی بر کنست، نمایندگان تندرو خواهند توانست بدون نگرانی از نظارت مرجع بالاتر، قوانین مورد نظر خود را به تصویب برسانند. از سوی دیگر، هدف دوم نتانیاهو از طرح تغییر قوانین قضایی، فرار کردن از بار سنگین اتهامات قضایی است.

شکاف در ارتش

نظامیان صهیونیستی بر سر طرح نتانیاهو آشکارا دچار دودستگی و شکاف داخلی شده اند. تقریباً بیشتر نظامیان خواهان لغو و توقف طرح نتانیاهو برای تغییر قوانین قضایی هستند و اجرائی شدن این طرح را باعث افول جایگاه نظامیان و ارتش در ساختار حاکمیتی می دانند. از ۳ ماه پیش نیز، «بنیامین گوبیر»، وزیر افراطی امنیت ملی نتانیاهو و حامی طرح تغییر قوانین قضایی، نیروی نظامی وفادار به خود را خارج از چارچوب ارتش رسمی تأسیس کرده است. بن گوبیر نیروی نظامی جدید را پلیس ملی نامیده و تلاش دارد تا این نیرو را جایگزین عملیات ارتش در کرانه باختری کند. تأسیس این نیرو در مراحل اولیه است و اگر نتانیاهو نظارت دیوان عالی را حذف نکند، ممکن است این نیرو با رأی دیوان عالی منحل شود. ۳ روز پیش نیز، هزاران نیروی ذخیره نظامی با برگزاری رژه اعتراضی روهبری خانه وزیر جنگ، خواستار دخالت او برای توقف طرح جنجالی نتانیاهو شدند. اما این درخواست ها تاکنون بی نتیجه بوده است.

شاخصه بحران

طرح جنجالی نتانیاهو به ایجاد نارضایتی ها، تغییرات و شکاف های گسترده و به دنبال آن بحران در جامعه صهیونیستی منجر شده است. به طور کلی ۳ شاخصه اصلی بحران در جامعه صهیونیستی را در موارد ذکر شده می توان دید:

فرار سرمایه

پس لرزه های طرح جنجالی نتانیاهو، اقتصاد رژیم صهیونیستی را نیز با چالش مواجه کرده است و سرمایه گذاران از ترس به هم ریختن جامعه و هرج و مرج در حال خروج سرمایه های خود هستند. در بهمن ماه گذشته در شرایطی که ۲ ماه از رونمایی طرح نتانیاهو می گذشت، روسای بانک های رژیم صهیونیستی به «بوزال اسمو تریج»، وزیر دارایی کابینه این رژیم هشدار دادند که به دلیل ترس سرمایه گذاران از تغییر قوانین قضایی، پول و سرمایه های نقدی با سرعتی ۱۰ برابر سریع تر از حد معمول در حال خروج از بانک ها است. همچنین در فروردین ماه امسال وبگاه عبری زبان ها آرت تنس در گزارشی اعلام کرد که در نتیجه پیش بینی کاهش سرمایه گذاری مستقیم خارجی، ارزش شکل (واحد پول صهیونیست ها) در برابر دلار به پایین ترین سطح خود در ۳ سال اخیر سقوط کرد.

تحلیل بازدارندگی

در سایه طرح جنجالی نتانیاهو برای تغییر قوانین قضایی، خلبانان نیروی هوایی ارتش هشدار داده اند که در صورت تصویب این طرح از کار خود کناره گیری خواهند کرد. همچنین صدها تن از نظامیان ذخیره نیروی هوایی رژیم صهیونیستی روز چهارشنبه هفته گذشته اعلام کردند در صورتی که کابینه نتانیاهو طرح جنجالی خود را پیش برد از خدمت نظامی خودداری خواهند کرد. جدی ترین هشدار را «انقر» خلبانان نیروی هوایی در نامه هفته گذشته خود به «یو او گالات» وزیر جنگ و «هرتسی هالوی»، رئیس ستاد ارتش و «تومار بار»، فرمانده نیروی هوایی اعلام کردند و «گورین آباز اوش»، خبرنگار روزنامه بدیعوت آحار نوت به نقل از این خلبانان اعلام کرد که اگر قوانین قضایی به تصویب نهایی برسد، همکاری های خود را با نیروی هوایی متوقف خواهند کرد. افزون بر این، در پی تشدید اعتراضات در فلسطین اشغالی علیه لایحه جنجالی کابینه نتانیاهو، ۳۰۰ سرباز ذخیره رژیم صهیونیستی در بخش سایبری تهاجمی، به معترضان پیوستند.

هشدارهای سقوط

Infographic with 4 numbered points: 1. تیپ مطالعاتی ارتش اسرائیل (امان): قدرت بازدارندگی اسرائیل در برابر دشمنان در حال فرسایش است. 2. اسحاق هرتزوک، رئیس رژیم صهیونیستی: شکاف حاصل از اختلافات درباره طرح تغییرات قضایی غیر قابل جبران خواهد بود. 3. گادی آیزنکوت، رئیس سابق ستاد کل ارتش رژیم صهیونیستی: بازدارندگی اسرائیل به اندازه های ضعیف شده که سابقه نداشته است. 4. تامیر پارادو، رئیس سابق موساد: بزرگ ترین تهدید برای اسرائیل خود اسرائیلی ها هستند نه ایران یا فلسطینیان.

شاخصه های بحران در رژیم صهیونیستی

Infographic with 4 numbered points: 1. روند نزولی ارزش پول ملی: کاهش ۱۲ درصدی ارزش شیکل (واحد پول رژیم صهیونیستی) در یک سال گذشته. 2. افزایش نرخ بهره بانکی: افزایش کم سابقه نرخ سود بانکی به ۵/۴ درصد برای مقابله با سقوط شیکل. 3. فرار سرمایه ها: خروج روزانه ۲ میلیارد دلار از بانک ها به خارج. 4. ورشکستگی برخی صندوق های سرمایه گذاری: برداشت ماهانه ۸٫۱ میلیارد دلار از صندوق های سرمایه گذاری تل آویو.

جاده ابریشم صهیونیستی و مسیر مخفی دویی - حیفا

رژیم صهیونیستی در تلاش است تا مسیر امارات به سرزمین های اشغالی را به یک مسیر ترانزیتی راهبردی تبدیل کند

از میزبانی کنفرانس النقب شاهد بودیم) و نیز ناخرسندی بین المللی و آمریکایی از پرونده کودتای قضایی را خنثی کنند تا تمرکز روی کامیون های باشد که مسیری را از امارات باز می کنند که با عبور از عربستان و اردن تا بندر حیفا کالاهای گردشگران از کشورهای حوزه خلیج فارس به اروپا و برعکس برسانند. وزارت خارجه رژیم صهیونیستی بر این باور است که این طرح به تاملی طرف های شرکت کننده امتیاز می دهد. به عربستان پیشنهادی داده که ممکن است با طرح های رهبری

این طرح که کاملاً جدای از اتفاقاتی است که در حال حاضر علیه فلسطینی ها در جریان است (و حتی جدای از اتفاقات جاری در اراضی اشغالی در پی تلاش نتانیاهو برای کودتای علیه دستگاه قضایی و کنترل بر آن است)، نیازمند سرکایی است که بتوانند خود را از شرایط موجود جدا کرده و انواع ناخرسندی از جمله به ملت فلسطین (همانند آنچه در امتناع مراکش

تقابل با طرح چین در بندر فائو

اما اشتیاق آمریکا به این طرح به تلاقی آن با استراتژی های بین المللی بزرگ درگیری با روسیه و تقابل با آن در اوکراین و با چین باز می گردد که تلاش می کند با تمرکز بر سرمایه گذاری، تجارت و جهانی شدن از یک سو و مقابله با پروژه های مخالف چین که از آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین، ارتباط ششی جین پیکنگ، رئیس جمهور آن با ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه را قطع کند. این پروژه ها طرح های مخالف چین که از چین فصل غربی آن طرح بزرگ حمل و نقل و زیرساخت ها با عنوان «راه استراتژیک توسعه»، برای اتصال بندر فائو شهر بصره به شمال سپس ترکیه و اروپا بود، مقابله خواهد کرد. مسئولان عراقی برای اطمینان بخشی به مصر و همسایه دیگر کشورهای عربی اعلام کردند که این پروژه هرگز بر کنال سوئز تأثیر نخواهد گذاشت.

نقل قول

چین و آمریکا خواستار روابط صادقانه هستند

جانث یلن، وزیر خزانه داری آمریکا: چالش هایی میان چین و آمریکا وجود دارد اما من متقدمم که هر دو طرف تمایل دارند روابط را تثبیت کنند و به طور سازنده به مشکلاتی که هر یک از ما در روابط خود می بینیم رسیدگی کنند. این کار صادقانه، با صراحت، با احترام و ایجاد یک رابطه سازنده پیش ببرند. (شبکه رادیویی ان پی آر)

روسیه، حزب الله را بخشی جدایی ناپذیر از جامعه لبنان می داند

الکساندر رود آکوف، سفیر روسیه در لبنان: روسیه حزب الله را بخشی جدایی ناپذیر از جامعه لبنان می داند و این حزب در سطح ملی به یک طبقه سیاسی تبدیل شده و از قدیم از نمایندگان قوی در مجلس و دولت لبنان برخوردار بوده است و منافع بخش بزرگی از مردم لبنان را بیان می کند. (شبکه المنار)

جدول زمانی برای پیوستن اوکراین به ناتو وجود ندارد

جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید: مسیر اصلاحات برای پیوستن اوکراین به ناتو تدوین خواهد شد اما نمی توانم جدول زمانی برای آن تعیین کنم. هرگونه ورود فوری اوکراین به ناتو در شرایطی که جنگ در این کشور ادامه دارد، مردود است و این امر، نانوارا با روسیه وارد جنگ می کند. (خبرگزاری فرانسه)

خبر

حمایت سوئد از ترور بیسم، متأثر از لابی های صهیونیسم است

روزنامه «ینی شفق» که ترکیه در گزارشی درباره دلایل پافشاری استکهلم در حمایتش از تروریسم و حمله به مقدسات اسلامی نوشت که این یک سیاست عمیق است و فراتر از مرزهای دولت سوئد قابل بررسی است. براساس این گزارش، همانطور که خانواده های راکفلر در آمریکا و روچیلدها در انگلیس دارای نفوذ و تأثیر گذاری هستند، وقتی نام سوئد آورده می شود، خانواده والنبرگ همان معنا را به ذهن متبادر می کنند. آنها خاندانی با نفوذ شیطانی صهیونیستی هستند و در برخی کشورها ثروتشان باعث شده تا مهم تر از دولت به نظر برسند. در ادامه گزارش آمده است: عدم جلوگیری از سوزاندن قرآن نشان دهنده حماقت حاکمان سوئد است، اما سکوت خاندان والنبرگ به عنوان ذی منافع اقتصادی و مالک برندهای بزرگی مانند Atlas Copco، Ericsson و AstraZeneca عجیب است. علاوه بر این، خاندان سوئدی والنبرگ، در شرکت های مانند H&M، Volvo، Ikea و سایر شرکت های بسیاری از برندهای بزرگ دیگر را نیز در دست دارد. نویسنده در پایان گزارش خاطر نشان می کند که با وجود ناشناخته بودن این خاندان - قدرت آن یکی از دارایی های مهم و راهبردی سوئد است؛ در حالی که «کارل گوستاو شانزدهم» شاه سوئد و «ولاف کریستوسون»، نخست وزیر سوئد به عنوان شخصیت هایی از این خاندان، در سوئد حکومت می کنند.

کیوسک

روزنامه تایمز (انگلیسی)

پیرو مرد لرزان سفر اروپایی رئیس جمهور آمریکا روز دوشنبه با حاشیه همراه بود زیرا به نظر می رسید جو بایدن ۸۰ ساله، چند ثانیه پس از رسیدن به قلعه ویندزور به بازوی چالرز سوم پادشاه انگلیس چنگ می زند. تنها بتوانند لرزش بدن خود را کنترل کنند. بایدن سپس دست خود را روی پشت چالرز گذاشت و آنها برای انجام امور رسمی استقبال در مقابل جایگاه قرار گرفتند. راه رفتن رئیس جمهور آمریکا به شکل محسوس عادی نبود زیرا پای وی نرمش خود را نشان داد. پزشک بایدن در گزارش خود در ماه فور به اعلام کرده بود وضعیت پای بایدن از زمان شکستگی در اواخر سال ۲۰۲۰ بدتر شده است. بایدن هنگام عبور از مقابل سران سلطنتی مکت کرد تا با یکی از گاردهای پادشاه صحبت کند اما پادشاه انگلیس که پشت سر بایدن قرار داشت، به رئیس جمهور آمریکا اشاره کرد تا به حرکت خود ادامه دهد.

حضرت امیر المؤمنین علی؛
با درد خود بساز، چندان که با تو سازگار است.

آذان ظهر: ۱۲:۰۰ | غروب آفتاب: ۱۹:۲۲
آذان مغرب: ۱۹:۴۳ | نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۸
آذان صبح فردا: ۳:۵۸ | طلوع آفتاب فردا: ۳:۵۸

پدیرش آگهی:
توزیع و اشتراک:
موسسه نشر گستر امروزیون
تلفن: ۹۱۲۰۴۱۴۲

چاپ: همشهری
تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

دفتر مرکزی: تهران، خیابان مهر و صلح (ع)، کوچه شهید سیدکمال فریخی، شماره ۱۴
کدپستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ | تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
تلفن: ۲۲۰۲۶۰۶۷، ۲۲۰۲۳۰۰۰، ۲۲۰۲۶۰۶۷

همشهری: www.hamshahrionline.ir
سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

همیشه‌داری

صفحه
آخر

جان بیمار مر نیست ز توری سوال
ای خوش آن خسته که از دوست جوابی دارد
حافظ

صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سرمدیر: دانیال معمار

مدیر فرهنگی: امیر خداداد
مدیر حواص: جواد عزیز
مدیر بین الملل: حسین ار جولو
مدیر جامعه: عیسی محمدی
مدیر زیست بوم: محمد یار کانی
مدیر ارزشی: سید زهرا عباسی
مدیر دانش و فناوری: محمد کرباسی
مدیر ورزشی: امیر محمد یعقوب پور
مدیر همشهری جمعه: پروانه بهرام نژاد
مدیر صفحه آخر: مسعود میر
مدیر عکس: فرشاد عباسی

در پیچه

دیدار در امواج امنیت

مهربان خسروهای دوستی اما حیوانات، اتفاق تازهای نیست، اما اینکه قراری بدون کلام

بین انسان و حیوان برقرار شود و هر سال هر طرف به این دیدار پایند باشند؛ اتفاق تازهای است! «رکس کولبرا»، غواصی است که با یک ماهی وحشی پیوند دوستی برقرار کرده و این زوج هر تابستان، زیر امواج، یکدیگر را ملاقات می‌کنند. دیدار این غواص و ماهی، نخستین بار در سپتامبر ۲۰۲۱ میلادی زمانی که کولبرا در حال غواصی در عمق آبها بود، اتفاق افتاد. این ماهی که کولبرا آن را «الویس» نامگذاری کرده، در واقع یک «بایس کوچک» ساکن آبهای شیرین است. نکته جالب، وسیله ارتباطی کولبرا و الویس است. این غواص با ایجاد صدای شبیه به فرغ، حضور خود را اعلام می‌کند و سپس سر و کله الویس پیدا می‌شود. این غواص که در حال غواصی در قعر آبها بوده، با گروهی از بایس‌های کوچک روبه‌رو شده که از میان آنها یکی، کاملاً به او نزدیک می‌شود و حتی وقتی این غواص به سطح آب می‌آید، این ماهی کوچک او را دنبال می‌کند و از تغییر ارتفاع نمی‌ترسد. ۲ هفته بعد از این اتفاق، زمانی که غواص به مکان قبلی بازمی‌گردد، بایس کوچک او را می‌شناسد. الویس، این ماهی کوچک، زخمی روی صورت دارد که به احتمال زیاد توسط یک ماهیگیر که او را شکار و بعد رها کرده، ایجاد شده است. کولبرا، غذای مورد علاقه او یعنی خرچنگ را فراموش نمی‌کند و ماهی با نزدیک شدن او به او خیره شدن در چشمان غواص، غذا را از او می‌گیرد. غواص همیشه نگران است که اگر این بار به قعر آبها برود، الویس را نبیند. علاوه بر اینکه برای جلوگیری از شکار الویس، هر بار که به دیدار او می‌رود، به کسی این مسئله را فاش نمی‌کند تا جان الویس در امان بماند. به نظر می‌رسد یکی از دلایل نزدیک شدن این ماهی به انسان، احساس امنیت از طریق دریافت فرکانس‌هایی از سوی غواص است.

بوک مارک

یادداشت‌های اینجانب

لیانید آندریف | انسان باید خود را تابع قوانین زندگی کند، نه مَرگ و تخیل شاعران. هر چند هم که زیبا باشند. آخر کدام امر ساختگی و کدام جعل می‌تواند زیبا باشد؟ آیا مثلاً در حقیقت زمخت حیات، زیبایی وجود ندارد؟ در مسیر قدرتمند قوانین پایداری زیبایی نهفته نیست؟ سیری که در نهایت بی‌طرفی، هم حرکت اجسام انسان و هم پیوندی بی‌قرار موجودات کوچکی را که انسان می‌نامیم، تابع خود کرده‌است... اینها امر زیبا نیست؟

بنگاهدار با انصاف

فصل نقل و انتقالات است و قیمت‌های سرسام‌آور اجاره‌ها، مستأجران را کلافه و سردرگم کرده است. در این شرایط سخت و حقوق‌های کم کارگری، برخی افراد پیدا می‌شوند که مرهمی بر دل نگران دیگران شوند. مانند کاری که بنگاه معاملاتی امام رضاع) در اسلام آباد غرب کرده است. این بنگاه برای رفاه حال مستأجران هزینه قرارداد اجاره‌نامه را از مستأجر نمی‌گیرد. همانطور که می‌دانید در بنگاه معاملات ملکی، دو طرف باید مبلغی را برای بستن قرارداد به بنگاه پرداخت کنند که البته نرخ مصوبی دارد. برخی بی‌خیال نرخ مصوب، مبلغ را افزایش می‌دهند و برخی هم مثل بنگاه معاملاتی امام رضاع) خیرشان به طبقه ضعیف جامعه می‌رسد.

خوش خبر

تابستانی شاد برای کودکان بلوچستانی

سال هاست می‌شنویم برخی کودکان سیستان و بلوچستان که در فصل گرما برای آب‌بازی و سرگرمی به هوتگ‌ها (گودال‌های آب طبیعی و مصنوعی) می‌روند، غرق یا طعمه‌گاندو می‌شوند. برای همین اهالی روستاهای بلوچستان در این سال‌ها پیگیری این بودند که حصار کشی و فنس‌کشی این هوتگ‌ها انجام شود. حال این روزها خبر می‌رسد به همت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی سیستان و بلوچستان ۷۵ هوتگ در چاپهار و دشتیاری با اعتبار ۲۶ و نیم میلیارد تومان در حال حصار کشی و فنس‌کشی است. این فعالیت‌ها منجر به ایجاد محیطی امن برای بازی کودکان شده و این تابستان کودکان بلوچستانی خوشحال هستند و خانواده‌ها نیز از نگرانی در خواهند آمد.

شخصی کارت بانکی

فاطمه عباسی

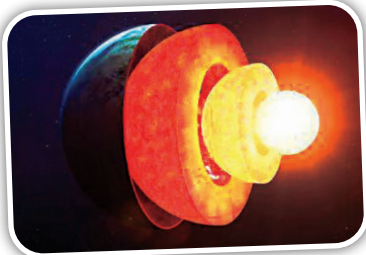
کارت‌های بانکی سال‌هاست که کارمان را برای جابه‌جایی پول راحت کرده‌اند. دیگر لازم نیست نگران این باشیم که با کلی پول توی جیب‌ها بماند چطور باید توی خیابان تردد کنیم که جیب‌ها حواس‌شان جمع نشود و پول‌هایمان به باد نرود. اما همانطور که سیستم بانکی پیشرفت کرده، دزددها و کلاهبردارها هم خودشان را به روز کرده‌اند و از طریق همین کارت‌های بانکی، حساب مردم را خالی می‌کنند. گاهی ممکن است سرعت از حساب بانکی شما به‌وسیله هکرها و اشخاصی انجام شود که با هک کردن اطلاعات بانکی، به حساب‌تان دسترسی پیدا می‌کنند و مبلغی را از حساب شما می‌برند که این عمل نوعی سرقت اینترنتی است. ولی صرفاً سرعت از حساب بانکی تنها از راه اینترنتی صورت نمی‌گیرد و امکان دارد شخص

سارق با دست‌یافتن به رمز اول و دوم کارت بانکی شما، با دزدیدن کارت، اقدام به ربودن پول از کارت بانکی‌تان کند. آسیب دیگری که ممکن است متوجه شما نشود، زمانی است که کارت بانکی‌تان را به دیگران می‌سپارید تا از حساب‌تان پول برداشت کنند. توصیه معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه این است که به هیچ عنوان، کارت بانکی‌تان را به افراد دیگر - حتی نزدیکان و آشنايان - ندهید و به‌راحتی در این زمینه به افراد اعتماد نکنید، چرا که اگر با کارت شما جرمی صورت بگیرد، مالک کارت در برابر جرائم رخ داده مسئول است و تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرد. پس بهتر است کارت‌های بانکی را در کیف و جیب خودتان نگه دارید و اگر نیاز به کار بانکی با این کارت‌ها بود، خودتان به‌شخصه اقدام کنید تا از سوءاستفاده‌های احتمالی جلوگیری کرده باشید.

گرینویچ

هسته زمین جامد نیست

مطالعه هسته داخلی زمین بسیار دشوار است، زیرا زیر هزاران کیلومتر سنگ مدفون است، اما زیرا مطالعه جدید نشان داده است که هسته داخلی زمین ممکن است آنطور که قبلاً تصور می‌شد، کاملاً جامد نباشد و پژوهشگرانی می‌گویند هسته جامد داخلی زمین می‌تواند دارای حفره‌هایی از آهن مایع باشد. این تیم از داده‌های جمع‌آوری شده توسط سیستم نظارت بین‌المللی (IMS) استفاده کرده‌اند. مطالعات نشان داده‌اند که هسته داخلی زمین ممکن است جامد، اما متلاطم باشد یا از یک الیساز فوق یونی عجیب ساخته شده باشد که در حالت بین مایع و جامد وجود دارد.

دستی عجیب در موزه لندن

دست مصنوعی که در عکس دیده می‌شود، یکی از نمونه‌های جالب توجهی است که در گذشته برای عملکردی خاص طراحی و ساخته شده است. ویژگی خاص این دست راست مصنوعی به انگشتان آن مربوط می‌شود. ۳ انگشت میانی به‌طور نامتناسب کوچک هستند، در شرایطی که انگشت‌های شست و کوچک آن کشیده‌تر بوده و با پدهای پارچه‌ای کوچک پوشش داده شده‌اند. این دست مصنوعی که در موزه علوم لندن نگهداری می‌شود برای یک بانوی بیانیست طراحی شده بود. طراحی متفاوت در قسمت انگشتان به وی اجازه می‌داد تا هنگام نواختن پیانو یک اکتاو را پوشش دهد.

کشف جهان گمشده در جنگل

کاوشگران غار در اوایل ماه جاری به یک جنگل ماقبل تاریخ در پایین یک فروچاله غول‌پیکر در جنوب چین برخورد کردند. فروچاله‌هایی از این دست در زبان چینی با نام Tiankeng یا «گودال بهشتی» نیز شناخته می‌شوند. این گودال با عمق ۱۹۲ متری از عجایب خلقت بوده و وحشت بر تن کاوشگران انداخته است. کف گودال دارای جنگلی باستانی است که طول آن تقریباً ۳۰۰ متر فویتال را در بر می‌گیرد و درختان به ارتفاع بیش از ۳۰ متر می‌رسند. به گفته دولت چین، گودال بهشتی یکی از ۳۰ فروچاله عظیم در شهرستان Leye در جنوب چین است.

کتاب خوب

پناه بر خلوت

فاطمه اشرف

مدارس که تعطیل می‌شوند، بازار کلاس‌های تابستانی داغ می‌شود. من اما از روزی که مادر شدم از قدم گذاشتن در مسیرهای پرطرفدار و اهمه داشتم. دلم می‌خواست همیشه قبل از هر رنگ شدن با جماعت، فرصتی داشته باشم تا در نهایت صداقت با خودم به نتیجه برسم کاری که الان همه برای بچه‌های همسن و سال دخترم می‌کنند، واقعاً ضرورت دارد یا یک جور مد زودگذر است و تب و تابش که بیفتد چیزی دست دخترم را نمی‌گیرد. از کلاس‌های پشت سر هم همیشه دم می‌آمد. اینکه دختری ۷-۶ ساله هم کلاس شنا برود، هم یکی دو زبان را بیاموزد هم ورزش کند، هم قشنگ ساز بزند، هم سری به کلاس‌های شاهنامه کودک بزند، برایم خوشایند نبوده و نیست. فکر می‌کنم معنای این همه کلاس پشت کلاس این است: «تو باید همه فن حریف شوی» درحالی‌که قرار نیست اینطور بشود، دلم می‌خواهد فرزندم دختری باشد با ظرفیت‌های انسانی و دور از هرگونه ایده‌آل‌گرایی. تا اینجا با خودم به توافق رسیده بودم که دارم او را از قرار گرفتن در مسیرهای نصفه نیمه، پر شاخه و کم ثمر دور نگه می‌دارم. اما اگر بگویم گاهی خودم را بابت وقت‌های آزاد زیادش ملالت کردم، دروغ نگفتم. هرازگاهی این وسواس که «کنند بهتر بود برای این همه وقت خالی، فکری می‌کردم» یقه مسئولیت مادری ام را می‌گرفت و آزار می‌داد؛ درست در روزهایی که دنبال پاسخ این پرسش بودم «در ستایش اتلاف وقت» را هدیه گرفتم. این کتاب با عنوان سؤال‌برانگیز و تعداد صفحات کمش به راحتی توانست نوبت کتاب‌های خواننده‌ام را به هم بزند و در صدر لیست قرار بگیرد. کتاب را شروع کردم و هر چه پیش رفتم با خودم به صلح بیشتری رسیدم. کتابی که به تو می‌گوید خلوت و سکوت را جدی بگیر و اگر دلت می‌خواهد خلایق مغزت را به چالش بکشی خودت را از بین این همه برنامه آموزشی و سیل اطلاعات بی‌رویه بیرون بکش. کتاب جرأت‌مندی است؛ انگار دارد خلاف جریان آب شنا می‌کند و همزمان ماهیگیری را یادت می‌دهد. حالا غیر از اینکه نیازی نمی‌بینم برای وقت‌های آزاد دخترم، عذاب وجدان داشته باشم، این کتاب را به تمام آدم‌هایی که همیشه نگران از دست رفتن وقت‌هایشان هستند پیشنهاد می‌دهم؛ همان‌هایی که عادت دارند ترافیک مسیر کلاس‌های حضوری را با کتاب صوتی یا پادکست بگذرانند و کلاس‌های آنلاین را همزمان با خوردن شام شرکت می‌کنند. حالا به پشتوانه آن لایتمن و کتابش می‌دانم هر وقت آزاد و خلوتی می‌تواند فرصت مناسبی باشد برای خلق ایده‌های تازه و اصلاحه خوب است گاهی بچه‌ها و حتی بزرگ‌ترها حس کنند حوصله‌شان سر رفته است.

فراخوان

بی‌تعارف و تکلف مثل همین مسن کوناهی که می‌پیند، ما منتظریم تا نوشته‌هایتان درباره مسائل روز، مره، مشکلات و دغدغه‌هایتان را برای ما ارسال کنید. اگر اهل طنز و کارکاتونر و طراحی هم هستید جایتان اینجا محفوظ است. متن یا طرح‌تان که آماده‌شده یک ماه تا اسفند ۲۲۰۲۲۶۴۶ بکیرید تا برای ساندنش به ما راهنمایی‌تان کنیم.

جهان نما

تولد یک ملت نانی

برنج در زاین، به اندازه سامورایی‌ها نمادین و قدیمی است، و حتی برای مایی که زاین را در فیلم‌ها و سرپال‌ها شناخته‌ایم، تصور این ملت بدون برنج کمی سخت است. آن برنج‌هایی که از نظر ما شفته و خمیر هستند و در کمال تعجب با چوب خورده می‌شوند، واقعاً هم نماد زاین است. در واقع، قوت غالب در زاین، برنج است. اما یاد تغییرات، به سفره ژاپنی‌ها هم رسیده است؛ مصرف برنج در زاین به پایین‌ترین سطح در تاریخ این کشور رسیده، و جای آن را آرام آرام گندم می‌گیرد. البته به شاکلی که دست کم برای ملت ما شناخت‌ناهن.

کرده بودند. یکی از عوامل به حاشیه رفتن جایگاه برنج نسبت به دوران بعد از جنگ جهانی، تغییر ساختار خانواده‌ها در زاین است. دیگر از خانه‌هایی که چند خانواده در کنار هم زندگی می‌کردند و برنج هسته اصلی غذای آنها بود، خبری نبود و بعد از چند دهه، این تغییر کاملاً فراموش شده است. برای نمونه، صبحانه رایج این روزها در زاین، بیشتر نان تست و تخم‌مرغ است، در حالی که پیش‌تر برنج، ماهی سرخ‌شده، سوپ و خیارشور و عده تغییرناپذیر سرسبز صبح هر ژاپنی بود. یک دلیل این تغییر، راحتی تهیه نان است. تهیه برنج به روش سنتی ژاپنی، زمان‌بر است و آماده کردن آن دست‌کم یک ساعت وقت می‌برد. مسئله دیگر، فراوانی جایگزین‌های برنج به‌عنوان وعده غذایی است. برنج، هر قدر هم که در زاین نمادین و خوشمزه باشد، فقط به یک روش پخته می‌شود و حتی عاشقان آشپزی هم که وقت کافی برای این کار دارند، ترجیح می‌دهند تجربه‌های متفاوت دیگری داشته باشند. آشپزهای پاینده به سنت‌ها در زاین، راه‌حلی برای این مورد پیدا کرده‌اند و برنج را، به روش‌های جدید می‌پزند و امیدوارند با اضافه کردن مواد دیگری مثل سبزیجات، سس سویا، غذای دریایی و مواردی مثل این، برنج را برای نسل جوان هیجان‌انگیز و خوشمزه نگه‌دارند. اما آنها در مقابل تعداد ناوای‌های تازه‌تأسیس و محصولات بسیار متنوع آنها، شانس چندان زیادی ندارند. با کاهش مصرف در داخل، تولیدکنندگان ژاپنی، به فکر صادرات

نمونه مجسم فساد

مروری بر جنایات و خیانت های رضا خان میر پنج

۱۰

چهارشنبه ۲۱ تیر ۱۴۰۲ | ۲۳ ذی الحجه ۱۴۴۴ | سال سی و یکم | شماره ۸۸۴۶

هلمشهر در جامعه

گرما با چاشنی بیماری

افزایش دمای هوا علاوه بر گرمزدگی منجر به افزایش مراجعات به اورژانس به دلیل مسمومیت های غذایی شده است

روند مراجعات به مراکز درمانی با علائم گرمزدگی حاد چندان زیاد نیست، اما تعداد افرادی که با علائمی از جمله سردرد، تب، بی حالی یا استفراغ و اسهال خودشان را به بخش های اورژانس بیمارستانی می‌رسانند، قابل توجه است. بخشی از آنها به دلیل گرمزدگی و بخشی دیگر هم به دلیل مسمومیت های غذایی به دلیل گرمای هوا، ناچار به مراجعه به پزشکان اورژانس هستند. همین چند روز پیش بود که کارشناسان هواشناسی سومین هفته تیر ۱۴۰۲ را گرم ترین هفته ایران از کلانشهرهای کشور را بیشتر از ۴۰ درجه پیش بینی کرد. هر چند

گرمای هوا ۲ آسیب دارد

«در حال حاضر میزان مراجعات به اورژانس بیمارستان به دلیل گرمای هوا افزایش پیدا کرده و بیماران با علائم مختلف به ما مراجعه می کنند.» هادی عبدالهی، پزشک عمومی در بخش اورژانس بیمارستان شماره ۲ فیاض بخش با بیان این مطلب در توضیح بیشتر به همشهری می گوید: «مراجعه به دلیل گرمزدگی های حاد کمتر وجود دارد. درباره سایر گرمزدگی ها هم مردم تا حدودی اطلاعات را در اختیار دارند و گاهی با گرمزدگی خفیف نیازی به مراجعه به مرکز درمانی نیست، اما یکی از مواردی که در حال حاضر افزایش پیدا کرده، مسمومیت های غذایی است که به دلیل همین گرمای هوا رخ می دهد. دلیل این مسمومیت یک نوع میکروب است و محل شیوع بالای آن این میکروب در مواد غذایی گرم به دلیل رعایت نشدن زنجیره نگهداری مواد غذایی رخ می دهد و باعث می شود که افراد پس از استفاده از غذا در خارج از خانه به آن مبتلا شوند. استفاده از مواد غذایی هم اگر این زنجیره نگهداری درباره آنها به خوبی صورت نگرفته باشد، در غذاهای خانگی هم می تواند منجر به این موارد شود.»

انواع گرمزدگی

استرس گرمایی
سرگیجه، ضعف، حالت تهوع، تشنگی و سردرد

خستگی گرمایی
عرق کردن شدید، خستگی، قرمز شدن پوست، گرگرفتگی یا اسپاسم عضلات

گرمزدگی
رنگ پریدگی، عرق شدید، تهوع، اسهال و استفراغ و جوش های ریز، سردرد، گرگرفتگی عضلات، تشنگی و عدم هوشیاری

سکته گرمایی
ضربان ضعیف، تنفس سریع، کاهش تعریق، پوست داغ و خشک و قرمز، حالت تهوع، سردرد و سرگیجه، تاری دید، تحریک پذیری یا تغییرات خلقی، ناهماهنگی و از دست دادن هوشیاری

علائم گرمزدگی

- پوست خشک و داغ
- عدم تعریق
- پوست ابتدا قرمز شده
- تنفس کوتاه و سریع
- نبض سریع و ضعیف
- افزایش دمای بدن
- سردرد
- گرگرفتگی عضلات
- گشادی مردمک چشم

گرمزدگی حاد زیاد نیست

به گفته عبدالهی، پزشک عمومی در بخش اورژانس بیمارستان شماره ۲ فیاض بخش، گرمزدگی علائم بیشتر از اسهال و استفراغ دارد و بیمار عمدتاً با علائمی از جمله گنگی، گیجی، پوست متورم ناشی از آفتاب سوختگی، کاهش آب بدن و مشکلات گوارشی به اورژانس مراجعه می کند. او در پاسخ به این سؤال که آیا میزان مراجعات ناشی از گرمزدگی در اورژانس بیمارستان نسبت به سال های گذشته تفاوت کرده است، بیان می کند: «میزان گرمزدگی و مراجعه به مراکز درمانی در مناطق شهری کمتر از مناطق روستایی رخ می دهد. مراکز بهداشت روستایی بیشتر با افزایش میزان مراجعات در این روزهای گرم سال مواجه هستند و این مسئله درباره کشاورزان هم شیوع بیشتری دارد. در مناطق شهری وسایل خنک کننده وجود دارد و مردم هم سعی می کنند که بر اساس توصیه ها در ساعات گرم روز کمتر تردد داشته باشند. البته در اورژانس بیمارستان های بزرگ گرمزدگی حاد وجود دارد که البته آمار آن بالا نیست و شاید از هر ۱۰۰ بیمار مراجعه کننده یک یا ۲ نفر به این دلیل مراجعه کند.»

کدام گروه ها بیشتر دچار گرمزدگی می شوند؟

مهرسروش، مسئول اداره آموزش و پژوهش اورژانس استان تهران: درباره اینکه کدام افراد بیشتر در معرض گرمزدگی قرار دارند، می گوید: «افراد مثل کارگران، راننده ها، کشاورزان و... به دلیل اینکه زمان بیشتری ممکن است در معرض آفتاب قرار بگیرند، احتمال گرمزدگی شان بیشتر است و باید سعی کنند که در محیط سایه قرار بگیرند، اما نکته مهمی که باید به آن توجه داشت، گروه سنی آسیب پذیر در مقابل گرمزدگی است؛ یعنی سالمندان و کودکان. افراد دارای بیماری های زمینه ای، دارای اضافه وزن، همچنین کسانی که از الکل، داروهای خاص (دارا آوز)، مواد مخدر، اقامت های یاقرص های توهم زا استفاده می کنند هم در معرض بیشتر گرمزدگی قرار دارند.» او تأکید می کند: «خانواده ها باید توجه داشته باشند که کودکان خود را در بیک گرمای خانه خارج نکنند؛ چون مکانیسم دفاعی پایین تری دارند و بیشتر در معرض گرمزدگی قرار می گیرند. گزارش هایی داریم که کودک نیم ساعت در خودرو رها شده و جان خود را از دست داده است.»

حمایت از دانش بنیان ها برای رفاه مردم

با حمایت هایی که از دانش بنیان ها صورت گرفته، به زودی شاهد اثرات آن، از جمله اشتغال در زندگی مردم خواهیم بود

۱۲

عدد خبر

۱۶۰ هزار

کودک ۵ و ۶ ساله در سراسر کشور غربالگری اضطراب شدند. به گفته معاون مشاوره و امور روانشناختی بهزیستی کشور، این تعداد کودک در سال گذشته غربالگری اضطراب شده اند. در حال حاضر والدین می توانند با مراجعه به سامانه <http://www.moshavereh.behzisti.ir> فرم خود، فرم غربالگری اضطراب را پر کنند.

۱۰۰ هزار

پرستار، نیاز مراکز درمانی کشور است که برای رفع آن باید تمهیدی اندیشید. این سازمان نظام پرستاری، حداکثر ۲۰ هزار پرستار بیکار در کشور وجود دارد. شیوع بیماری های نوپدید و بازپدید و مزمن، افزایش مسالمتدان و گسترش تخت های بیمارستانی باعث شده تا مراکز درمانی نیاز بسیاری به نیروی پرستاری داشته باشند.

۶۰ بیمارستان

کلینیک طب سنتی در کشور داریم که به صورت سریایی مشغول ارائه خدمات به مراجعان خود هستند. به گفته قوچک طب ایرانی و مکمل وزارت بهداشت، ادغام طب ایرانی در نظام سلامت کشور، در حال پیگیری است که این موضوع با آموزش آموزه های طب سنتی در سطح شبکه بهداشت آغاز شده است.

۳۰ هزار

کلاس درس در کشورمان وجود دارند که نیازمند و بازسازی هستند. به گفته سازمان نوسازی مدارس، قرار است تخریب و بازسازی این کلاس ها با همت و هم کاری خیرین دنبال شود. همچنین ۷۰ هزار کلاس هم نیازمند مقاوم سازی هستند تا تبدیل به کلاس هایی ایمن برای دانش آموزان شوند.

۳۵ درصد

چرخش های تحول آفرین به سوی نهاد خانواده نباید فراموش کرد که همه چیز می تواند از خانواده شروع شود و به جای آنکه سیاست ها را روی بهبود متغیرهای کلان اجتماعی و فرهنگی بدون لحاظ نقش و سهم نهاد خانواده در آنها متمرکز کنیم، بهتر آن است که دست به یک چرخش تحول آفرین زده و اینها را تدابیر راه به سوی بهبود شاخص ها در نهاد خانواده، معطوف و متمرکز کنیم. در آن صورت خواهیم دید که این چرخش همچون یک پیشران، موجب بهبود قابل توجهی در متغیرهای کلان فرهنگی و اجتماعی خواهد شد.

کدام گرمزدگی اورژانسی نیست؟

«زمانی که هوا گرم تر می شود، گرمزدگی افزایش پیدا می کند. اما چیزی که در حال حاضر رخ داده با توجه به افزایش دما در روزهای اخیر، بیشتر خستگی و ناتوانی گرمایی است که البته اگر همین مسئله هم مداوم داشته باشد و فرد اقدامات مراقبتی انجام ندهد، می تواند به گرمزدگی منجر شود و خطرناک خواهد بود.» سعید مهرسروش، مسئول اداره آموزش و پژوهش اورژانس استان تهران با بیان این مطلب به همشهری، درباره حالت های مختلف گرمزدگی می گوید: «حالت اول خفیف است و فرد با گرگرفتگی عضلانی ناشی از گرما مواجه می شود، اما جزو موارد اورژانسی نیست. مرحله بعد، حالت خستگی یا ناتوانی گرمایی است که به اثر فعالیت فیزیکی شدید در محیط گرم و مرطوب رخ می دهد. در این حالت بدن واکنش هایی را برای کاهش گرما شروع و مکانیسم های دفاعی را فعال می کند تا دمای بدن کمتر شود. همین اقدام هم باعث می شود که خستگی در بدن فرد به وجود نیاید. یکی از علائم در این شرایط این است که پوست فرد هنوز گرم نشده و خنک است. حالت بعدی خود گرمزدگی است.» مهرسروش درباره حالت سوم هم می گوید: «در این حالت فردی که دچار ناتوانی و خستگی ناشی از گرما شده، شاید زمان بیشتری در محیط قرار بگیرد. در این وضعیت چون بدن تمام مکانیسم های دفاعی را استفاده کرده، وارد وضعیتی به نام گرمزدگی می شود. در این حالت بین ۳۰ تا ۸۰ درصد گرمیورخ می دهد؛ چون بدن دیگر قادر به خنک کردن خودش نیست. پوست فرد هم کاملاً گرم و داغ می شود و یکی از وضعیت های حاد اورژانس به شمار می رود.»

نحوه کمک به فرد گرمزده

اقدامات مناسب در روزهای گرم

نوشیدن مایعات: حداقل ۸ لیوان آب در روز

+

نوشابه برای مقابله با گرمزدگی مناسب نیست اما شربت آلبوم، خاکشیر و دوغ تأمین کننده آب و املاح از دست رفته بدن هستند. کاهش مصرف نوشیدنی های حاوی کافئین (چای و قهوه) توصیه می شود چون ادرار را زیاد و باعث دفع آب بدن می شود.

تغییر رژیم غذایی: کاهش مصرف غذاهای چرب و داغ
محافظت از آفتاب و نور مستقیم خورشید
ورزش و فعالیت بدنی منطقی
استفاده از لباس های خنک و گشاد
پرهیز از سفرهای غیرضروری در اوج ساعت گرم روز

گرمزدگی، مهم ترین چالش زوار اربعین

شهریور سال گذشته بود که اخبار متعددی از افزایش آمار گرمزدگی زائران ایرانی اربعین منتشر شد و وزیر بهداشت هم اعلام کرد که بیش از ۱۰ هزار زائر اربعین در مرز هادچار گرمزدگی شده اند. حالا دوباره همان نگرانی ها مطرح است و با توجه اینکه ایام پیاده روی اربعین به اواسط مرداد و روزهای گرم سال رسیده، وزارت بهداشت جلوگیری از گرمزدگی زوار اربعین را مهم ترین موضوع اربعین امسال اعلام کرده است. بر این اساس سرم به عنوان یکی از محصولات سلامت محور بسیار مهم در موضوع گرمزدگی مطرح است و باید ذخیره سرم در پایگاه های مرزی کشور انجام شود تا کمبودی در این زمینه ایجاد نشود.

آرش شاهستانی

یادداشت

نگارنده: نرگس معدنی پور

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران

«خانواده» اولویت اول است

نهاد خانواده، در حالی که ساختارها و کارکردهای سنتی زندگی اجتماعی تحت تأثیر تحولات شتابان فرهنگی اجتماعی و نیز دامنه های از عوامل مخاطره آمیز دستخوش تغییرات گسترده ای شده، یکی از مهم ترین و بزرگ ترین سرمایه های جامعه برای حفظ و تثبیت نظم و انتقال میراث و ارزش های فرهنگی است. تغییرات در سبک زندگی، ضعف در شاخص های کیفیت زندگی، پیچیده شدن فرایند تشکیل نهاد خانواده، اختلال در کارکرد حفظ و کارآمدی خانواده، افزایش خطرپذیری در زمینه آسیب های اجتماعی، فشار بر متغیرهای سلامت روان و ضعف شاخص های سرمایه اجتماعی، بخشی از مخاطراتی هستند که نهاد خانواده را تهدید می کنند. در حالی که متغیرهای پایه فرهنگی و اجتماعی، با چالش های گسترده ای روبه رو هستند، آسیب پذیری نهاد خانواده باید به طور جدی در صدر دغدغه ها و اولویت های همه ما باشد. اگر نهاد خانواده، توانمند و کارآمد باشد، این توانایی را دارد ضمن کمک به استمرار کارکردهای فرهنگی و اجتماعی، چالش های کارکردی جامعه را نیز مدیریت کرده و آسیب ها و مخاطرات آنها را کنترل و کاهش دهد. نگاهی به پیشینه نهاد خانواده در فرهنگ عمومی ما نشان می دهد که به طور سنتی و تا پیش از ظهور نهاد دولت مدرن به معنای امروزی، همواره خودتنظیم گس بوده و این توانایی را داشته که بدون کمترین حمایت، کارکردهای خود را ایفا کرده و مواجهه مؤثری با چالش ها داشته باشد. اکنون که با گسترش نهاد دولت مدرن، در اغلب کشورها، از جمله در کشور ما، بسیاری از کارکردهای نهاد خانواده از جمله آموزش و شاخص های کیفیت زندگی به سایر نهادهای اجتماعی واگذار شده، اما با توجه به پیشینه تاریخی غنی و قدرتمند نهاد خانواده در کشورمان، نباید از ظرفیت های این نهاد بارزش اجتماعی غفلت کنیم و ناخواسته به سویی برویم که موجب تضعیف و تهی شدن نهاد خانواده از کارکردها و قابلیت هایش شود. به این منظور، لازم است در سیاست های کلان اجتماعی و فرهنگی، با هدف احیا و تقویت جایگاه و کارکرد نهاد خانواده، تدابیری را وضع و اجرا کنیم. برخی از این سیاست ها و تدابیر می تواند به شرح زیر باشد:

ارتقای خودکارآمدی و تنظیم گری نهاد خانواده
راهکارهای حمایت از نهاد خانواده، باید به گونه ای باشد که در نهایت منجر به ارتقای توانایی خودکارآمدی آن شود تا بتواند تمامی فرایندهای تشکیل تا حفظ و تحکیم بنیان خانواده را خود، مدیریت کند. به این منظور، بهداشت، ادغام طب ایرانی در نظام سلامت کشور، در حال پیگیری است که توسعه آموزش های مربوط به توانمندسازی نهاد خانواده و حمایت از ابتکارات خانواده ها و نظام همیاری های خوشاوندی می تواند در این زمینه مؤثر باشد.

کنترل و کاهش عوامل مخاطره آمیز خانواده
چالش های مختلفی پیش روی نهاد خانواده قرار دارد که آسیب های اجتماعی (از جمله طلاق و بدسرپرستی)، رفتارهای پرخطر و اختلال در سلامت روان، برخی از مهم ترین چالش ها در این زمینه هستند. کوشش برای کنترل و کاهش این عوامل مخاطره آمیز و آثار و پیامدهای آنها، از جمله تدابیر در این زمینه هستند.

ظرفیت سازی برای تسهیل در فرایند تشکیل خانواده
آنچه بسیار اهمیت دارد این است که نهاد خانواده، با چالش بزرگی با عنوان دشواری و پیچیدگی در ازدواج و تشکیل خانواده نوبنیان روبه روست. در نتیجه، ادامه این وضعیت و عدم اهتمام کافی در زمینه حمایت از جوانان برای تشکیل خانواده می تواند خود چالش بزرگ تری باشد که سایر تلاش ها در حوزه خانواده، احیا، تقویت جایگاه و کارکردهای آن را تحت تأثیر قرار دهد.

کمک به بهبود شاخص های کیفیت زندگی خانواده
شاخص های کیفیت زندگی خانواده دامنه گسترده ای را شامل می شود که از سبک زندگی، سلامت روانی اجتماعی، دسترسی عادلانه به خدمات و مراقبت های مورد نیاز، وضعیت سرمایه اجتماعی، رضایت از زندگی، دسترسی عادلانه به فضاهای عمومی و فراغتی، امید به آینده و وضعیت رفاه عمومی بخشی از این شاخص ها هستند. کوشش برای رصد مستقیم این شاخص ها در نهاد خانواده و تلاش برای بهبود مستمر آنها می تواند موجب نقش و تأثیر قابل توجهی در موفقیت سیاست ها برای احیای نهاد خانواده شود.

چرخش های تحول آفرین به سوی نهاد خانواده
نباید فراموش کرد که همه چیز می تواند از خانواده شروع شود و به جای آنکه سیاست ها را روی بهبود متغیرهای کلان اجتماعی و فرهنگی بدون لحاظ نقش و سهم نهاد خانواده در آنها متمرکز کنیم، بهتر آن است که دست به یک چرخش تحول آفرین زده و اینها را تدابیر راه به سوی بهبود شاخص ها در نهاد خانواده، معطوف و متمرکز کنیم. در آن صورت خواهیم دید که این چرخش همچون یک پیشران، موجب بهبود قابل توجهی در متغیرهای کلان فرهنگی و اجتماعی خواهد شد.

در چرخه

تطهیر چهره رضاشاه؛ با چه هدفی؟

تطهیر چهره رضاشاه و رژیم پهلوی چندین سال است که در برنامه رسانه‌های بیگانه و انگلیسی قرار گرفته است. در حقیقت دشمنان انقلاب اسلامی تلاش می‌کنند با نشان دادن چهره‌های ناکارآمد و فاسد و همزمان با گذاشتن سرپوش بر جنایات و خیانتات پهلوی، مردم ایران را به این نتیجه برسانند که در انتخاب جمهوری اسلامی اشتباه کرده‌اند. اما نزدیکی تاریخ به انقلاب و سلطنت پهلوی و همچنین آگاهی مردم و به‌خصوص جوانان از خیانت‌ها و جنایات‌های رضاشاه و خاندانش مانع از تحقق اهداف دشمنان ایران نشده است. برای بررسی دقیق‌تر اهداف و شیوه عملکرد دشمنان در تطهیر چهره پهلوی با عباس سلیمی نمین، پژوهشگر تاریخ معاصر ایران گفت‌وگو کرده‌ایم. مشروح این گفت‌وگو را ادامه می‌خوانیم:

تطهیر چهره رضاشاه با چه هدفی و توسط چه کسانی در حال انجام است؟

برای پاسخ به این سؤال ابتدا باید به نقش انگلستان در تاریخ معاصر کشور به‌عنوان مهم‌ترین دشمن ایران اشاره کرد. کارنامه عملکرد انگلیس در ایران بسیار تیره و تاریک است. در حقیقت انگلیسی‌ها به جز نفی استقلال کشورمان در قتل و بعد از مشروطیت، کار دیگری انجام ندادند، اما در جریان نهضت مشروطه، انگلستان به همراه شوروی، ایران را به ۲ قلمرو میان خود تقسیم کردند و این عمل آنان در حقیقت دخالت آشکار در امور ایران بود. راه‌اندازی پلیس جنوب و دخالت در تمامی امور کشور در راستای نفی تمامیت ارضی ایران توسط شوروی و انگلستان در کشور انجام شد و سپس کودتای انگلیس ۱۲۹۹ در ایران چهره خبیث این دشمنان را برای همگان آشکار کرد. در نهایت اما مقاومت چندین‌ساله مردم ایران و پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷م تا ادامه دخالت کشورهای بیگانه در کشورمان شد. این موضوع برای کشورهای چون انگلیس بسیار گران تمام شد و به همین دلیل از فرای پیروزی انقلاب بیگانگان تلاش کردند با ناکارآمد نشان دادن نظام مقدس جمهوری اسلامی و تطهیر رژیم دست‌نشانده خود یعنی رژیم پهلوی، بار دیگر فرصت را برای حضور و دخالت در امور ایران به‌وجود آورند. انگلیسی‌ها در سال‌های اخیر برای اینکه بتوانند مردم ایران را با خود همراه کنند و همچنین کارنامه عملکرد دشمنان را در ایران مثبت جلوه دهند، به سفید کردن و تطهیر چهره رژیم پهلوی به‌عنوان اصلی‌ترین دست‌نشانده انگلستان روی آوردند، اما تطهیر عملکرد رضاشاه به‌عنوان فردی مستبد، بی‌سواد و نادان کاری بسیار سخت و تقریباً نشدنی است. درحقیقت اگر جوانان ما تاریخ را به‌خوبی بخوانند و عملکرد رضاشاه را درک کنند، تبلیغات شبکه‌های انگلیسی مثل بی‌بی‌سی و من‌وتو... در آنان بی‌اثر خواهد بود و اتفاقاً نتیجه عکس خواهد داد؛ چرا که سلطنت رژیم پهلوی یا بهتر است بگوییم سلطنت انگلستان و آمریکا در ایران جز تحقیر و تلاش برای نابودی توانمندی‌های مردم کشور، چیز دیگری به همراه نداشته است.

رضاشاه برای مقابله با فرهنگ ایرانی دست به چه کارهایی زد؟

از جمله اقداماتی که در زمان رضاشاه برای نابودی فرهنگ و هنر ایران انجام شد، می‌توان به نابودی فرهنگ و هنر ایرانی-اسلامی توسط انگلستان و حکومت رضاشاه پهلوی اشاره کرد. برای نمونه رضاشاه هم معماری ایرانی را نابود کرد و هم موسیقی اصیل و برجسته ایرانی را از بین برد. همچنین مبارزه با لباس مردان و زنان ایرانی و تکه تکه کردن آن در خیابان‌ها و کوچه‌ها از دیگر خیانت‌های رضاشاه پهلوی در مدت زمان سلطنت خود بوده است. از سویی تطهیر چهره قدرتی که به تدریج به مبارزه با مهم‌ترین هویت دینی مسلمانان و شیعیان یعنی امام حسین(ع) و عاشورا حسینی پرداخته است، بسیار جای تعجب دارد؛ چرا که در زمان رضاشاه تبعید، زندانی و انواع مجازات در انتظار کسانی بود که برای سیدالشهدا مراسم روضه و عزاداری می‌گرفتند. به تدریج نیز هنگامی که اسبنداد او گسترش پیدا کرد، به راه انداختن کارناوال‌های شادی همراه با رقص فواحش و نواختن موسیقی‌های غربی در روزهای تاسوعا و عاشورا در برنامه‌های دین‌ستیزی رژیم غاصب پهلوی قرار گرفت؛ بنابراین انگلستان از طریق رضاشاه در همه زمینه‌ها ارزش‌های ایرانی و اسلامی مردم کشور را مورد حمله قرار داد و قصد داشت مردم ایران را مجبور به پذیرش فرهنگ غربی کند که خوشبختانه هیچ‌وقت نتوانست به این هدف دست پیدا کند.

آیا هدف رضاشاه از تاسیس دانشگاه تهران خدمت به دانشجویان بوده است؟

هر جامعه‌ای در هر شرایطی حتی اگر حاکمی فاسد بر کشور مسلط باشد، رو به جلو حرکت خواهد کرد. پس اینکه یک‌سری خدمات در هر دوره‌ای و توسط هر حکومتی وجود داشته باشد، امری عادی است. در زمان حکومت رضاشاه نیز درست است که او در ابتدا توسط کودتای انگلیسی‌ها روی کار آمد، اما اینگونه نبود که مردم باهوش و دلسوز ایران، نقشی در آبادی و پیشرفت رو به جلوی کشور خود نداشته باشند، اما اینکه در رسانه‌های بیگانه اقدامات رضاشاه را در راستای خدمت‌رسانی به مردم معرفی می‌کنند، این موضوع نادرست و برای تحت‌تأثیر قرار دادن نسل جوان جامعه ایرانی است؛ به‌عنوان نمونه ساخت دانشگاه تهران را نمی‌توان به‌عنوان خدمت رضاشاه دانست. وقوع یک‌سری اعتراضات به رضاشاه توسط دانشجویان ایرانی در خارج از کشور و مخصوصاً آلمان موجب شد به درخواست او امر ترضی علوی، برادر بزرگ علوی به‌عنوان عامل اصلی اعتراضات از آلمان اخراج شود. در ایران نیز یک‌سری از دانشجویان با مراکز آموزش عالی اقداماتی را جهت مخالفت با رژیم پهلوی انجام دادند. جمع این اقدامات باعث شد رضاشاه احساس ترس کند و برای کنترل دانشجویان، با ادغام عمرکز آموزش عالی، دانشگاه تهران را تاسیس کند. اما قبل از ایجاد دانشگاه تهران نیز دانشکده‌های پزشکی، مهندسی و حقوق در کشور وجود داشت. پس تنها اقدامی که رضاشاه انجام داد، ادغام دانشکده‌ها و مراکز آموزش عالی جهت نظارت بهتر بر آن بود. اما با وجود این هم دانشجویان دانشکده حقوق دانشگاه تهران به عملکرد شاه پهلوی اعتراض کردند و رضاشاه هم چند ماهی این دانشکده را تعطیل کرد. حتی اعزام دانشجویان به بعثت کنترل آنها کاهش پیدا کرد. پس قبل از قضاوت درباره اقدامات رضاشاه باید ببینیم نیت و هدف او از انجام این امور چه بوده است.

نمونه مجسم فساد

مروری بر جنایات و خیانت‌های رضاخان میرپنج

گزارش امیر رضا قشقانی روزنامه‌نگار

رضا میرپنج که بعدها به لطف انگلیسی‌ها ملقب به رضاشاه شد، نمونه بارز استبداد و دیکتاتوری عریان در تاریخ ایران است. به گزارش همشهری، رضاشاه که به واسطه حمایت‌های پدرزنش از قزاق‌ها توانسته بود به مقام فرماندهی سپاه قزوین دست پیدا کند، پس از مشاهده ناپایداری‌های اجتماعی در زمان حکومت آخرین شاه قاجار یعنی احمدشاه، فرصت را مناسب دید تا با رایزنی انگلیسی‌ها و قشون کُشی به سمت تهران، کودتایی ترتیب دهد و تخت سلطنت را از آن خود کند. رضا میرپنج پس از فتح تهران به سرعت کلاترزی‌ها، ووزارتخانه‌ها و ادارات دولتی و مراکز حساس تهران را تسخیر کرد و این شروعی بود بر حکومت مردی که بی‌اعتمادی و بدبینی نسبت به اطرافیان و فحاشی و بی‌سوادی از ویژگی‌های بارز شخصیت او بود. دوران سلطنت

رضاشاه پهلوی سراسر خون و استبداد بود. هر فرد یا گروهی که مانعی بر سر اهداف شوم او می‌شدند به آسانی از میان برداشته می‌شدند. رضا میرپنج که ابتدا با شعار دین‌مداری قصد جلب حمایت‌های شیعیان و مسلمانان را داشت، هنگامی که سلطنت خود را تثبیت کرد به شعار دینی پشت کرد و حتی هنگامی که مردم و روحانیون در اعتراض به قانون متحدالشکل کردن لباس دست به تحصن در مسجد گوهرشاد زدند، یکی از عظیم‌ترین کشتارها در تاریخ ایران را ثبت کرد و حدود هزار و ۵۰۰ تن از مردم را به شهادت رساند. پیش‌تر نیز رضاشاه پهلوی با اقدامات ضددینی خود مشروعیت حکومتش را زیر سؤال برد بود، اما این اقدام او در به توپ بستن مسجد گوهرشاد، رفته‌رفته حکومت وی را رو به نابودی برد. در ادامه مروری خواهیم داشت بر مهم‌ترین جنایات و خیانت‌هایی که رضاشاه پهلوی در زمان سلطنتش مرتکب شد.

و اگر زن فرار می‌کرد، او را تا توی خانه‌اش تعقیب می‌کردند و به این هم اکتفا نکرده، اتاق زن‌ها و صندوق لباس آنها را تفتیش کرده، اگر چادر از هر قبیل می‌دیدند، پاره می‌کردند یا به غنیمت می‌بردند.

رضاشاه در روزهای ابتدای حکومت خود و به جهت جلب توجه و حمایت توده‌های مذهبی در کشور که تعدادشان هم کم نبود، خود را فردی دین‌مدار و اقداماتش را در راستای رهنمودهای اسلام و شیعیان معرفی می‌کرد، اما در ادامه و پس از اینکه حکومت پهلوی توانست قدرت را کامل به‌دست بگیرد، رفته‌رفته تمایلات ضددینی رضاشاه و اطرافیان او نمایانگر شد. در حقیقت او از سوی انگلیس، مأموریت یافته بود فرهنگ اسلامی را کم‌کم از صحنه زدندگی مردم خارج کند و فرهنگ غربی را جایگزین آن کند. مأموریت ضددینی و فرهنگی و همچنین عدم استقلال رضاشاه همواره مورد تأکید حضرت امام(ره) بوده است. دستور کشف حجاب و اجبار مردان به پوشش غربی از برنامه‌هایی بود که رضاشاه پس از سفر ترکیه در این راستا صادر کرد؛ یعنی در خردادماه سال ۱۳۱۴، رضاشاه هیأت دولت خود را احضار کرد و به آن دستور داد باید کلاه‌ها تبدیل به شاپو شود و شروع به رفع حجاب در زن‌ها کرد و چون برای عامه مردم مشکل است ضربتاً حجاب خود را کنار بگذارند، ابتدا باید وزیر و معاونان‌شان پیشقدم شده و هفته‌ای یک شب با خانم‌های خود در کلوب ایران جمع شوند. میرپنج همچنین به حکمت، وزیر فرهنگ خود دستور داد که در مدارس زنان، معلمان و دخترها باید بدون حجاب باشند و اگر زن یا دختری امتناع کرد، او را به مدرسه راه ندهند. در نهایت قانون کشف حجاب در ۱۷م ماه همان سال ابلاغ و با خشونت بسیار اجرا شد؛ به‌طوری‌که در خاطرات صدراعظم آمده است: «در اتوبوس زن با حجاب راه نمی‌دادند و در معابر پاسبان‌ها از اهانت و کتک‌زدن به زن‌هایی که چادر داشتند، با نهایت بی‌پروایی و بی‌رحمی فروگذار نمی‌کردند؛ حتی بعضی از مأموران، به‌خصوص در شهرها و دهات، زن‌هایی که پارچه روی سر انداخته بودند، اگرچه چادر معمولی نبود، از سر آنها کشیده، پاره می‌کردند

عزاداری برای امام حسین ۴ ممنوع!

رضاشاه در روزهای ابتدایی حکومتش و همزمان با دهه اول محرم، جلودار دسته قزاق‌ها در خیابان ناصر به بود و با یقه باز و در حالی که به سرش گل مالیده بود تظاهر به عزاداری برای سیدالشهدا می‌کرد، اما پس از تثبیت حکومتش در نهایت به منع مطلق عزاداری در محرم رسید. رضاشاه رفته‌رفته از شکوه برگزاری مراسمات محرم کاست. او در محرم ۱۳۱۰ عزاداری قزاقخانه را به تکیه دولت منتقل و بسیار محدود کرد. سپس در محرم سال بعد، مردم شاهد کاهش تعطیلات محرم از ۴ به ۳ روز بودند. نقطه اوج این ماجرا نیز اسفند ۱۳۱۴ و پس از ابلاغ قانون کشف حجاب بود که همزمان قانون ممنوعیت به راه انداختن دسته سینه‌زنی و محدود بودن عزاداری به روضه‌خوانی در تکیه‌ها و مساجد نیز ابلاغ شد. اما مبارزه با عزاداری سیدالشهدا اینجا تمام نشد و ۲سال بعد با هدف «خرافه‌زدایی» از میان مردم، روضه‌خوانی نیز ممنوع شد. مخالفت با مراسم عزاداری امام حسین(ع) به آنجا رسید که کارناوال شادی در ایام عاشورا به راه انداخته شد و حکومت، صنف‌ها را مجبور به شرکت در این کارناوال و برپایی دسته مخصوص به خود کرد؛ تا جایی که در اواخر حکومت رضاشاه حرکت کارناوال‌ها مصادف بود با شب عاشورا و دسته‌های رقصه‌ها با ساز و آواز به پایکوبی و رقص در شهر به گردش در آمدند.

قتل عام آزادی خواهان و معترضان

رضاشاه ۱۶سال حکومت کرد و در این سال‌ها گوش شنوایی برای شنیدن کوچک‌ترین نقدها و اعتراضات هم نداشت. هر شخصی یا هر گروهی که با سیاست‌های خصمانه او مخالف بود و مقابلش می‌ایستاد با وحشیگری هر چه تمام‌تر از میان برداشته می‌شد؛ به همین دلیل شاهد به قتل رساندن چهره‌های مطرح فرهنگی، دینی و حتی نزدیکان رضاشاه پهلوی بوده‌ایم که در ادامه به مهم‌ترین آنها اشاره خواهیم کرد.

ترور مهم‌ترین مخالف رژیم رضاشانی

آیت‌الله سیدحسن مدرس مهم‌ترین و معروف‌ترین مخالف سلطنت رضاشاه بود که در این مسیر بارها مورد سوءقصد و آزار و اذیت رژیم پهلوی قرار گرفته بود. او که یکی از مهم‌ترین مخالفان کودتای ۱۲۹۹ رضاشاه بود، به دلیل اعتراضات گسترده مدتی به زندان انداخته شد و سپس بعد از آزادی به‌عنوان نماینده مردم تهران در مجلس چهارم انتخاب شد. آیت‌الله سیدحسن مدرس از مهم‌ترین مخالفان جمهوری دروغین رضاشانی در مجلس شورای ملی بود. در ادامه وقتی مخالفان دیدند که نمی‌توانند از اقدامات صدر رضاشانی مدرس جلوگیری کنند، تصمیم به ترور او گرفتند، اما این ترور ناموفق بود. مدرس بعد از این ترور هم دست از مخالفت خود با پهلوی برنداشت، اما این بار رضاشاه علناً با او به مبارزه پرداخت و مانع از شرکت وی در انتخابات مجلس هفتم شد و سپس او را به خوف و بعد کاشمر تبعید کرد. مدرس سال‌های ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۶ را در تبعید به سر برد و در نهایت به دستور رضاشاه توسط فردی به نام جهانسوزی به شهادت رسید.

انحصار تریاک در دستان رضاشاه

تجارت پر سود موادمخدر از اواسط حکومت قاجار در ایران رواج پیدا کرد و با آغاز سلطنت رضاشاه، موضوع سود حاصل از تجارت تریاک در کانون توجه پهلوی اول قرار گرفت. برخلاف رفتار تند رضاشاه در مقابل منتقدان و معترضان اما او در مقابله با موادمخدر و رواج روزافزون آن کمترین واکنش‌ها را از خود نشان می‌داد. علت این بی‌تفاوتی را از یک سو می‌توان به اعتیاد خود وی به موادمخدر و به این ذهنیت او نسبت داد که تنها به موضوعات و مسائلی اهمیت می‌داد که پا به‌پای قدرت‌ش را تهدید می‌کرد. براساس این ذهنیت فروش و استعمال موادمخدر هرگز تهدیدی برای سلطنت او نبود؛ به همین جهت وی هرگز علیه این معضل اساسی جبهه‌گیری آشکار نکرد. تصویب قانون انحصار دولتی تریاک در سال ۱۳۰۷ هر چند برای کنترل تهیه و توزیع موادمخدر تلقی می‌شد، اما باعث می‌شد رژیم پهلوی و رواقع شخص رضاشاه تاجران خرده‌پای موادمخدر را از میدان به‌در کند تا سود سرشاری روانه جیبش شود. پس در این دوره، عملاً مقابله مؤثری با موادمخدر سازماندهی نشد. رضاشاه خود معتاد به تریاک بود. حسین فردوست، دوست و ندیم شاه، در خاطراتش می‌نویسد: «رضاشاه تریاک می‌کشید، ولی ظاهراً حالت تجویز و معالجه داشت. گویا شخصی به او گفته بود اگر هر روز این مقدار معین تریاک بکشی، از همه مرض‌ها مصون می‌مانی؛ به شرطی که منظور لذت‌بردن از تریاک نباشد! او نیز همیشه این برنامه را با دقت انجام می‌داد و متصدی این کار نیز، مشخص بود.»

روایت

پهلوی اول؛ نخستین حاکم دست‌نشانده خارجی در ایران

نزدیک به یک قرن از آغاز حکومت پهلوی توسط رضاخان می‌گذرد. هراندازه که حافظه تاریخی مردم ایران ضعیف باشد، باز هم جنایات رضاشاه و فرزندش محمد رضا را فراموش نخواهند کرد. اما اینکه عده‌ای در خارج و داخل کشور تلاش می‌کنند تا فسادها و خیانت‌های پهلوی را به‌عنوان خدمات معرفی کنند، جای تعجب دارد. در آستانه سالگرد حمله خونین رضاخان به مسجد گوهر شاد لازم است بار دیگر نگاهی به عملکرد سراسر فساد و ستم پهلوی اول بیندازیم. به همین دلیل با حسین محمدی سیرت، پژوهشگر تاریخ معاصر و عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق (ع) همراه شدیم و درباره عملکرد رضاخان در حوزه‌های مختلف با او به گفت‌وگو پرداخته‌ایم. گفت‌وگوی هفت‌پاره‌ای با این پژوهشگر در ادامه آمده است.

تفاوت عمده رژیم پهلوی با سایر حکومت‌های ایرانی را در چه مواردی می‌توان بررسی کرد؟

حکومت پهلوی ۲ تفاوت عمده با همه رژیم‌ها و حکومت‌هایی که در کل تاریخ ایران وجود داشته‌اند، دارند. نخستین تفاوت پهلوی‌ها با سایر رژیم‌های ایرانی این بود که پهلوی نخستین حکومت ایرانی بود که توسط بازیگران خارجی بر نام‌ریزی و درون مرزهای کشور اجرا شد. در حقیقت جامعه ایرانی دخالتی در تشکیل رژیم پهلوی نداشته است. این در حالی است که سایر حکومت‌های ایرانی بالاخره توسط بازیگران داخلی و کسانی که عرق ملی داشته‌اند، پدید آمدند. دومین تفاوت پهلوی‌ها با سایر ساختارهای حکومتی در ایران این بود که پهلوی نخستین رژیمی بود که نسبتش با دین و جامعه متدین ایرانی در تعارض بود؛ در حالی که حتی پیش از اسلام نیز حکومت‌های ایرانی معتقد به دینی به اسم زرتشت بودند. حتی شاهان قاجار که خیانت‌های بزرگی به کشور کردند، در رویارویی با علما و فخر مذهبی جامعه در نهایت عقب‌نشینی و احترام آنان را به هر شکلی که بود، حفظ می‌کردند. اما رضاخان اینگونه نبود. او نخستین بار به‌طور مستقیم به مبارزه با علما و شاعران دینی مثل حجاب پرداخت.

درباره نیست پهلوی اول از برخی کارهای خدماتی به مردم نقطه‌نظراتی وجود دارد، نظر شما چیست؟

به هر حال هر حکومتی که روی کار می‌آید، هر چند کم اما اتفاقات مثبتی را نیز به وجود می‌آورد. این اتفاقات در کجا رخ داد؟ در زمان پهلوی اول رضاشاه برای توسعه جامعه و گذر از جامعه سنتی به جامعه مدرن نیازمند مشورت بود. در حقیقت یکی از شانس‌هایی که او آورد، همراه‌شدن روشنفکرانی با او بود که دارای ریشه‌های بومی بودند. مثل محمدعلی فروغی یا علی‌اکبر خان داور. این افراد با وجود اینکه تحصیلات مدرن داشتند، اما به‌شدت دارای ریشه‌های سنتی و ایرانی بودند. رضاشاه به‌علت بی‌سوادی خود مجبور می‌شود به این افراد اعتماد کند. در حقیقت بخش عظیمی از اتفاقات مثبت در پهلوی اول مربوط به بی‌سوادی و بی‌دعايي رضاخان در علم و سواد بوده است. اما این روند ادامه‌دار نبود و هرچه زمان جلوتر می‌رفت، رضاشاه این نخبگان را حذف می‌کرد. پس یکی از خیانت‌های پهلوی اول با حذف جریان نخبگان همراه بود و دیدیم که بعد از این حذف عملاً دیگر خدمتی از پهلوی اول نمایانگر نشد. یادآوری این نکته نیز ضروری است که اندک خدمات رضاشاه، روح و آسنگی را در خود داشت و در نهایت هدفی را دنبال می‌کرد که انگلستان می‌خواست.

عملکرد پهلوی اول در حوزه فرهنگ چگونه بود؟

در موضوع فرهنگ، رضاخان را در یک ستیز ناشیانه و عریان با فرهنگ بومی می‌بینیم. از بحث کشف حجاب گرفته تا متحدالشکل کردن لباس‌ها و تخریب آثار فرهنگی، همگی نشان‌دهنده نابودی تمدن ایرانی و اسلامی توسط رژیم پهلوی اول بوده است. برای مثال، رضاشاه در طرح نوسازی تهران تمامی دروازه‌های تاریخی این شهر را که در زمان قاجار ساخته شده بود، نابود کرد. یکی دیگر از مواردی که تقریباً تمامی مورخان و حتی آنهایی که طرفدار حکومت پهلوی هستند آن را تأیید می‌کنند، دیکتاتوری و استبداد سیاسی رضاشاه است. این استبداد به حدی بود که پس از تبعید رضا پهلوی هیچ کس در ایران از غم رفتن او گریه و زاری و حتی اعتراض هم نکرد، بلکه برخی از مورخان معتقدند پس از تبعید رضاخان، مردم به خیابان‌ها آمدند و شادی کردند. حذف جریان روحانیت و حوزه و در تقابل قرار دادن آن با دانشگاه، حذف جریان روشنفکری و حتی حذف نخبگان همراه از دیگر عملکردهای رضاشاه در مبارزه با فرهنگ، هنر و علم ایرانی بود.

در حوزه سیاسی چه رفتاری از رضاشاه را شاهد بوده‌ایم؟

مجلس شورای ملی در پهلوی اول تقریباً کنش خاصی نداشت؛ چراکه اساساً تمامی اختیارات دست شخص رضاخان بود. تقریباً تمامی انتخابات‌هایی که برگزار می‌شد، نمادین بود. این موضوع تقریباً در تمامی اسناد و خاطرات نیز آمده است که انتخاب افراد و تصمیم‌گیری‌ها در امور سیاسی توسط شاه پهلوی انجام می‌گرفت و کسی حق دخالت در آن را نداشت. ارتش مهم‌ترین و مورد علاقه‌ترین رکن کشور برای رضاخان بود. به‌طوری که تقریباً ۴۰ درصد از بودجه کشور خرج آن می‌شد، اما خب، تقریباً هیچ عملکرد خاصی از این ارتش ندیدیم. تا جایی که روس‌ها از شمال کشور بدون کوچک‌ترین درگیری وارد ایران شدند. اگر با دقت نگاه کنیم متوجه این موضوع نیز می‌شویم که دهه ۳۰ رضاخان دیگر از حکومت پرکنار نشده بود و محمد رضا نیز هنوز حکومت را به‌طور کامل در دست نگرفته بود، شاهد رشد چشمگیر جریانات سیاسی و فکری از طیف‌های مختلف در کشور بوده‌ایم. بیگانگان نیز در این برهه از تاریخ به‌دلیل درگیری در جنگ جهانی دخالت‌چندانی در موضوعات داخلی ایران نمی‌کردند.

گرفت و روزنامه‌اش نیز بین مردم، طرفداران زیادی پیدا کرد؛ غزل «آزادی» از معروف‌ترین غزل‌های فرخی است. وی در دوره هفتم از طرف مردم یزد به وکالت مجلس شورای ملی انتخاب شد و مبارزاتش را ادامه داد، ولی بعدها به‌دلیل ترس از دست دادن جان خود به مسکو و آلمان گریخت. فرخی یزدی خود را عاشق آزادی می‌نامید و در تمام اشعار خود، از این عشق مقدس دفاع و حمایت می‌کرد. او پس از مدتی به ایران بازگشت، ولی به جرم مخالفت و مبارزه با سلطنت به زندان محکوم شد و در ۲۵ مهر ۱۳۱۸ش در ۵۱سالگی در زندان قصر با آمبول هوای پزشک احمدی به قتل رسید. مزار فرخی یزدی تاکنون ناشناخته مانده است.

ترور نزدیکان و آشنایان

علاوه بر منتقدان، رضاشاه حتی به نزدیکان و کسانی که او را در رسیدن به تخت پادشاهی همراهی کرده بودند نیز رحم نکرد. عبدالحسین خان سردار معظم بجنوردی خراسانی معروف به تیمورتاش یکی از این افراد بود. او در سال‌های ۱۳۰۲ تا ۱۳۰۴ هنگامی که رضاخان هنوز شاه نشده بود، در کابینه او به‌عنوان وزیر فواید عامه حضور داشت و پس از آنکه رضاشاه به سلطنت رسید از مقربان وی و وزیر دربار شد. تیمورتاش یکی از نزدیک‌ترین و پرنفوذترین وزرای رضاشاه بود، اما به تدریج مورد غضب رضاشاه قرار گرفت. به‌طور کلی رضاشاه هر وقت احساس می‌کرد که یکی از نزدیکانش با او از گلیم خود درازتر کرده است، او را از میان برمی‌داشت. از آنجایی که تیمورتاش به تدریج در حال تبدیل شدن به یکی از قدرتمندترین مردان بود، رضاخان وی را از میان برداشت تا مبادا از این قدرت علیه خود وی استفاده کند.

فیروز میرزا فرمانفرما (نصرت‌الدوله) نیز از افرادی بود که برای به قدرت رسیدن رضاشاه تلاش بسیاری کرد، اما به تدریج مورد غضب شاه پهلوی قرار گرفت و در ۱۸ خرداد ۱۳۰۸ دستگیر شد. نصرت‌الدوله بارها دستگیر و سپس آزاد شد. او حتی از ترس جان خود به خارج از کشور گریخت، اما رضاشاه او را با حبسه به کشور بازگرداند و سپس توسط نیروهای شهریاری کشته شد. علت اصلی قتل همان دلیلی است که رضاشاه تیمورتاش را به قتل رساند؛ ترس از افزایش قدرت و نفوذ نصرت‌الدوله و استفاده از این قدرت برای ضربه زدن به شاه؛ یعنی همان ترس همیشگی رضاشاه.

وقتی پهلوی با کمال میل اراضی ایران را می‌دهد

بر خلاف حکومت قاجار که به‌علت جنگ و در نهایت تسلیم شدن بخش‌های مهمی از کشور را از دست داد، اما رضاشاه و پسرش بدون کوچک‌ترین جنگ و خونریزی و با کمال میل مناطق مهمی از ایران را واگذار کردند. معاهده ۴جانبه میان ایران، عراق، ترکیه و افغانستان از جمله قراردادهایی است که در آن حکومت پهلوی بخش‌های مهمی از کشور را از دست داد. این معاهده به تشویق دولت انگلیس و با هدف اتحاد میان این کشورها برای جلوگیری از نفوذ شوروی کمونیستی و حفظ منافعش در خاورمیانه امضا شد. طبق معاهده سعدآباد این کشورها از تعرض به یکدیگر خودداری می‌کردند و برای چنین کاری لازم بود اختلافات مرزی این کشورها نیز برطرف شود. پس رضاخان سرزمین‌ها و امتیازات فراوانی را در این پیمان تقدیم کشورهای همسایه کرد.

قتل محمد فرخی یزدی، عاشق آزادی

محمد فرخی یزدی، شاعر و نماینده مجلس در زمان رضاشاه بود که سرانجام به‌دلیل مخالفت با سیاست‌های پهلوی در زندان قصر به قتل رسید. او از مخالفان قرارداد و توثق‌الدوله بود و به همین سبب، مدت‌ها در شهریاری زندانی شد. فرخی یزدی در سال ۱۳۰۰ روزنامه «توفان» را منتشر کرد و انتقادهای جدی به اوضاع سیاسی کشور در آن روزنامه می‌نوشت. رباعی‌های فرخی در باره مسائل جاری کشور فوق‌العاده مورد توجه قرار

قتل شاعر پرآوازه انقلاب مشروطه

محمد رضا کردستانی، معروف به میرزاده عشقی، از شاعران و روزنامه‌نگاران بنام در عصر رضاخان است. نوروزی‌نامه، ۳ نابلوی مریم، احتیاج و رستاخیز از جمله اشعار بسیار معروف میرزاده عشقی هستند. او نیز مانند فرخی یزدی از مخالفان قرارداد ۱۹۱۹ با همان و توثق‌الدوله بود. وی به همین دلیل مدتی زندانی شد و پس از آزادی روزنامه‌ها را که حاوی مقالات و اشعار تند ضد هیأت حاکمیت بود در تهران منتشر کرد. محمد رضا کردستانی در شماره اول این روزنامه، کاریکاتورها، اشعار و مقالات تندی را مبنی بر سرکوب کردن مخالفان و جمهوری خواهان منتشر کرد. این عمل بلافاصله واکنش شهریاری را به همراه داشت و شماره‌های آن، جمع و سانسور شد. سپس میرزاده عشقی در سال ۱۳۰۳ در حالی که تنها ۳۱ سال داشت، به‌دست عوامل رضا میر پنج در منزل خود ترور شد.

آراارات تقدیم ترکیه شد

اختلافات مرزی با ترکیه از زمان جنگ‌های حکومت قاجار با عثمانی‌ها مانده بود. در پیمان سعدآباد شهر قطور که از ابتدا هم متعلق به ایران بود و در تصرف حکومت عثمانی باقی مانده بود، پس گرفته شد و به جایش ۸۰۰ کیلومتر مربع اراضی مرغوب شامل کوه آراارات کوچک و دامنه‌ها و اراضی اطراف آن به ترکیه واگذار شد. آراارات کوچک از نظر نظامی و سیاسی منطقه‌ای استراتژیک محسوب می‌شد و بالطبع از وزرا گرفته تا درجه‌داران نظامی و مردم عادی با این واگذاری مخالف بودند. اما به‌نظر رضاخان موضوع مهم فقط دوستی با آتاتورک بود و باقی مسائل اهمیتی نداشت. اما منطقه اهردی قره‌سو بسیار پراهمیت بود. اهمیت این منطقه مانند دالانی جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان را با ایران و ترکیه مربوط می‌کرد. سرچشمه نهر قره‌سو در دامنه جنوبی آراارات کوچک جریان داشت و پس از گذر از منطقه آراارات به جنوب روستای بور آلان رفته و به رود ارس متصل می‌شد.

امضای قراردادهای ننگین

امضا و تصویب قراردادهای ننگین از جمله بارزترین خیانت‌ها و جنایات رژیم پهلوی بوده است. عمده این قراردادها در زمان رضاشاه به تصویب رسیده است که در ادامه به مهم‌ترین آنها اشاره خواهیم کرد:

ماجرای قرارداد ۱۹۳۳

رضاشاه قرارداد داریسی را پاره کرد، اما در ادامه مجبور به امضای معاهده‌های ننگین‌تر از سوی انگلیسی‌ها شد. قرارداد داریسی در زمان مظفرالدین شاه امضا شده بود و طی آن امتیاز بهره‌برداری از نفت کشف شده در مسجد سلیمان به مدت ۶۰ سال به ویلیام ناکس داریسی رسید. پس از به‌قدرت رسیدن رضاخان و با صورت‌گرفتن اعتراضات شدید از سوی مردم و نمایندگان مجلس شورای ملی، وی در ۵ آذر ۱۳۱۱ در جلسه‌ای با حضور اعضای کابینه خود، پرونده قرارداد داریسی را در بخاری انداخت. اما این اقدام رضامیر پنج‌نما نشی بیش نبود؛ زیرا امضای قرارداد ننگین ۱۳۱۲ این ادعا را ثابت کرد. پس از لغای یکجانبه معاهده داریسی، انگلیسی‌ها ایران را به حمله نظامی، ضبط دارایی‌ها در انگلیس و شکایت به دادگاه لاهه تهدید کردند. رضاشاه خیلی زود از این تهدیدها ترسید و در نهایت تن به امضای قرارداد ۱۹۳۳ میان دولت ایران و شرکت نفت ایران و انگلیس داد. در این قرارداد سهمی سالانه به ارزش حداقل ۷۵۰ هزار لیر برای ایران از استخراج و فروش نفت تضمین می‌شد، ولی مدت قرارداد داریسی که در دهه ۶۰ میلادی خاتمه می‌یافت برای ۳۰ سال دیگر یعنی تا دهه ۹۰ میلادی - تمدید شد. این قرارداد تا ۲۰ سال پس از انعقاد دوام داشت، اما به تدریج و در روند اتفاقات منجر به ملی‌شدن صنعت نفت به تدریج از اعتبار ساقط شد.

استارت جدایی بحرین

شروع روند جدایی بحرین از ایران را می‌توان در دوره رضاخان مشاهده کرد. در واقع انگلیس سال‌ها به دنبال جدانشدن بحرین از ایران و به‌دست‌گرفتن کنترل آن بود که با روی کار آمدن رضاشاه امید انگلیسی‌ها جان دوباره گرفت. هر چند که تیمورتاش به نمایندگی از حکومت پهلوی قصد حل کردن موضوع بحرین و ممانعت از جدایی آن را داشت، اما با شکست قرارداد داریسی و انعقاد معاهده ۱۳۲۱ سرانجام تیمورتاش توسط انگلیسی‌ها از میان برداشته شد و رفته‌رفته پهلوی مجبور به واگذاری بحرین به انگلستان شد. این موضوع را می‌توان در گفت‌وگو میان رضاخان و غلامعلی یانیندر در یادار مشاهده کرد. هنگامی که یانیندر در جزایر متروک پرچم ایران را نصب می‌کند، رضاشاه او را توبیخ می‌کند که حق ندارد این کار را انجام دهد. این موضوع نشان می‌دهد که رضاخان تحت فشار شدید انگلیسی‌ها بوده که حتی اجازه نصب پرچم ایران را در جزایر نداشتند است؛ موضوعی که در زمان فرزندش رسمیت پیدا می‌کند و جزیره مهم بحرین از ایران جدا می‌شود.

دشت ناامید واگذار شد، اما مشکل حل نشد

اما ماجرای واگذاری اراضی و امتیاز به افغانستان در ناک‌تر است؛ موضوعی که در حال حاضر نیز باعث بروز مشکل‌های فراوان برای ایرانی‌ها شده است. از زمانی که افغانستان از ایران جدا شد، حقایق هیرمند همواره موضوع نزاع میان ایران و افغانستان بود، اما رضاخان در این میان آتاتورک را به‌عنوان حکم معرفی کرد و او هم نماینده‌ای به ایران فرستاد. پس از مذاکرات با طرفین توافقاتی به ضرر ایران صورت گرفت و قراردادها مقدماتی امضا شد. این توافقات پنهانی بود تا اینکه در پیمان‌نامه سعدآباد آشکار شد. طبق توافق سعدآباد «دشت ناامید» به مساحت ۳ هزار کیلومتر مربع در شرق ایران به افغانستان واگذار شد. در مقابل قرار شد ایران و افغانستان به‌طور مساوی از آب هیرمند استفاده کنند؛ البته بعدها افغانستان سدی بر هیرمند ساخت و آبی به ایران نرسید و حقایق هیرمند نیز به موضوعی برای منازعه طولانی کشور تبدیل شد؛ یعنی دشت ناامید از دست رفت، ولی مناقشه همیشگی همچنان حل نشده باقی ماند.

اروند رود هم رفت

در پیمان‌نامه سعدآباد حق کشتیرانی در اروندرود به ۵ کیلومتر به عراق واگذار شد. در واقع مسیر اروندرود به کلی به عراق واگذار شد و مرزهای ایران به ساحل شرقی اروندرود رسید. این قرارداد آن قدر تحقیرآمیز بود که پسر رضاخان هم نتوانست قبولش کند. پس از پیگیری‌های بسیار و البته مناقشه‌های فراوان و چندین ساله با عراق بر سر اتفاقاتی که در اروندرود رخ می‌داد، سرانجام پهلوی دوم با عراق به «قرارداد الجزایر» رسید و خط تالوگ اروندرود دوباره شد مرز ۲ کشور. همین قرارداد بود که صدام آن را پاره کرد و جنگ تحمیلی آغاز شد.

۱۰۰ میلیون دلار دارایی ایرانی‌ها در خطر

این روزها ورشوکنستگی صرافی رمزارزی بیتکس به یکی از خبرهای مهم دنیای فناوری تبدیل شده است. براساس گزارش‌های موجود کاربران ایرانی نزدیک به ۱۰۰ میلیون دلار دارایی مسدود شده در این صرافی دارند که در صورت خارج کردن بموقع آنها از بین می‌روند.

صرافی بیتکس پس از کش و قوس فراوان، در نهایت ۲ماه پیش اعلام ورشوکنستگی کرد تا دسترسی به میلیون‌ها دلار دارایی برای کاربران غیرممکن شود. ورشوکنستگی این صرافی در آمریکا ثبت شد. به گزارش کوین تلگراف، بیتکس در سال ۲۰۱۷ حساب کاربری تعداد قابل توجهی از افراد را مسدود کرد و اکنون گفته شده است که این افراد تا تاریخ ۹ شهریور ۱۴۰۲ فرصت دارند علیه بیتکس اقدام قانونی انجام دهند یا دارایی‌های خود را برداشت کنند.

مطابق اسناد OmniAgent Solutions، نزدیک به ۱۰۰ میلیون دلار از این دارایی، متعلق به کاربران ایرانی است. کاربران ایرانی که در بیتکس حساب کاربری داشته‌اند باید خیلی سریع برای خارج کردن دارایی خود اقدام کنند.

با اجرای برنامه حمایتی «رینکست» در قالب کارگروه صنعت ستاد توسعه فناوری نانو، ۳۹ ایده صنعتی در فناوری نانویه بار نشست.

برنامه رینکست که با هدف ارائه تسهیلات مادی و غیرمادی به صاحبان صنایع برای کاهش ریسک ورود به حوزه نانو به‌طور ویژه در فرایند تحقیق و توسعه اجرایی شده، ظرفیت‌های درونی شرکت‌ها را تقویت می‌کند.

یک شرکت دانش بنیان با به‌کارگیری هوش مصنوعی توانسته محصول دانش بنیان «دستیار هوشمند نظارت تصویری» را با قابلیت مانیتورینگ طراحی و راه‌اندازی کند. دستیار هوشمند نظارت تصویری با استفاده از جدیدترین تکنولوژی‌های حوزه هوش مصنوعی، وظیفه مانیتورینگ ۲۴ساعته را انجام می‌دهد.

دانش و فناوری

حمایت از دانش بنیان‌ها برای رفاه مردم

با حمایت‌هایی که از دانش بنیان‌ها صورت گرفته، به‌زودی شاهد اثرات آن، از جمله اشتغال در زندگی مردم خواهیم بود

حمایت دولت و تأثیر بر زندگی مردم

یکی از اتفاقات سال گذشته که با عنوان «تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین» نامگذاری شده بود، تخصیص ۵۰ هزار میلیارد تومان به دانش بنیان‌ها از محل منابع سپرده‌های پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه نظام بانکی بود.

این موضوع که در بند «ب» تبصره ۱۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ آمده بود، در راستای اشتغال دانش بنیان و صنایع خلاق در سراسر کشور با اولویت مناطق محروم در نظر گرفته شد. اسامی هم در نمایشگاه آبادبران که فناوری‌های محرومیت زدا عرضه شده بودند، بر اشتغال تمرکز شده بود. به‌عبارت دیگر، فناوری‌هایی از سوی دانش بنیان‌ها عرضه شده بود که ساکنان مناطق محروم از طریق آن بتوانند شاغل شوند و به درآمدزایی برسند.

درواقع ترکیبی از حمایت‌های مالی از سوی دولت و ایجاد اشتغال از سوی فناوری‌های عرضه شده از سوی دانش بنیان‌ها هدف تأثیرگذاری بر زندگی مردم را دنبال می‌کرد.

دانش بنیان

عمادالدین قاسمی پناه
روزنامه‌نگار

حمایت از دانش بنیان‌ها اگرچه از سال‌ها پیش صورت می‌گرفت، اما قانون جهش تولید دانش بنیان‌ها حمایت از این شرکت‌ها را وارد مرحله جدیدی کرد. در حالی که پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که منطقه خاورمیانه تا سال ۲۰۳۰ حوزه اقتصاد دیجیتال عدد ۵۰۰میلیارد دلار را تجربه می‌کند، دانش بنیان‌های ایرانی تلاش می‌کنند که سهم خود را در این بازار بزرگ بیشتر کنند. دولت، شهرداری‌ها و دانشگاه‌ها هم در این میان تلاش می‌کنند که با حمایت‌های لازم زمینه‌های سهم ۱۵درصدی اقتصاد دیجیتال از کل اقتصاد کشور را فراهم کنند تا تأثیر آن در زندگی مردم لمس شود.

حمایت برای حضور بین‌المللی

صندوق نوآوری و شکوفایی به‌منظور حمایت از دانش بنیان‌ها، پاپویان اختصاصی شرکت‌های دانش بنیان ایرانی در نمایشگاه جیتکس ۲۰۲۳ را برنامه‌ریزی کرده است. در این پاپویان شرکت‌های دانش بنیان ایرانی به عرضه محصولات و نمایش توانمندی‌های خود در حوزه‌های مرتبط نمایشگاه جیتکس ۲۰۲۳ می‌پردازند. همچنین در حاشیه این نمایشگاه، شرکت‌های ایرانی می‌توانند در رویداد استارت‌آپ «نورث استار» حضور یابند و دستاوردهای خود را ارائه کنند.

ایجاد یک میلیون شغل

شاید مهم‌ترین دستاورد دانش بنیان‌ها برای مردم ایجاد اشتغال باشد. نتیجه حمایت‌ها اکنون به جایی رسیده که محمد مهدی صدر، دستیار معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور می‌گوید: اکنون با یک فضای بانشاط در حوزه زیست‌بوم اشتغال دانش بنیان مواجه هستیم و به‌صورت مستقیم و

طرح همسپهری بهرام غزوی

پهنه‌های نوآوری در شهر

یکی از طرح‌هایی که با مشارکت دانشگاه‌ها، شهرداری‌ها و دولت پیش‌بینی شده، ایجاد مناطق نوآوری در شهر است. به‌تازگی، منطقه نوآوری تهران به مساحت حدود ۸۰۰هکتار افتتاح شد. این پهنه که در واقع منطقه ۶ شهرداری تهران را پوشش می‌دهد به مرور تبدیل به سیلیکون‌ولی پایتخت می‌شود. براساس این طرح، شرکت‌های دانش‌بنیانی که در این منطقه مستقر شوند از حمایت‌های ویژه‌ای برخوردار می‌شوند. شعار ناحیه نوآوری تهران «زندگی پایدار، هوشمند و سبز» است. علی‌اسدی، رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه تهران اهداف این ناحیه را ارتقای کمی و کیفی زیست‌بوم فناوری و نوآوری و تبدیل شدن ناحیه به محور نوآوری، فناوری و توسعه اقتصادی، تبدیل شدن ناحیه به مکان تعامل ساکنان شهر و همچنین ایجاد خوشه‌های تخصصی اعلام می‌کند.

۱,۰۰۰,۰۰۰

شغل برپایه

اشتغال
دانش بنیان در
کشور ایجاد شده
است

۵۰ هزار

میلیارد تومان به
دانش بنیان‌ها
از محل منابع
سپرده‌های
پس‌انداز و جاری
قرض‌الحسنه نظام
بانکی تخصیص
یافته است

رشد شرکت‌های دانش بنیان

توجه ویژه به دانش بنیان‌ها از سوی نهادهای عمومی و دولتی باعث شده که تعداد دانش بنیان‌ها به ۸۶۸۹ شرکت برسد. همچنین اکنون ۱۷۹۲ شرکت خلاق در حال فعالیت هستند و این درحالی است که تعداد مراکز نوآوری به ۳۵۰ واحد رسیده است. در این میان شتابدهنده‌ها که از اهمیت خاصی در این میان برخوردارند عدد ۱۷۰ را تجربه کرده‌اند. همچنین تاکنون ۱۰۴ خانه خلاق و نوآوری افتتاح شده و ۷۰خانه دیگر در آستانه افتتاح هستند. این در حالی است که یکی از نتایج حمایت‌ها، همکاری ایرانیان خارج از کشور با اکوسیستم فناوری و نوآوری داخل کشور است. حمایت‌ها و البته انگیزه‌های شخصی این متخصصان باعث شده که تاکنون ۱۸۰۵ همکاری با متخصصان و کارآفرینان ایرانی خارج از کشور شکل بگیرد.

هم‌شهری

یافته جدید محققان؛ سکوت هم صدا دارد

شنیدن صدای سکوت از دوران ارسطو تاکنون یکی از اصلی‌ترین بحث‌های دانشمندان و فیلسوفان بوده است. اخیراً نیز یک‌سری آزمایش‌های جدید توسط محققان دانشگاه جانز هاپکینز در ایالات متحده انجام شده است که ممکن است پاسخ مناسبی برای این ابهام باشد. براساس این مطالعه که صداها یا به‌عبارت بهتر فقدان صداها را با توهمات شنوایی آزمایش می‌کند، در واقع می‌توان سکوت را شنید. محققان جانز هاپکینز برای انجام این مطالعه، هزار نفر را گردهم آوردند تا به چندین توهم صوتی گوش دهند که شامل توالی‌هایی از سنسار یوهای با صدای بلند و بدون آن چند ثانیه سکوت بود. به گزارش نیویورک تایمز، از این توهمات شنوایی برای وادار کردن شرکت‌کنندگان به شنیدن دوره‌های زمانی طولانی‌تر یا کوتاه‌تر از آنچه واقعاً هستند استفاده شد. این ترفند مغز شنوندگان را فریب می‌دهد تا فکر کنند ۲ صدای مجزا، کوتاه‌تر از یک صدا هستند، حتی اگر در واقعیت کل زمان این صداها یکسان باشد. نویسندگان این مطالعه به جای آزمایش صداهاى مختلف، توالی‌های سکوت را در فواصل کوتاه و بلند در یک جای شلوغ مانند رستوران برای شنوندگان پخش کردند. سپس شرکت‌کنندگان باید تعیین می‌کردند که کدام دنباله سکوت کوتاه‌تر یا طولانی‌تر است، در حالی که در واقع طول هر دو یکسان است. روی چگدا، دانشجوی فارغ‌التحصیل فلسفه و روانشناسی از دانشگاه جان هاپکینز به‌دنبال این مطالعه گفت: سکوت، هر چه که باشد، یک صدا نیست، بلکه فقط فقدان صدا است. محققان معتقدند از آنجا که ما در این ترفندها به سکوت و آکاش نشان می‌دهیم، واقعاً آن سکوت را می‌شنویم نه اینکه فقط استنباط کنیم وجود دارد. آزمایش‌های مشابه دیگری نیز انجام شد که سکوت‌های جزئی و سکوت‌هایی را پوشش می‌داد که از نظر نزدیکی یا دوری از هم متفاوت بودند. در تمام آنها، اثرات یکسان بود: ظاهراً سکوت به همان روش صدا پردازش می‌شود. ابان فیلیس، فیلسوف و روانشناس جان هاپکینز گفت: این مطالعه به دانش روزافزون ما مورد نحوه عملکرد حس شنوایی ما می‌افزاید. انواع توهمات و اثراتی که به نظر می‌رسد منحصر به پردازش شنوایی صدا هستند، با سکوت در یافت می‌کنیم که نشان می‌دهد واقعاً غیبت صدا را نیز می‌شنویم.

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۳-۱۴۰۲ (نوبت دوم)

شهرداری منطقه ۱۸ در نظر دارد اجرای عملیات مشروحه ذیل را از طریق مناقصه عمومی به بخش خصوصی واگذار نماید، لذا بدینوسیله از اشخاص حقوقی واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل می‌آید:

ردیف	موضوع مناقصه	برآورد هزینه اجرای کار (ریال)	سپرده شرکت در مناقصه (ریال)	مدت پیمان
۱	اجرای علائم افقی ترافیکی (خط‌کشی معابر) نواحی هفتگانه منطقه ۱۸	۲۵,۶۳۷,۲۹۰,۵۰۰	۷۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۲ ماه

الف) محل ارائه خدمات: در سطح محدوده منطقه ۱۸ شهرداری تهران

ب) شرایط متقاضی: پیمانکاران متقاضی می‌بایستی دارای صلاحیت راه و تیراوری یا حداقل پایه ۵ از سازمان برنامه و بودجه کشور به‌همراه ظرفیت باز تعدادی و ریالی باشند.

ضمناً متقاضیان شرکت در مناقصات می‌بایستی دارای گواهی‌نامه معتبر تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاران (حقیقی و حقوقی) یا معرفی‌نامه موقت صادره توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در روز بازگشایی پاکات بوده و همچنین ارائه کارت الکترونیکی معتبر و مرتبط با موضوع مناقصه از سامانه تأمین‌کنندگان و ارائه‌دهندگان خدمت شهرداری تهران به‌همراه ظرفیت باز تعدادی و ریالی باشند.

ج) نحوه تأمین اعتبار: اعتبار پروژه‌های مذکور از محل اعتبارات جاری منطقه و به صورت نقدی و غیرنقدی تأمین گردیده است.

د) محل دریافت اسناد: بزرگراه آیت‌الله سعیدی (شمال به جنوب) جنب پل شهیدان بهرامی - ساختمان مرکزی شهرداری منطقه ۱۸ واحد قراردادهای سپرده شرکت در مناقصه: واریز وجه نقد به حساب جاری شماره ۱۰۰۴۵۲۲۰۶۵ نزد بانک شهر - شعبه آیت ا... سعیدی و به نام شهرداری منطقه ۱۸ یا ارائه ضمانت‌نامه معتبر بانکی به میزان سپرده شرکت در مناقصه

و) مهلت ارائه اسناد: حداکثر ۱۰ روز از تاریخ درج آگهی

بدیهی است شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مناقصه بوده و شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است و هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود. ضمناً مشروح شرایط مناقصه در اسناد درج می‌باشد که شرکت‌کنندگان باید مدارک را پس از اخذ یا قید قبولی امضاء نموده و در پاکت‌های لاک و مهر شده تحویل دبیرخانه منطقه نمایند.

«اسناد مناقصه / مزایده از طریق تالار آگهی معاملات شهرداری تهران به نشانی business.tehran.ir قابل رویت و دریافت می‌باشد.»

روابط عمومی شهرداری منطقه ۱۸

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۲-۱۴۰۲

شهرداری منطقه ۱۸ در نظر دارد اجرای عملیات مشروحه ذیل را از طریق مناقصه عمومی به بخش خصوصی واگذار نماید، لذا بدینوسیله از اشخاص حقوقی واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل می‌آید:

ردیف	موضوع مناقصه	برآورد هزینه اجرای کار (ریال)	سپرده شرکت در مناقصه (ریال)	مدت پیمان	ملاحظات
۱	عملیات اجرایی احداث سالن ورزشی مدافعان سلامت منطقه ۱۸	۱۲۹,۷۳۳,۶۷۸,۱۰۳	۴,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵ ماه	نوبت اول
۲	اجرای عملیات تخریب و بهسازی پیاده‌رو و نهر سروپوشیده خیابان شریعتی (پیاده‌راه شریعتی) (توسعه محله‌ای) در منطقه ۱۸	۳۳,۸۱۴,۰۸۴,۹۸۸	۱,۰۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۲ ماه	نوبت اول

الف) محل ارائه خدمات: در سطح محدوده منطقه ۱۸ شهرداری تهران

ب) شرایط متقاضی: پیمانکاران متقاضی می‌بایستی دارای صلاحیت و رتبه ساختمان (ایمنی) از سازمان برنامه و بودجه کشور به‌همراه ظرفیت باز تعدادی و ریالی باشند. ضمناً متقاضیان شرکت در مناقصات می‌بایستی دارای گواهی‌نامه معتبر تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاران (حقیقی و حقوقی) یا معرفی‌نامه موقت صادره توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در روز بازگشایی پاکات بوده و همچنین ارائه کارت الکترونیکی معتبر و مرتبط با موضوع مناقصه از سامانه تأمین‌کنندگان و ارائه‌دهندگان خدمت شهرداری تهران به‌همراه ظرفیت باز تعدادی و ریالی باشند.

ج) نحوه تأمین اعتبار: اعتبار پروژه‌های مذکور از محل اعتبارات جاری منطقه و به صورت نقدی و غیرنقدی تأمین گردیده است.

د) محل دریافت اسناد: بزرگراه آیت‌الله سعیدی (شمال به جنوب) جنب پل شهیدان بهرامی - ساختمان مرکزی شهرداری منطقه ۱۸ واحد قراردادهای سپرده شرکت در مناقصه: واریز وجه نقد به حساب جاری شماره ۱۰۰۴۵۲۲۰۶۵ نزد بانک شهر - شعبه آیت ا... سعیدی و به نام شهرداری منطقه ۱۸ یا ارائه ضمانت‌نامه معتبر بانکی به میزان سپرده شرکت در مناقصه

و) مهلت ارائه اسناد: حداکثر ۱۰ روز از تاریخ درج آگهی

بدیهی است شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مناقصه بوده و شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است و هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود. ضمناً مشروح شرایط مناقصه در اسناد درج می‌باشد که شرکت‌کنندگان باید مدارک را پس از اخذ یا قید قبولی امضاء نموده و در پاکت‌های لاک و مهر شده تحویل دبیرخانه منطقه نمایند.

«اسناد مناقصه / مزایده از طریق تالار آگهی معاملات شهرداری تهران به نشانی business.tehran.ir قابل رویت و دریافت می‌باشد.»

روابط عمومی شهرداری منطقه ۱۸

آگهی تجدید مناقصه عمومی اصلاحیه

بدینوسیله مهلت ارائه اسناد آگهی شماره ۱۴۰۲/۸۵/۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۵ و اصلاحیه مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۴ تا پایان ساعات اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۸ تمدید می‌گردد.

روابط عمومی شهرداری منطقه یک

کودکان از بازی آموزد

از خط‌کشی عابر پیاده عبور کنیم

آگهی مناقصه عمومی

شهرداری منطقه ۱۱ در نظر دارد عملیات ذیل را از طریق مناقصه عمومی واگذار نماید. بدینوسیله از اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل می‌آید:

ردیف	موضوع مناقصه	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	سپرده شرکت در مناقصه (ریال)	مدت انجام خدمت	میزان حسن اجرای تعهدات	شرایط متقاضی
۱	احداث پیاده‌رو و فضای سبز جنوبی خیابان دانشگاه جنگ	۳۳,۶۱۷,۴۹۰,۲۷۸	۱,۶۸۰,۸۷۴,۵۱۴	۱۲ ماه شمسی	پنج درصد از مبلغ پیمان	دارای حداقل پایه ۵ در رشته ساختمان یا راه از سازمان برنامه و بودجه، و کارت پیمانکاری معتبر و هر تیب با موضوع مناقصه صادره از معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران، و همچنین گواهی‌نامه تأیید صلاحیت ایمنی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشند.
۲	احداث پیاده‌رو و فضای سبز خیابان کاشان کمالی	۲۱,۲۴۴,۷۵۷,۸۸۰	۱,۰۶۲,۲۳۷,۸۹۴	۱۲ ماه شمسی	پنج درصد از مبلغ پیمان	دارای حداقل پایه ۵ در رشته ساختمان یا راه از سازمان برنامه و بودجه، و کارت پیمانکاری معتبر و هر تیب با موضوع مناقصه صادره از معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران، و همچنین گواهی‌نامه تأیید صلاحیت ایمنی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باشند.

مهلت پایان ارائه اسناد و ثبت پاکت: متقاضیان می‌توانند از تاریخ انتشار این آگهی حداکثر تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۱ جهت دریافت، تکمیل و تحویل اسناد (ثبت پاکت های الف و ب) اقدام نمایند. ضمناً کلیه اسناد به صورت فایل PDF می‌باشد، لذا جهت دریافت اسناد توسط متقاضی همراه داشتن فلش مسوری الزامی می‌باشد.

الف) محل دریافت اسناد و قبول پیشنهادات: امور قراردادهای شهرداری منطقه ۱۱ واقع در میدان قزوین، خیابان قزوین، شهرداری منطقه ۱۱، ساختمان شماره ۱، طبقه دوم

ب) میزان سپرده نقدی و شماره حساب: متقاضیان می‌بایست مبلغ سپرده شرکت در مناقصه را مطابق جدول فوق بصورت ارائه ضمانت‌نامه بانکی معتبر (صادر از بانک های تهران) یا واریز نقدی به شماره حساب ۱۰۰۶۰۷۱۹۵۴ نزد بانک شهر شعبه خیابان قزوین اقدام نمایند.

ج) سایر شرایط ارائه اسناد: شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مناقصه بوده و شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار خواهد بود. ضمناً مشروح شرایط مناقصه در اسناد درج گردیده و شرکت‌کنندگان باید مدارک را پس از اخذ مهر و امضاء نموده و در پاکت های «الف» و «ب» دریافتی به صورت لاک مهر شده تحویل نمایند و هزینه انتشار این آگهی به عهده برندگان مناقصه خواهد بود. در صورت وجود هرگونه مغایرت بین آگهی مناقصه و اسناد و مدارک موضوع مناقصه، اولویت با اسناد و مدارک مناقصه می‌باشد.

توضیحات ۱: برندگان مناقصه موظفند HSE PLAN قرارداد مربوطه را به واحد HSE منطقه ارائه نمایند.

توضیحات ۲: هیچگونه پیش برداختی در اسناد مناقصه پیش بینی نگردیده است.

توضیحات ۳: اسناد مناقصه از طریق تالار آگهی معاملات شهرداری تهران به نشانی business.tehran.ir قابل رویت و دریافت می‌باشد. متقاضیان می‌توانند ضمن تحویل اسناد مناقصات بصورت فیزیکی در محل تحویل و در مدت زمان مقرر، نسبت به بارگذاری اسناد (پاکت الف) در سایت <http://business.tehran.ir> اقدام و در صورت نیاز به دریافت اطلاعات و اخذ راهنمایی با شماره تلفن‌های ۸۴۱۶۱۷ و ۸۴۱۶۲۰ سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران تماس حاصل نمایند.

تعهد به اجرای ضوابط بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE) و همچنین دستورالعمل ارزیابی عملکرد زیست محیطی پیمانکاران از الزامات پروژه‌ها و خدمات می‌باشد.

روابط عمومی شهرداری منطقه ۱۱

پنجره‌های بسته!

دلیل مشخصی دارد که استقلال‌ها بیشتر از هواداران سایر تیم‌ها به حواشی واکنش نشان می‌دهند

خبر محرومیت باشگاه استقلال از ثبت قرارداد بازیکنان جدید در سازمان لیگ، هواداران این باشگاه را در نگرانی فرو برده است. آیا چنین خبری تنها مختص باشگاه استقلال است؟ آیا این موضوع به یک بحران جدید برای این باشگاه تبدیل خواهد شد؟ چرا هواداران استقلال بیشتر از طرفداران سایر تیم‌ها نگران روبه‌رو شدن با چنین اخباری هستند؟ این باشگاه چه زمانی بالاخره رنگ آرامش را در فصل نقل و انتقالات خواهد دید؟

دلیلی که درست نبود

در رسانه‌ها اینطور مطرح شده بود که دلیل محرومیت باشگاه استقلال و بسته شدن پنجره نقل و انتقالات این تیم، شکایت سازمان لیگ بر سر تبلیغ از درآمد تبلیغات محیطی است. خود سازمان لیگ اما این خبر را تکذیب کرده است. استقلال نه به خاطر بدهی به سازمان لیگ، بلکه به خاطر بدهی به بازیکنان قبلی فعلا یا پنجره بسته نقل و انتقالات دست‌وپنجه نرم می‌کند. رقم این بدهی نیز چیزی در حدود ۷۰ میلیارد تومان است؛ رقم سنگینی که می‌تواند نخستین روزهای دوران مدیرعاملی علی خطیر در باشگاه را با مشکل روبه‌رو کند. به هر حال، مشکل استقلال قراردادهای قبلی این باشگاه هستند. پرونده شکایت سازمان لیگ از این تیم هنوز باز است و همچنان قرار است رأی نهایی در خصوص این پرونده در آینده صادر شود.

نه فقط آبی، همه رنگ‌ها!

بر خلاف آنچه مطرح می‌شود، این فقط استقلال نیست که با پنجره بسته نقل و انتقالات مواجه شده است. ۱۲ تیم از ۱۶ تیم لیگ برتری به دلیل بدهکار بودن، با محرومیت روبه‌رو هستند و اجازه ثبت قرارداد بازیکنان جدید را ندارند. این ۱۲ تیم برای باز کردن پنجره، یا باید طلب این نفرات را بدهند یا باید برای مدتی از آنها رضایت بگیرند. به نظر می‌رسد این ماجرا کاملا حل شدنی باشد و در مجموع بسته شدن پنجره با تصمیم نهادهای داخلی، یک تهدید بزرگ برای هیچ تیمی نیست.

روزهای نگران کننده

دلیل مشخصی دارد که استقلال‌ها بیشتر از هواداران سایر تیم‌ها به این ماجرا واکنش نشان می‌دهند. تیم فعلی استقلال با تیم ایده‌آل هواداران فاصله بسیار محسوسی دارد. استقلال فصل نقل و انتقالات را اصلا خوب شروع نکرده و طرفداران باشگاه حق دارند که کاملا نگران سرنوشت تیم‌شان باشند؛ تیمی که تا همین جا با جدایی چند مهره کلیدی روبه‌رو شده و اگر نجنبند، چند استعداد مهم دیگر را هم از دست خواهد داد. اگرچه خطر بسته بودن پنجره چندان جدی نیست اما شرایط استقلال در این فصل نقل و انتقالات، اصلا مطلوب به نظر نمی‌رسد.

محرومیت ۲۰ روزه!

کمیته اخلاق فدراسیون فوتبال حکم به محرومیت ۲۰ روزه آفیسر از مدیران باشگاه پرسپولیس داده است. حسین خبیری عضو هیأت مدیره باشگاه و افشین پیروانی سرپرست تا همین مدیر تیم با رأی کمیته اخلاق، ۲۰ روزه از حضور در تمامی میادین ورزشی و فعالیت‌های فوتبالی منع شده‌اند. دلیل این تصمیم هم در نوع خودش جالب توجه به نظر می‌رسد. ظاهرا دلیل این حکم، انتقاد این دو مدیر از قوانین مربوط به نقل و انتقالات است. خبیری در یک برنامه تلویزیونی از تلاش بعضی باشگاه‌ها برای دور زدن این قوانین صحبت کرده و افشین پیروانی نیز مدعی شده که چنین قوانینی تنها به ضرر استقلال و پرسپولیس است. جالب‌تر اینکه صحبت‌های این دو نفر از سوی کمیته اخلاق با برچسب «اظهارات غیر مستولانه» روبه‌رو شده است!

این دومین بار است که حکم محرومیت ۲۰ روزه از سوی کمیته اخلاق صادر می‌شود. حکم ۲۰ روزه قبلی در دوران مدیریتی عزیزی خادم برای مشاور حقوقی فدراسیون صادر شده بود. این دو نفر در حالی برای ۲۰ روزه از حضور در پرسپولیس منع شده‌اند که در این مدت رقابت‌های لیگ برتر هم شروع نخواهد شد. یعنی پیروانی و خبیری تنها قرار است در جلسه‌های تمرینی تیم غایب باشند. هر چند که به نظر می‌رسد این حکم نیز قابل اعتراض خواهد بود و ممکن است تغییر کند. کمیته اخلاق در این مورد، نقش محافظ فدراسیون در برابر انتقادهای بازی می‌کند. اتفاقا فدراسیون برای اجرای قوانین جدید به انتقاد هم نیاز دارد. با این حال کمیته اخلاق که این اواخر اصلا هم فعال نبوده، تصمیم به محروم کردن ۲ مدیر پرسپولیس گرفته است. به نظر می‌رسد این رای، اعلام موضع رسمی کمیته اخلاق در برابر منتقدان فدراسیون فوتبال خواهد بود. البته باید دید کمیته اخلاق در مورد این حکم چه توضیحاتی خواهد داد.

073

روز مانده تا بازی‌های آسیایی

023

روز مانده تا لیگ برتر

031

روز مانده تا لیگ برتر

031

روز مانده تا لالیگا

032

روز مانده تا لیگ یک

038

روز مانده تا بوندس لیگا

039

روز مانده تا سری آ

پنجره رو به دروازه

نقش اول نقل و انتقالات فوتبال ایران برای فصل جدید، دروازه‌بان‌ها بودند؛ جالب اینکه در فوتبال اروپا و جهان هم دروازه‌بان‌ها بازار تابستانی داغی داشتند. انتقال اونانا به منچستر یونایتد می‌تواند یکی از این انتقال‌ها باشد

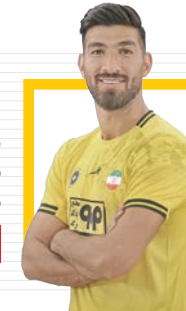
۱۵

پرسپولیس - مغالو؛ پرونده باز است

سرخپوشان هنوز از جذب آقای گل فصل گذشته ناامید نشده‌اند؛ آل کشیر به سپاهان رفته و پرسپولیس می‌خواهد شهریار را به جای او شکار کند. باید دید در نهایت سرنوشت این بازیکن چه خواهد شد

۱۴

همه‌شهری

رانده شدگان

در پی استقبال شدید تیم‌های دیگر از بازیکنان سابق پرسپولیس، یک ترکیب منتخب از آنها چیده‌ایم

نگته بازی

آقای بلا تکلیف

سردار آزمون کلا آدم بلا تکلیفی است؛ طوری که خیلی مواقع نمی توان سر از افکارش در آورد. تازه ترین گواه این ادعا هم حضور او در تلویزیون است؛ جایی که مهاجم تیم ملی مدعی شد هوادار تراکتور است و از صمیم قلب دوست دارد این تیم قهرمان لیگ برتر شود. اما در عین حال پیش بینی کرد این فصل هم پرسپولیس فاتح مسابقات خواهد شد. او در حالی از این دو راهی عشقی - منطقی خود پرده برداشت که همین روزها با پیراهن استقلال در حال تمرین است و حتی در مسابقه دوستانه این تیم برابر امیدهای باشگاه هم گل زد. خلاصه دنیای عجیبی دارد سردار و آدم وقتی این چیزها را می بیند، از فراز و نشیب رابطه او با مهدی طارمی هم متعجب نمی شود؛ از دست ندادن موقع تعویض و استوری گذاشتن تا قربان صدقه رفتن!

تفاوت کمال و سیامک

امسال ۲ بازیکن مهم پرسپولیس در فهرست مازاد قرار گرفتند و ناچار به جدایی شدند؛ یکی سیامک نعمتی و دیگری کمال کامیابی نیا. هر ۲ بازیکن از تصمیمی که گرفته شده رضی نبودند و بابت نوع خداحافظی باشگاه گلایه‌هایی داشتند، با این حال نحوه ابراز این دلخوری از سوی آنها با هم فرق داشت؛ سیامک خیلی صریح حرفش را زد و باعث شد شمار زیادی از هواداران پرسپولیس علیه او موضع بگیرند، اما کمال با احتیاط و با در نظر گرفتن قواعد سخن گفت. او در پایان متن خداحافظی اش با هواداران نوشته بود: «اگر روزی خودم بودم و چنین موقعیتی، سعی می کنم آداب خداحافظی با سرمایه‌های انسانی را به جا بیاورم.» اظهار گلایه صمیمانه کمال، اتفاقاً با واکنش مثبت هواداران مواجه شد تا روشن شود «چگونه گفتن» هم به اندازه «چه گفتن» مهم است.

توپ در زمین جواد نکونام

از زمان حضور جواد نکونام روی نیمکت استقلال، تقریباً شکی باقی نمانده بود که مهدی هاشمی نسب هم به عنوان دستیار او به جمع آبی پوشان باز خواهد گشت. با این حال در روزهای ابتدایی آغاز تمرینات استقلال خبری از هاشمی نسب نشد و حتی محمد نوازی به عنوان دستیار نکو کار خودش را شروع کرد. بعدتر هاشمی نسب گفت: «قسمت نبود امسال در خدمت استقلال باشم.» از این جملات او تحلیل‌های زیادی به عمل آمد، اما واکنش بعدی هاشمی نسب با چند روز تأخیر، معادلات را وارد فاز دیگری کرد. بزرگ‌ترین باقی تاریخ فوتبال ایران نوشت: «نه ممنوع‌الکارم، نه سر مسائل مالی اختلاف دارم و نه تلفنم خاموش است.» هاشمی نسب همچنان نکته دلیل عدم حضورش در استقلال چیست، اما این جملات به وضوح توپ را در زمین نکونام انداخت. آیا جواد مایل به این همکاری نیست؟

پرسپولیس - مغالو؛ پرونده باز است

سرخیوشان هنوز از جذب آقای گل فصل گذشته ناامید نشده‌اند؛ آل کثیر به سپاهان رفته و پرسپولیس می خواهد شهریار را به جای او شکار کند

امیر حسین اعظمی | پرسپولیس با جذب شهاب زاهدی، مسعود ریگی و محمد حسین کنعانی زادگان، تیمش را در ۳ پست مهم تقویت کرد ولی در آستانه سفر به ترکیه، مهم‌ترین دغدغه یحیی گل محمدی کمبود بازیکن در خط حمله است. این در حالی است که عیسی آل کثیر هم در تصمیمی غیرقابل پیش‌بینی راهی سپاهان شده؛ اتفاقی که ناراحتی شدید یحیی از مدیران پرسپولیس را به همراه داشته است. گل محمدی حتی در تمرین روز دوشنبه پرسپولیس هم از پیوستن آل کثیر به سپاهان خبر نداشت و به خبرنگاران گفت که اگر این بازیکن قصد ماندن دارد، حاضر است اقداماتی انجام دهد تا آل کثیر قراردادش را تمدید کند. عیسی اما سرانجام در حالی که از لحاظ مالی با پرسپولیس به توافق نرسیده بود، به پیشنهاد وسوسه‌انگیز سپاهان پاسخ مثبت داد تا جالش‌های پرسپولیس در خط حمله بیشتر شود.

پرسپولیس تلافی می‌کند؟

پرسپولیس فصل گذشته چند بازیکن را به صورت مستقیم از سپاهان جذب کرد و امسال هم ریگی را از تیم اصفهانی به لیست تیمش اضافه کرد. بدون شک جذب آل کثیر هم می تواند یک اقدام تلافی جویانه از سپاهان باشد، آن هم در شرایطی که سپاهان در خط حمله ۴ مهاجم دارد؛ شهریار مغالو، رضا اسدی، کاوه رضایی و رضا شسکاری. حالا پرسپولیس با از دست دادن آل کثیر باید یک مهاجم به تیمش اضافه کند و جالب است که بدانید پرسپولیس‌ها دوباره به فکر جذب مغالو افتادند.

سپاهان ۲ سال پیش با ارائه یک پیشنهاد مالی خوب به باشگاه سانتاکلازا، مغالو را از چنگ

حامد لک

دروازه‌بانی که با پرسپولیس قهرمان لیگ برتر شد و تا فینال لیگ قهرمانان آسیا پیش رفت، پس از یک فصل متزلزل از جمع سرخیوشان کوچ کرد و به مس رفسنجان پیوست. لک در مس نمایش‌های خوبی داشته است. قاب درخشان لک طی دوران حضورش در پرسپولیس، مهار پناستی مایکون در بازی بالنصر در نیمه‌نهایی لیگ قهرمانان بود.

شجاع خلیل زاده

همه می دانند که علاقه‌مند بود در بازگشت به ایران برای پرسپولیس بازی کند، اما نوع خروج او از جمع سرخیوشان پیش از فینال لیگ قهرمانان آسیا جودیدی را علیه‌اش ساخت و آن بوسه معروف بر لوگوی ایران هم کار را تمام کرد. گزاف نیست اگر بگوییم شجاع از پرسپولیس طرد شد و نهایتاً به تراکتور پیوست.

سعید آقایی

دفاع چپ پیشین پرسپولیس و البته سپاهان در زمره خریدهای این فصل تراکتور قرار گرفت؛ بازیکنی که عادت دارد به تیم‌های مختلف توهمین کند، سسر از همان تیم‌ها در بیس‌اورد و تا نیم فصل دنبال عذرخواهی و دلجویی باشد!

پنجروز رسایی | در این شدید تابستانی شش‌ساعتی عطش و اشتیاق بازیکنان سابق پرسپولیس بوده‌ایم. طبیعی است که قهرمان غالب سال‌های گذشته فوتبال کشور، نیروی انسانی خوبی در اختیار داشته که بازیکنان مازاد یا خروجی اش با این تیم منتخب از پرسپولیس‌های سابق چیده‌ایم که حالا در تیم‌های دیگر لیگ‌سازی می کنند. همین ترکیب منتخب اگر به عنوان یک تیم مستقل در لیگ حاضر شود، قطعا مدعی قهرمانی خواهد بود!

آگهی مزایده عمومی ردیف آگهی ۸-۱۴۰۲

شهرداری منطقه دو تهران در نظر دارد نسبت به واگذاری بهره برداری تعدادی از اماکن انتفاعی با رویکرد اجتماعی فرهنگی هنری خود از طریق مزایده عمومی اقدام نماید. بدینوسیله از کلیه اشخاص حقیقی و یا حقوقی واجد شرایط مندرج در اسناد جهت شرکت در این مزایده دعوت به عمل می آید.

ردیف	موضوع فراخوان / مزایده	آدرس	مبلغ پایه اجاره بهاء ماهیانه (ریال)	مبلغ سپرده شرکت در مزایده (ریال)	حدوداً متراژ مترمربع	نوبت مزایده	مدت قرارداد
۱	واحد فرهنگی هنری آموزشگاه آرایش و پیرایش	بلوار مرداران شرقی خیابان سپهر کوچه سپهر دوم پلاک ۱۴ طبقه سوم	۵۸/۰۰۰/۰۰۰	۶۹/۶۰۰/۰۰۰	۹۵	اول	۱۲ ماه
۲	مرکز توانمندسازی طرشت	خیابان جناح بلوار گلاب خیابان حسینمردی کوچه اردلان پلاک ۴۴ طبقه سوم	۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۷۲/۰۰۰/۰۰۰	۱۱۰	اول	۱۲ ماه
۳	طبقه سوم مجموعه شهربانو	بلوار مرداران شرقی خیابان سپهر کوچه سپهر دوم پلاک ۱۴ طبقه سوم	۷۰/۰۰۰/۰۰۰	۸۴/۰۰۰/۰۰۰	۵۸	اول	۱۲ ماه
۴	طبقه چهارم مجموعه شهربانو	بلوار مرداران شرقی خیابان سپهر کوچه سپهر دوم پلاک ۱۴ طبقه چهارم	۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۵۸	اول	۱۲ ماه
۵	واحد آموزش کودک و نوجوان	بلوار مرداران شرقی خیابان سپهر کوچه سپهر دوم پلاک ۱۴ طبقه دوم	۹۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۱۲/۸۰۰/۰۰۰	۱۸۳/۴۰	اول	۱۲ ماه

الف) نحوه و شرایط شرکت در مزایده:

- شرکت در مزایده به معنی رویت کامل محل موضوع مزایده از حیث جانمایی، وضعیت موجود، امکانات بوده و قبول شرایط موجود جزء الزامات شرکت در مزایده می‌باشد.
- مقاضیان محترم جهت شرکت در مزایده می بایست مبلغ سپرده را مطابق جدول آگهی فوق به شماره حساب ۱۰۰۴۵۹۵۶۳۲ بانک شهر شعبه سعادت آباد کد ۲۳۴ به نام شهرداری منطقه ۲ واریز و فیش یا ضمانتنامه بانکی معتبر را در داخل پاکت الف تحویل دهند. در صورت عدم وجود فیش یا ضمانتنامه مربوطه، پاکت مزبور مورد قبول واقع نخواهد بود.
- مقاضیان محترم مکلف اند کلیه اسناد و مدارک ارائه شده توسط شهرداری را امضاء و در داخل پاکت الف ارائه نمایند. امضاء اسناد و مدارک به منزله قبول تمامی شرایط می باشد.
- برنده مزایده موظف است بابت اجاره ماهیانه، ضمانت تخلیه و تجهیزات موجود، چک صیادی شهر تهران به کارفرما ارائه نماید.
- بدیهی است شرکت در مزایده و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مزایده بوده و شهرداری در رد یا قبول یک یا تمامی پیشنهادات واصله مختار است.
- مزایده با حضور اعضاء کمیسیون شروع خواهد شد و شرکت کنند می بایست به شخصه در روز جلسه در محل اعلام شده حضور یابد.
- بهاء پیشنهادی می بایست از حیث مبلغ "کامل" مشخص، معین و فاقد ابهام بوده و ملاک پایه قیمت مزایده (طبق نظریه ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری) می باشد که شرکت کننده موظف است در پاکت مهر و موم شده تسلیم نماید.
- مهلت ارائه اسناد ۱۰ روز از تاریخ انتشار آگهی می باشد. (با احتساب روز چاپ آگهی)
- جهت اخذ اسناد به همراه داشتن فلتش مموری الزامی است.
- هزینه آگهی و کارشناسی اجاره بهاء به عهده برنده مزایده می باشد.
- شرکت کنندگان پس از برنده شدن صرفاً مجاز به بهره برداری و فعالیت در یکی از اماکن انتفاعی می باشند. بدیهی است در صورت برنده شدن در هر یک از مزایده‌ات اماکن مذکور از شرکت در سایر مزایده‌ات (بندهای آگهی) کنار گذاشته خواهند شد.
- شرکت کنندگان تمامی بندها موظف به اخذ تاییدیه و مجوز لازم از اداره کل امور زنان و خانواده (کمیته واگذاری اداره کل) می‌باشند.
- برای بند های ۳ و ۴ به ضوابط مندرج در شرایط خصوصی توجه گردد.

محل دریافت اسناد و قبول پیشنهادات: سعادت آباد، خیابان سرو غربی، بلوار قیصر امین پور، نبش خیابان سیزدهم، شهرداری منطقه ۲، اداره قراردادهای

آگهی مناقصه عمومی (شماره ۱۰-۱۴۰۲)

شهرداری منطقه ۲۲ در نظر دارد اجرای عملیات به شرح ذیل را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به بخش خصوصی واگذار نماید. بدینوسیله از کلیه شرکت های واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل می آید.

ردیف	عنوان مناقصه	مبلغ برآورد اولیه پروژه (ریال)	میزان تضمین سپرده شرکت در مناقصه (ریال)	مدت انجام (ماه)
۱	تکمیل معبر خادمین (جدفاصل فرهنگیان تا بلوار کرمانشاه)، تکمیل معبر لاین ضلع غرب مروارید شهر و احداث الوند ۳ و ۴	۳۹,۷۵۲,۰۵۲,۸۰۰	۱,۹۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۱۲
۲	احداث معبر ضلع شمال خیابان حدادی (لاین جنوبی معبر دسترسی برج‌های تریتیوم)	۱۷,۴۸۳,۵۰۰,۲۴۶	۸۷۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۲
۳	مرمت جداول و انهار خیابان کرمانشاه - خیابان بینش - خیابان روزان - بلوار اردستانی- خیابان آینده - خیابان همدان منطقه ۲۲ شهرداری تهران	۱۸,۴۰۲,۶۲۹,۵۴۴	۹۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۲
۴	پایده سازی و مناسب سازی در آدرس‌های توسعه محله‌ای سطح منطقه ۲۲	۱۹,۷۳۹,۸۵۵,۶۱۶	۹۸۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۲
۵	احداث دیوار سنگی در محدوده خیابان طراوت	۲۴,۵۳۸,۲۳۵,۲۶۹	۱,۲۲۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۲
۶	بازسازی، مرمت و مناسب سازی سرویس های بهداشتی سطح منطقه (سرویس‌های بهداشتی در بوستانهای بهار، گلرنگ، صنوبر، پونه، سنبل، شب بو، مترو چیتر، مترو ایران خودرو و شماره‌های ۲ و ۷ فاز شرقی چیتر)	۱۵,۲۶۰,۷۸۷,۶۲۶	۷۶۴,۰۰۰,۰۰۰	۱۲
۷	احداث، توسعه و بازپیرایی بزرگراه شهید همدانی و بوستان جوانمردان و ...	۳۱,۶۵۹,۴۴۹,۷۲۴	۱,۵۸۳,۰۰۰,۰۰۰	۹
۸	توسعه و بازپیرایی عرصه های جنگلی	۲۸,۱۱۶,۲۱۸,۴۰۰	۱,۴۰۶,۰۰۰,۰۰۰	۹
۹	نهضت درختکاری	۱۴,۹۷۲,۹۰۰,۹۰۰	۷۴۹,۰۰۰,۰۰۰	۹
۱۰	عملیات لایروبی و بازسازی قنوات سال ۱۴۰۲	۲۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۲

الف- شرایط مناقصی:

شرکت کنندگان می بایست دارای شرایط مندرج در اسناد و شرایط خصوصی مناقصه باشند.

ردیف ۱ و ۲: دارا بودن صلاحیت پایه ۵ معبر تخصص راه و ترابری از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و کارت یمنانکاری معتبر (ظرفیت ریالی و سقف مجاز) از معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران و همچنین ارائه گواهینامه صلاحیت ایمنی (دائم یا موقت) از وزارت کار تعاون و رفاه اجتماعی تا روز بازگشایی پاکات مناقصه الزامی می باشد.

ردیف های ۳ الی ۶: دارا بودن صلاحیت پایه ۵ معبر تخصص راه و ترابری یا ابنیه از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و کارت یمنانکاری معتبر (ظرفیت ریالی و سقف مجاز) از معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران و همچنین ارائه گواهینامه صلاحیت ایمنی (دائم یا موقت) از وزارت کار تعاون و رفاه اجتماعی تا روز بازگشایی پاکات مناقصه الزامی می باشد.

ردیف الی ۷: ارائه کارت الکترونیکی معتبر از حوزه معاونت شهری و محیط زیست شهرداری تهران و دارا بودن گواهینامه صلاحیت یمنانکاری از سازمان برنامه و بودجه کشور با رتبه مرتبط جهت شرکت در مناقصه الزامی می‌باشد.

ردیف ۱۰: دارا بودن گواهینامه تعیین توان فنی و تشخیص صلاحیت معبر در رشته آب یا ابنیه از سازمان برنامه و بودجه کشور با رتبه مرتبط با مبلغ یمنان(ظرفیت ریالی و سقف مجاز انجام کار) ارائه یک نمونه قرارداد مشابه با شهرداری تهران و همچنین دارا بودن کارت الکترونیکی تأمین کنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات از حوزه معاونت خدمات شهری و محیط زیست شهرداری تهران جهت شرکت در مناقصه الزامی می‌باشد.

ب- محل دریافت اسناد و قبول پیشنهادات: بزرگراه شهید خرازی (هست غرب)، شهرک شهید باقری، ساختمان شماره یک، دبیرخانه مرکزی شهرداری منطقه ۲۲ - **تضمین سپرده شرکت در مناقصه:** مبلغ تضمین شرکت در مناقصه بصورت ضمانتنامه بانکی بنام شهرداری منطقه ۲۲ و یا سپرده نقدی به شماره حساب ۱۰۰۴۵۷۵۳۲۰ بانک شهر شعبه شهرک راه آهن کد ۲۲۲ در وجه شهرداری منطقه ۲۲ می باشد.

د- مهلت ارائه اسناد: از تاریخ نشر آگهی به مدت ۱۰ روز می باشد. (روز انتشار آگهی نیز محاسبه می شود) بدیهی است شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مناقصه بوده و شهرداری در رد یک یا تمام پیشنهادات مختار است و همچنین هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد. شرح شرایط مناقصه در اسناد درج می باشد. شرکت کنندگان در مناقصه (صاحبان امضاء مجاز) میبایست کلیه اسناد را با قید کلمه قبول است مهر و امضاء نموده و در پاکتهای لاک و مهر شده تحویل نمایند.

«نظر به استقرار سیستم های مدیریتی IMS و HSE در منطقه ۲۲ تعهد به اجرای ضوابط زیست محیطی، ایمنی، بهداشت شغلی و کیفیت خدمات از الزامات پروژه ها و خدمات می باشد.»

اسناد مناقصه از طریق تالار آگهی معاملات شهرداری تهران به نشانی business.tehran.ir قابل رویت و دریافت می باشد.

روابط عمومی شهرداری منطقه ۲۲

اهدای خون = اهدای زندگی

نقل قول خیر

زیرساخت‌های گردشگری الموت تقویت می‌شود

سیدعزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی: منطقه الموت به‌عنوان یکی از قطب‌های گردشگری استان قزوین، نیازمند تقویت زیرساخت‌های گردشگری است. در این راستا به جهت ساماندهی و مرمت قلاع تاریخی الموت، اعتبار لازم از سوی این وزارتخانه اختصاص می‌یابد. منطقه ویژه گردشگری اوان نیز نیازمند طرح جامع گردشگری است که باید با جدیت پیگیری شود.

هرمزگان قطب گردشگری هوایی - دریایی می‌شود

محمد محسنی، مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی هرمزگان: گردشگران داخلی و خارجی است و با توجه به نقش هرمزگان در ورزش‌های آبی و هوایی، این استان ظرفیت بالایی برای سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری آبی و هوایی دارد و متقاضیانی برای سرمایه‌گذاری در این حوزه‌ها اعلام آمادگی کرده‌اند.

عدد خیر

۲۰۰۰
خانه

محیط زیست در کشور ایجاد شده است و به‌گفته علی سلواچقه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، ۱۰۴۷ سمن محیط‌زیستی نیز در کشور فعالیت دارد که سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌دنبال جذب حداکثری سمن‌ها برای فعالیت در چارچوب نظام است. به‌گفته سلواچقه، ظرفیت نفوذ محیط‌زیست در جامعه بالاست و باید سرمایه اجتماعی محیط‌زیست حفظ شود.

۳۶۰۰
واحد

خدمات رفاهی در سطح کشور وجود دارد که حدود ۸۷۵ مجتمع گردشگری در سطح جاده‌ها و داخل شهرها فعالیت می‌کنند. مجتمع‌های گردشگری و خدمات رفاهی بین‌راهی بعد از مهمان‌پذیرها در رتبه دوم تاسیسات گردشگری قرار دارند که به‌اعلام محمد گنج‌خانلو عضو هیأت مؤسس مجتمع‌های رفاهی نیازمند سیاست‌گذاری حمایتی هستند.

گردوغبار خارجی بر سر جنگل هیرکانی

فعال شدن کانون‌های گردوغبار خارجی در غرب و شرق دریای خزر حجم زیادی از ریزگرد‌ها را وارد گیلان کرده است

گزارش

زهرا رفیعی
روزنامه‌نگار

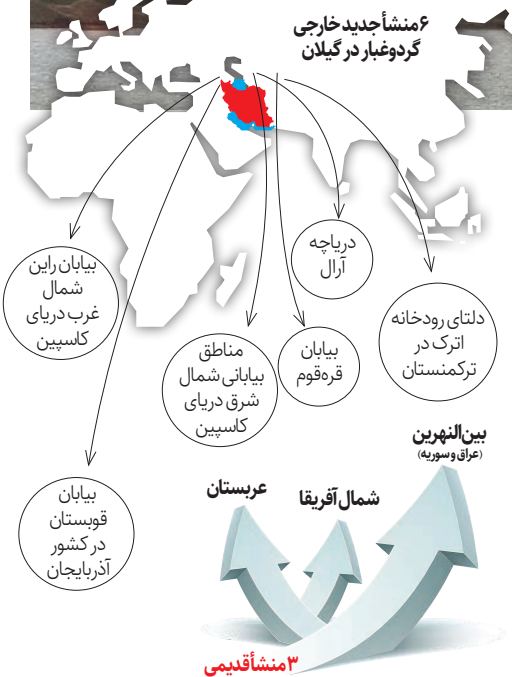
گردوغبار ۹ کانون خارجی هزاران کیلومتر را درمی‌نوردند و برخی از آنها بدون هیچ مانعی روی سرسبزی‌ترین مناطق کشور، یعنی جنگل‌های هیرکانی گیلان فرود می‌آیند. به این کانون‌های خارجی، بستر خشک‌شده سد سفیدرود را نیز اضافه کنید که این روزها به‌دلیل عدم‌مدیریت صحیح منابع آبی، خشکسالی و پدیده تغییرات اقلیمی کمتر از همیشه آب دارد.

ریزدانه‌ترین گردوغبار خاورمیانه در گیلان

بر اساس تحقیقات تیمی از متخصصان هواشناسی، جنگل‌های هیرکانی به‌شدت تحت تأثیر منابع جدید خارجی تولید گرد و غبار هستند. نیما فریدمجتهدی، متخصص آب و هواشناسی و فعال محیط‌زیست و همچنین از اعضای این تیم در گفت‌وگو با همشهری می‌گوید: موقعیت استان گیلان و شرایط اکولوژیک این استان به‌گونه‌ای است که تصور می‌شود منابع گردوغبار به این استان نمی‌رسد، رفتار پدیده گردوغبار طوری است که می‌تواند هزاران کیلومتر را سپری کند و ریزدانه‌ترین بخشش را در دورافتاده‌ترین نقاط نسبت به مبدأ پراکنده کند. گیلان در مرزهای شمالی با دریا همسایه است. گیلان دارای ۹ کانون غبار خارجی با اهمیت بسیار زیاد است. ۳ منبع غبار معمولی آن همان منابع خارجی غربی (عراق و سوریه) و جنوب غربی (عربستان و شمال آفریقا) است و ۶ منبع دیگر از شمال شرقی و شمال کشور راهی ایران می‌شوند. انتهای ۳ کانون گردوغبار مذکور، گیلان است. غبار هم‌مثل رسوب رودخانه است. دانه‌های درشت گردوغبار در خوزستان، کرمانشاه و ایلام می‌نشینند و ذرات کمتر از ۵، ۵ میکرون که آثار زیست‌محیطی و سلامت مخرب‌تری دارد در گیلان می‌نشینند. دره سفیدرود غبارهای مسیر غرب و جنوب غرب را به سمت رشت، نخستین شهر انتهای دره هدایت می‌کند.

گردوغبار بیابان راین در گیلان

ثمنانه نگاه، متخصص هواشناسی: جریان باد در گیلان غالباً جنوبی نیست، رصد گردوغبار استان در ایستگاه‌های ساحلی از سال ۹۲ نشان داد که برای چندین روز گردوغبار از ترکمنستان راهی سواحل شمالی شده است. مطالعات تیم ما نشان داد که کانون‌های جدید گردوغبار از منابع شمالی و شمال‌شرقی راهی ایران و به‌خصوص گیلان می‌شوند. در سال ۹۴ با توجه به روند

رو به افزایش گرمایش جهانی در منطقه خوارزم و آسیای میانه در ۲۰ سال اخیر هشتادادیم که خط تعادل اکولوژیک در حال شکسته شدن است. در شهریور سال ۹۷ به‌مدت ۲۲ روز غبار پیوسته با منشأ ترکمنستان داشتیم که ۱۱ روز آن برای همه گروه‌ها پرخطر بود. از آنجایی که این پدیده با این منشأ نامعمول بود، از گان‌های اجرایی غافلگیر شدند.

با گذر زمان و افزایش تأثیر خشکسالی منابع جدیدی را علاوه بر ترکمنستان شناسایی کردیم. آخرین گردوغبار کمتر از ۱۰ میکروگرم در ۳۱ خرداد سال گذشته در ایستگاه منجیل بود که غلظت گردوخاک PM10 به ۲۸۰۰ میکروگرم بر مترمکعب رسید که منشأ آن بیابان «راین» در شمال غرب کاسپین در روسیه بین ولگوگراد و استارخان بود. منشأ منابع جدید و خارجی گردوغبار استان گیلان از روی دریای کاسپین عبور می‌کند و هیچ مانعی جلوی آن را نمی‌گیرد. این غبارها در سطوح پایین‌تر تا ۱۰۰۰ متر حرکت می‌کنند و در نهایت مستقیم و بدون مانع در جلگه گیلان می‌نشینند. کوه‌های جنوبی استان هم مانع از خروج گردوغبار آن می‌شوند و استمرار و تداوم گردوغبار در شهر رشت و انزلی را بیشتر می‌کنند.

هم‌مشهری

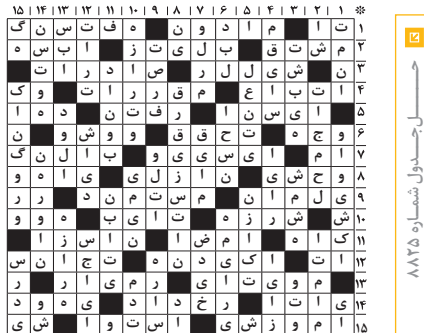
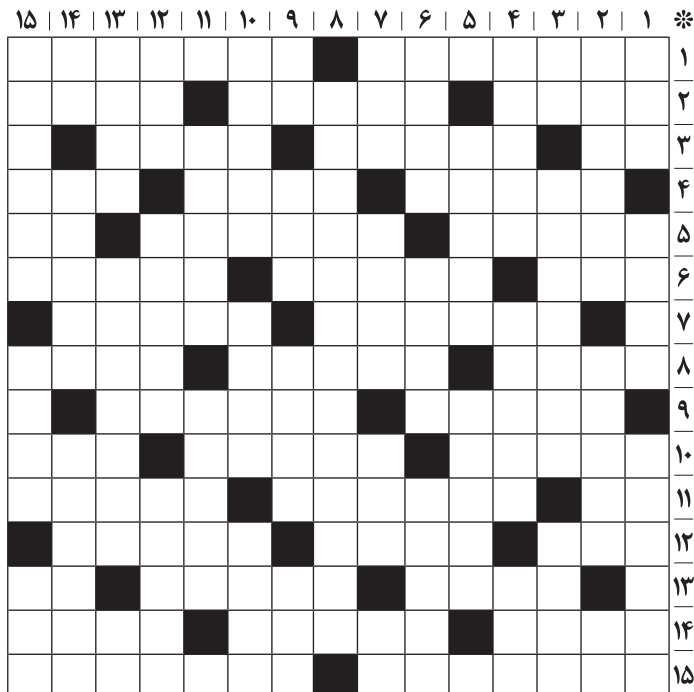
اصل ماجرا

چگونه در تهران مصرف کیسه‌های پلاستیکی کاهش می‌یابد؟

پسماندهای پلاستیکی به‌دلیل ماندگاری بالا در طبیعت و بعضاً زمان طولانی ۴۰۰ ساله برای تجزیه در طبیعت، به یکی از آزار دهنده‌ترین آلودگی‌های طبیعی، نه فقط در ایران که در سطح جهان تبدیل شده است. سازمان ملل همواره نسبت به خطر ورود کیسه‌های نایلونی و زباله‌های پلاستیکی به طبیعت هشدار داده و از کشورها خواسته است، روند کاهش استفاده

از پلاستیک را در هر شکل ممکن کاهش دهند. مصرف کیسه‌های پلاستیکی در ایران نیز بسیار بالاست. براساس آمارها روزانه ۴۹۰ تن کیسه پلاستیکی در کشور تولید می‌شود و سهم مصرف روزانه کیسه‌های نایلونی در تهران به ۲۶ میلیون کیسه در طول شبانه‌روز رسیده است. یعنی تهرانی‌ها هر دقیقه ۱۸ هزار و ۳۳۳ کیسه پلاستیکی استفاده می‌کنند و بخش زیادی از آنها را در شهر و عرصه‌های طبیعی رها می‌کنند. اما چگونه می‌توان مصرف کیسه‌های پلاستیکی در پایتخت را کاهش داد؟ مراکز وابسته به شهرداری تهران یعنی میادین میوه و تره‌بار و همچنین فروشگاه‌های شهروند همچون دیگر مراکز خرید برای تهرانی‌ها و میلیون‌ها فروشگاه و مغازه موجود در سطح پایتخت، مصرف پلاستیک بالایی دارند. حالا شهرداری تهران دست به یک ابتکار عمل جالب برای کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی در شهر تهران زده است. ۱۱ مرکز شامل ۵ فروشگاه شهروند و ۶ میدان میوه‌تره‌بار در سطح شهر تهران به طرح پالوت شهرداری پایتخت برای کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی در خرید روزانه مردم تبدیل شده است تا در صورت موفق بودن طرح الگوی کاهش مصرف کیسه‌های نایلونی در سطح مراکز وابسته به شهرداری تهران در پایتخت فراگیر شود. ماجرا این است که شهرداری تهران تصمیم گرفته است بابت استفاده نکردن مردم از کیسه‌های پلاستیکی در خریدهای روزانه بنه آنها پاداش بدهد. این پاداش در قالب تخفیف یا اهدای هدایا به خریداران در فروشگاه‌های شهروند و میادین میوه و تره‌بار است. همچنین شهروندانی که کیسه پلاستیکی برای خریدهای روزانه خود از میادین میوه و تره‌بار یا فروشگاه‌های شهروند به همراه داشته باشند، می‌توانند با تحویل دادن آنها، کیسه‌های نخی و پارچه‌ای از ۱۱ مرکز تعیین شده توسط شهرداری تهران دریافت کنند و کیسه‌های نایلونی را برای همیشه کنار بگذارند.

جدول شماره ۸۸۲۵

جدول ۸۸۲۶

- ۱۴- مقابل ویران - نوعی بیماری قارچی گیاهان - زورگو شد - جانوران گیاهخوار چهارپا خوردنی صبحانه - گیاهی - بدنام
- ۳- مردن از غصه - پیشروان طریقت - بیماری کم‌خونی
- ۴- سوره ششم قرآن - خشنود - پرچم
- ۵- همشیره - از آثار هومر، حماسه‌سرای یونانی - جهت
- ۶- درختی جنگلی - گودی - شهرستانی در استان سیستان و بلوچستان
- ۷- پسر جنگل - شیریه خشکیده گون
- ۸- ترازوی یک کف‌های قدیمی - سلسله نادرشاه - هرچه از او برسد نیکوست
- ۹- نویسنده رمان آرزوهای بزرگ - کم‌کردن از مبلغ چک مدت‌دار و تبدیل آن به پول نقد
- ۱۰- پادزهر - غضروف هلالی در مفصل زانو - یک نفر
- ۱۱- وسط - هدایت‌کننده - چهرنما
- ۱۲- معمولاً از ترکیب اسید و باز به‌وجود می‌آید - ترمز کشتی - موطلابی
- ۱۳- التزام - دارابودن - دوستی
- ۱- میدان زیبای اصفهان که به دستور شاه عباس اول ساخته شد - جانوران گیاهخوار چهارپا
- ۲- خوردنی صبحانه - گیاهی - بدنام
- ۳- مردن از غصه - پیشروان طریقت - بیماری کم‌خونی
- ۴- سوره ششم قرآن - خشنود - پرچم
- ۵- همشیره - از آثار هومر، حماسه‌سرای یونانی - جهت
- ۶- درختی جنگلی - گودی - شهرستانی در استان سیستان و بلوچستان
- ۷- پسر جنگل - شیریه خشکیده گون
- ۸- ترازوی یک کف‌های قدیمی - سلسله نادرشاه - هرچه از او برسد نیکوست
- ۹- نویسنده رمان آرزوهای بزرگ - کم‌کردن از مبلغ چک مدت‌دار و تبدیل آن به پول نقد
- ۱۰- پادزهر - غضروف هلالی در مفصل زانو - یک نفر
- ۱۱- وسط - هدایت‌کننده - چهرنما
- ۱۲- معمولاً از ترکیب اسید و باز به‌وجود می‌آید - ترمز کشتی - موطلابی
- ۱۳- التزام - دارابودن - دوستی

افقی:

عمودی:

۱- نوعی پارچه سنتی - آفریننده - توده انباشته شده از چیزی

۲- خروس صحرایی - سرسبز و خرم - رایحه

۳- از غروب تا طلوع آفتاب - صبحانه - رایج‌ترین پارچه برای ساختن بوم نقاشی

۴- توده مردم - حاشا کردن - نیستی

۵- باتری پرکن - وسیله‌ای برای اندازه‌گیری زاویه

۶- ویتنام قدیم - پرنج‌فروش - مربوط به هندسه

۷- پیغمبر - در باز کن برقی - خوراکی برای چاربایان اهلی

۸- اعزام - ترکیب اصلی زهر مار - صدای کلفت

۹- ضمیر غالب - احساس آزاردهنده - روستای صخره‌ای آذربایجان شرقی

۱۰- تأمین‌کننده معاش افراد خانواده - فراهم آوردن - رهاورد بیماری

۱۱- جانشینی - نمایندگی

۱۲- پول قدیمی - طلوع کردن - خوراکی برای چاربایان اهلی

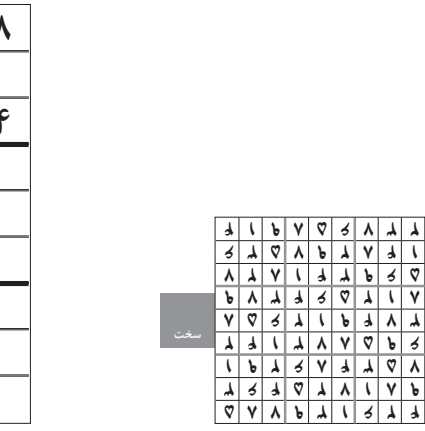
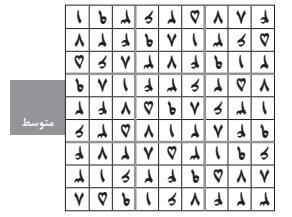
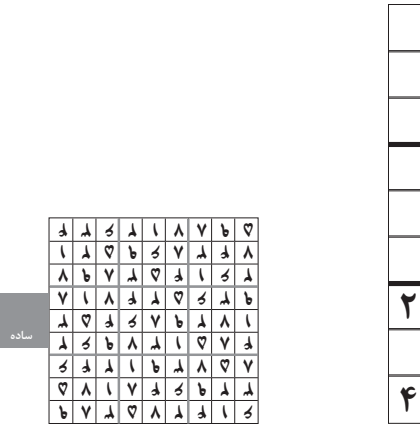
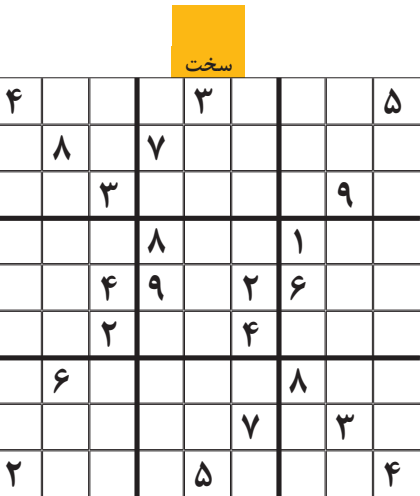
۱۳- اعزام - ترکیب اصلی زهر مار - صدای کلفت

۱۴- ضمیر غالب - احساس آزاردهنده - روستای صخره‌ای آذربایجان شرقی

۱۵- تأمین‌کننده معاش افراد خانواده - فراهم آوردن - رهاورد بیماری

جدول اعداد | ۴۵۲۷

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یک‌بار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.

راه‌نمای هم‌مشهری
تمام آنچه به دنبال آن هستید فقط با یک کلیک در
rahnama.com

همیشه‌ری

شکست بی‌حجابی اجباری
از دیکتاتوری رضاخانی تا امروز

بی‌حجابی اجباری تکرار نخواهد شد

دیکتاتوری رسانه‌های غربی
برای گسترش برهنگی در ایران

نظرسنجی

تیتراژ یک روزنامه همشهری را شما بزنید

مقصر اصلی در اجرانشدن قانون حجاب را
کدام نهاد می‌دانید؟

- ۱- پلیس و نهادهای قضایی
- ۲- مدارس و دانشگاه‌ها
- ۳- حوزه‌های علمیه
- ۴- صداوسیما و رسانه‌ها
- ۵- شورای انقلاب فرهنگی
- ۶- وزارت صمت
- ۷- وزارت ارشاد

عدد گزینه مورد نظر خود را
به ۳۳۰۰۰ پیامک کنید

یادداشت

بی‌حجابی اجباری ورضاخان بین‌المللی

علی مهدیان، استاد حوزه و دانشگاه

خیلی‌ها هنوز نفهمیده‌اند مسئله امروز ما بی‌حجابی اجباری است نه حجاب اجباری. رضاخان بین‌المللی دنبال بی‌حجابی اجباری است با همه توان. تا هم استقلال فرهنگی ما را بگیرد هم آزادی فرهنگی را. او به این احساس بردگی و تحقیر ملت نیاز دارد.

از به خون کشیدن گوهرشاد و چادر کشیدن از سر زنان تا روش مکارانه دختر شایسته و الگوی زن‌روز و تصویر چادری از زنان روسی در دوره محمد رضا همه طرح‌شان همین بود، هویت را بسده بود. استقلال را نابود کن. برده باش. هنوز هم طرح همان طرح است. اشتباه نکنید آنچه امروز دنبال می‌شود پروژه «بی‌حجابی اجباری» است. درست ببینید.

پروژه بی‌حجابی اجباری فقط مسئله‌اش پیش بردن کلان پروژه بی‌حیایی و انقلاب جنسی در کل دنیا نیست. که هست. حتی فقط کلان پروژه اسلام‌ستیزی هم نیست. که آن هم هست. بلکه مسئله اصلی اش گرفتن هویت و ایمان و امید و ایجاد احساس انسداد در جان ما است. که چه بشود؟ برای رضاخان امروز عالم، احساس شکست ما مهم‌تر از خود شکست است. بی‌حجابی اجباری پروژه‌ای است که احساس ناامیدی در مبارزه هویتی ما با غرب را پیش می‌برد. باید جوان ما از داشتن هویت و اراده مستقل ناامید شود.

تحریم‌ها را آمریکا نه به دلیل سادیسیم سیاسی بلکه برای ایجاد همین احساس ناامیدی و انفعال دنبال می‌کند.

پروژه جریان تحریف هم همین است. ناامیدی. بی‌حجابی اجباری، دو قطبی‌های اجتماعی را عیان می‌کند. رضاخان بین‌المللی به ناامیدی مردم از یکدیگر بیشتر از ناامیدیشان از دولت نیاز دارد. آنها روی انفعال ما حساب کرده‌اند. انفعال ما یعنی تاثیر در سبک و محاسبه و تصمیم و اراده‌مان.

اما اجبار روی این مردم جواب نخواهد داد. نه رضاشاه موفق شد و نه محمد رضا و نه امروز دنباله‌هایشان و اربابانشان. این مردم داستان مبارزه امام حسین (ع) را با هرزگی یزیدی می‌خوانند، روضه‌های خون بی‌گناه فرزندان کر بلا برای اصلاح انفعال مردم مقابل کشف حجاب یزیدی را می‌خوانند و اشک می‌ریزند. اینجا ایران است و همه این فشارها فقط رشد این مردم را سرعت می‌دهد و ناامیدی دشمن را در پی دارد. منتظر بمانید و تماشا کنید.

دریچه

۱۰ برداشت غلط و رایج درباره
حجاب اجباری

۱- ما #حجاب_اجباری نداریم، حجاب الزامی داریم. تفاوتش چیست؟ برای احکام فردی اجبار نداریم، الزام برای احکام اجتماعی است. مثل تفاوت حکم مسستی در خلوت و جلوت، در خانه با خیابان. ان شاء الله روشن است.

۲- الزام حجاب برای باحجاب کردن بی‌حجاب‌ها نیست، بلکه برای صیانت از دموکراسی و دفاع از حق اکثریت است که اسلام را می‌خواهند. پس مدام زست نگیرید که مگر چند درصد با اجبار حجاب، باحجاب شدند.

۳- یک جامعه در انتخاب دین آزاد است، اما در انتخاب از دین آزاد نیست. مردم ما اکثریت اسلام را می‌خواهند و حجاب جزئی از اسلام است. پس تکلیف فرزندوم هم روشن است. فرزندوم برای انتخاب اصل دین است نه جزئیاتش.

۴- اینکه الزام حجاب در صدر اسلام بوده یا نه، سوال غلطی است. با فرض اینکه نبوده است باز هم مهم نیست. الزام اجتماعی حجاب از احکام تعزیری است که متناسب با زمان و مکان و شرایط اتخاذ می‌شود. مثل بسیاری دیگر از قوانین که زمان پیامبر نبوده و امروز هست و شرعی است.

۵- بدحجابی در ایران ناشی از بی‌دینی نیست، ناشی از سبک زندگی غربی است. نشانه‌اش نیز حیا و عفت زنان ماست و نه ظاهرشان. پس از روی ظاهر نگویید مردم حجاب نمی‌خواهند؛ این بند بسیار مهم است.

۶- متولی حجاب در ایران تنها گشت ارشاد نیست؛ ۲۶ نهاد متولی حجاب‌اند که متناسبانه در خواب عمیق‌اند و به کسی هم پاسخگو نیستند. کاش عدلیه به عنوان حقوق عامه به کم‌کاری این ۲۶ نهاد هم ورود کند.

۷- حجاب ملاک دینداری نیست؛ یک نشانه است در کنار دیگر نشانه‌ها. چه بسا زنان بدحجابی که دیندارترند و بالعکس. خیلی‌ها این خطای اجتماعی را ندارند و صدها خطای فردی و اجتماعی دیگر دارند.

۸- حجاب تنها چادر نیست. با این حال چادر طی سال‌های اخیر فراتر از حجاب رفته است و به یک هویت فرهنگی-سیاسی و حتی مبارزاتی ارتقا یافته است.

۹- #چهارشنبه_سفید و موارد شبیه به آن، پروژه فرهنگی علیه حجاب نیست؛ پروژه امنیتی علیه نظام است. لذا برخورد امنیتی می‌خواهد نه فرهنگی.

۱۰- مردها با دیدن زن بی‌حجاب الزاما به وسوسه گناه نمی‌افتند، بلکه دیدن زن بی‌حجاب خودش فی نفسه بدون ریه و لذت معصیت است. لذا بی‌حجابی تعرض به حقوق دیگران است. ان شاء الله روشن است.

دریچه

۷ آيا قبل از ورود اسلام به ايران هم حجاب در ايران وجود داشته است؟

داستان آدم و حوا فطری بودن پوشش را ثابت می‌کند. قرآن می‌فرماید: «فَلَمَّا ذَاكَ الشَّجَرَةَ بَدَتْ لِهَٰمًا سَوْءَٰ اٰتِهَٰمَٰ وَطَلَقَا يَخْصِفَانِ عَلَیْهِمَا مَن وَرَقِ الْجَنَّةِ» نگاه که آدم و حوا از آن درخت ممنوعه چشیدند پوشش آن دوازده بین رفت که به سرعت با برگ درختان خود را پوشاندند.

سرعت پوشش با برگ درختان بهشتی ولو به‌طور موقت بیانگر فطری بودن پوشش است. با پیشرفت زمان نوع پوشش هم عوض می‌شود تا به امروز که پوشش به‌گونه‌های مختلف وجود دارد.

از نقوش هخامنشی تصاویری به یادگار مانده که در آن زن‌های بومی، پوشش‌های جالبی دارند؛ پیراهن ساده و بلند، دارای آستین پرچین و کوتاه، از زانو به پایین و دامن شراهه‌ایی که تا به معج اویزان است.

این نقوش، تصویری از زن بومی ایران را نشان می‌دهد که از پهلوی بر اسب سوار شده و چادری مستطیل شکل روی سر و لباس خود افکنده است و زیر آن یک پیراهن، دامن بلند و زیر آن نیز پیراهنی دیگر و بلندتر تا معج پانمایان است.

زنان پارسی از نوع لباسی که مردان هخامنشی می‌پوشیدند نیز استفاده می‌کردند. این گفته را تصویر حک شده روی ظرف گلی که امروز در موزه هرمیتاژ نگهداری می‌شود، تأیید می‌کند. شکل این لباس از نظر دامن و بالاپوش به شکلی است که شانه و آستین آن چون مانند شئل است، با هر اندامی متناسب است، و دامن نیز در صورتی که قد زن و مرد با هم اختلاف زیادی نداشت، مناسب بود. بنابراین لباس زنان این دوره یک لباس کاملاً پوشیده بوده است. علاوه بر اینها دقت در لباس ملی کشورهای جهان به خوبی ثابت می‌کند که حجاب در میان ملل جهان وجود داشته و از ابتکارات اسلام یا مختص چند کشور خاص نیست.

پس در واقع حجاب یک امر فطری است و پیش از اسلام نیز وجود داشته است، اما با ظهور اسلام تکمیل شده است.

۸ چرا می‌گویند امنیت دختران فقط با حجاب فراهم می‌شود در حالی که بدون حجاب هم می‌توان امنیت داشت؟

امنیت یک مفهوم نسبی است؛ یعنی امنیت انواع مختلفی دارد. مثلاً شما از اموالتان محافظت می‌کنید. اگر مقداری پول خرد داشته باشید، ممکن است روی میز آنها را رها کنید. اگر پول نقد داشته باشید، آن را در کتو یا کمد قرار می‌دهید. اگر پول‌ها از یک مقدار بیشتر شود، آن را در بانک قرار می‌دهید که از امنیت آنها مطمئن شوید.

اگر طلا و جواهرات داشته باشید، برای مراقبت از آنها اقدامات بیشتری انجام می‌دهید. پس امنیت یک مفهوم عمیق است خصوصاً برای خانم‌ها. فراهم شدن امنیت برای خانم‌ها فقط با حجاب ممکن نیست؛ اما بدون شک حجاب یکی از مهم‌ترین ابزارهای تأمین امنیت برای خانم‌ها در تمام دنیاست. خوشبختانه آمار خشونت و ایجاد مزاحمت برای خانم‌ها در کشور ما، نسبت به کشورهای غربی (یا شرقی) بسیار کمتر است.

در کشورهایی که قوانین پوشش برای خانم‌ها بازر است، هر مقدار که میزان پوشش خانم‌ها کمتر می‌شود، امنیت آنها نیز کاهش پیدا می‌کند.

آمار وحشتناک تجربه‌های خشونت و مزاحمت برای خانم‌ها در کشورهای غربی و شرقی، چیز پنهانی نیست و با یک جست‌وجوی ساده قابل مشاهده است؛ بنابراین امنیت تنها با حجاب تأمین نمی‌شود اما حجاب و پوشش مناسب یکی از مهم‌ترین ابزارهای تأمین امنیت است.

۹ آیا حجاب در زمان انبیا نیز اجباری بود؟

برخی معتقدند در زمان انبیا حجاب اجباری نبوده است. اولاً در این رابطه اجماع نیست. مثلاً به اعتقاد شهید مطهری اساساً دوره‌ای را نمی‌توان نشان داد که به‌طور عمومی شدت حجاب بیش از زمان رسول اکرم(ص) باشد. و احتمالاً این شدت حجاب بیانگر اهتمام حکومت نبوی در اجرای این دستور الهی است، با این حال استدلال ما اینجاست. چون حجاب امری اجتماعی است.

احکام اجتماعی و حکومتی عقلاً و شرعاً جزء اختیارات حاکم است. منحصر به سیره اهل بیت نیست و کاملاً منطبق با شرایط زمان و مکان است. یعنی یک مسئله می‌تواند در یک دوره‌ای موضوعیت نداشته باشد و در دوره دیگر مسئله آن روز جامعه باشد.

مثل اینکه امیرالمومنین(ع) مالیات را بر اسب قرار می‌دهند حال آنکه در زمان پیامبر(ص) اینطور نبوده است. یا اینکه برخی ائمه در دوره خود خمس را از شیعیان نمی‌گرفتند. پس قانونگذاری برای حجاب جزو اختیارات حاکم است و نیازی به انطباق با دوره زعامت اهل بیت ندارد. حجاب می‌تواند در دوره‌ای به جهت اجتماعی سختگیرانه نباشد و در دوره دیگر آرام آور باشد.

عکس همسفری احمد عباس نژاد

پاسخ به ۲۳ شبهه مهم حجاب

پرونده‌ای برای مرور شبهات و سؤالات مربوط به حجاب

۱ چرا کشورهای مسلمان مثل امارات، عربستان و... حجابشان اختیاری است؟

اولین نکته این است که بدانید بین کشور مسلمان و کشور دارای حکومت اسلامی تفاوت وجود دارد. ما کشورهای مسلمان زیادی داریم اما کشورهای اسلامی زیادی نداریم. کشور اسلامی یعنی کشوری که براساس قوانین اسلام اداره شود. در میان کشورهای اسلامی هم وضع متفاوت است. یعنی برخی کمتر به قوانین اسلامی پایبند هستند و برخی بیشتر. اجازه دهید به یک داستان جالب اشاره کنم. یکی از شخصیت‌های فرهنگی تعریف می‌کرد روزی در قاهره، پایتخت مصر سوار تاکسی شده بودم. راننده از من پرسید اهل کدام کشور هستی؟ گفتم خودت حدس بزن. اسم برخی کشورها مثل لبنان و عراق را برد. جواب منفی دادم و به او گفتم من اهل اسلامی‌ترین کشور دنیا هستم. راننده بلافاصله به سمت من برگشت و گفت ایرانی هستی؟ جالب اینجاست که مصر خودش یک کشور اسلامی است. اینکه اثرات حفظ حجاب در ایران، نسبت به کشورهای غربی و اسلامی چه بوده است را نیز می‌توان در آمار مربوط به جایگاه خانواده، امنیت، بهداشت، تحصیلات و... برای خانم‌ها مقایسه کرد. هر کسی مختار است سبک پوشش خود را انتخاب کند و ما باید به عقاید هم احترام بگذاریم. بنابراین در حیطه حجاب اجازه امر به معروف نیست. همینطور هر شخصی در انتخاب محل زندگی خود اختیار دارد. ولی آیا کسی می‌تواند به این بهانه در وسط یک میدان خانه بسازد؟ و بگوید هر کسی اختیار خود را دارد و من علاقه دارم اینجا زندگی کنم؟ یا فردی بگوید دلم می‌خواهد با صدای بلند موسیقی گوش بدهم و در مقابل اعتراض همسایه‌ها بگوید به عقاید هم احترام بگذاریم؟! خیلی از تعاریف مثل علاقه، اختیار و عقیده وقتی جنبه اجتماعی پیدا می‌کنند از حیطه شخصی خارج می‌شوند. بنابراین حدود اختیار در محیط خصوصی و اجتماعی، متفاوت است. در اجتماع هر شخص موظف به رعایت قوانینی است که فرهنگ و عرف جامعه مشخص می‌کند و طبیعی است که در کشور ما که اکثریت قریب به اتفاق مردم مسلمان هستند، این قوانین از اسلام گرفته شده باشد. پس احترام به عقاید دیگران، با رعایت حجاب در اجتماع اتفاق می‌افتد و یکی از مصادیق امور لازم برای امر به معروف و نهی از منکر نیز همین مسئله حجاب است.

۲ مگر می‌شود به زور کسی را وادار به رعایت حجاب کرد؟

حجاب یکی از احکام الهی و یکی از قوانین کشور است. در محیط‌های خصوصی، حجاب یک مسئله بین هر فردی با خداست اما در فضای عمومی اجتماع، دیگر مسئله فرق می‌کند. همانطور که رعایت بقیه قوانین برای همه لازم است، حجاب هم باید در کوچه و خیابان رعایت شود. حجاب چه تفاوتی با دیگر قوانین مثل قوانین راهنمایی و رانندگی دارد؟ مثلاً هر کسی بگوید مگر به زور می‌شود پشت چراغ قرمز ایستاد؟ من دلم می‌خواهد همیشه از چراغ قرمز عبور کنم. یا حتی در مورد همین قوانین پوشش، یک آقا بگوید من می‌خواهم بدون پیراهن در خیابان‌ها راه بروم و به زور نمی‌شود پیراهن تن کسی کرد. اگر این منطق در همه ابعاد زندگی جاری شود، به‌نظر شما زندگی اجتماعی ما چه وضعی پیدا می‌کند؟

۳ آیا همه با حجاب‌ها دل‌پاک هستند و همه بی حجاب‌ها دل‌ناپاک؟

اگر شما بخواهید برای رفتن به جایی، ماشین بگیرید و ۲ گزینه داشته باشید، کدام را انتخاب می‌کنید؟ راننده‌ای که ظاهر شلخته، کثیف و نامرتبی دارد یا راننده‌ای که لباس مرتب و آراسته‌ای دارد؟ پاک‌ی دل یک امر درونی است و به راحتی نمی‌توان در خصوص آن اظهار نظر کرد. تنها خداست که از دل‌های ما آگاه است و از درون ما خبر دارد. اما دل پاک نشانه‌هایی دارد که ظاهر عقیفانه و حیای در رفتار، می‌تواند یکی از نشانه‌های آن باشد. البته این امر مطلق نیست و ممکن است کسی برای ظاهر سازی یا هر نیت نادرست دیگری، درون ناپاک خود را در ظاهری زیبا مخفی کند؛ بنابراین همه چیز را از ظاهر نمی‌توان تشخیص داد اما ظاهر، یکی از نشانه‌های تشخیص است.

۴ حجاب به این است که دلت پاک باشد؛ به ظاهر که نیست!

این حرف شما خیلی خوب است اما کامل نیست. فکر کنید که به رستورانی رفته‌اید و غذا سفارش داده‌اید. وقتی غذا را برای شما می‌آورند، ببینید که ظرف آن کثیف است، همه چیز با هم مخلوط شده و در مجموع غذا اصلاً شکل خوبی ندارد. شما نسبت به آن غذا چه حس پیدا می‌کنید؟ حالا هر مقدار هم که صاحب رستوران توضیح بدهد که ظاهر مهم نیست، من بهترین برنج و مرغوب‌ترین گوشت را با بهترین روغن و زعفران در این غذا به کار برده‌ام ولی اکثر افراد میلی به خوردن این غذا نخواهند داشت. حتماً

باطن هر چیز مهم‌تر از ظاهر آن است اما این امر به معنای بی‌اهمیتی ظاهر نیست. و یک نکته دیگر که باید به آن توجه کنیم این است که آیا دل پاک که یک امر درونی است، باید نشانه‌های بیرونی هم داشته باشد یا خیر؟ یعنی می‌شود کسی دلش پاک باشد اما هر گناهی را انجام دهد؟ هر رویلی داشته باشد؟ و از هیچ عمل بدی دوری نکند؟ اگر چنین چیزی ممکن باشد پس دل ناپاک چه نشانه‌هایی خواهد داشت؟ اگر مقداری بیشتر فکر کنید شما هم متوجه می‌شوید که ظاهر عقیفانه و با حجاب، می‌تواند نشانه‌ای از حیای درونی و پاک‌ی دل داشته باشد.

۵ گشت ارشاد تا امروز چه کسی را با حجاب کرده است؟

کار گشت ارشاد دفاع از حق الناس است؛ چیزی فراتر از حق‌الله. حجاب فردی، تکلیف شرعی و حق‌الله است ولی وظیفه نظام، دفاع از حق الناس است. اشتباه سؤال کننده این است که تصور می‌کنند رفتار قهری برای اصلاح بدحجاب است. آن نیز هست ولی اولویت اول نیست. برخورد قهری برای صیانت از جامعه دینی است. قوانین حکومت باید به‌نجوی باشد که نه تنها اهل حجاب احساس غربت نکنند، بلکه فضای اجتماعی نیز به‌خودی خود مشوق آنها باشد. قانونی شدن حجاب یکی از روش‌هایی است که فضای اجتماعی را با خواست درونی اهل حجاب، هماهنگ می‌کند.

۶ اگر حجاب و عفاف موجب رشد جامعه می‌شود، چرا کشورهای غربی با وجود اینکه حجاب ندارند پیشرفت‌های بیشتری نسبت به جمهوری اسلامی داشته‌اند؟

اول اینکه پیشرفت‌های کشورهای غربی دلایل دیگری دارد. از مهم‌ترین آنها چند صد سال استعمار کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای جنوبی است. مشهور است پرتغالی‌ها آنقدر از آفریقا طلا غارت کرده بودند که طلا در آنجا بی‌ارزش شده بود! یا اینکه کشور اسپانیا ۴۶ میلیون جمعیت دارد ولی ۵۰۰ میلیون نفر به زبان اسپانیایی صحبت می‌کنند! چون سال‌ها آمریکای لاتین تحت استعمار آنها بودا یا نیمی از آفریقا به زبان فرانسوی صحبت می‌کنند چون مستعمره آنها بوده‌اند!

بر بریتانیا به قدری مستعمراتش را گسترش داد که مدعی شد آفتاب در آن هرگز غروب نمی‌کند! (یعنی از غرب تا شرق در تصرف آنها بود!) و قرن‌ها با چپاول دیگر ملت‌ها، خرج کردند تا کشور خودشان را آباد کنند و از طرفی با کارشکنی مانع پیشرفت کشورهای غیرمسو می‌شوند؛ مثل تحریم یا ترور دانشمندان و هر خرابکاری دیگر. با این همه به تأیید پایگاه استنادی

بین المللی، ایران سریع‌ترین رشد علمی را در جهان داشته و در بین ۲۵۰ کشور به رتبه ۱۶ رسیده است. البته بعضی ویژگی‌های مثبت مثل نظم، سختکوشی، کار دقیق و مثالهم هم در پیشرفت کشورهای غربی مؤثر بوده است ولی از قضا آنچه باعث از هم گسیختگی، افسردگی و انحطاط اخلاقی است، رعایت نکردن احکام الهی است. مثل آزادی‌های افراطی، مصرف الکل، لذتگرایی و... مقصود اینکه پیشرفت یا پسرقت یک کشور موفقه‌های بسیار زیادی دارد.

به استناد منابع غربی، ارزش‌های اخلاقی که با متغیر حجاب ارتباط دارد، از قضا به کمترین حد رسیده‌اند. به‌عنوان مثال، طبق گزارش بین‌المللی Map Family World کشوری مثل فرانسه نزدیک به ۶۰ درصد تولدهای آن خارج از خانواده است.

در برخی مدارس شهرهای اروپایی مثل هامبورگ آلمان، اگر دانش‌آموزی پدرش مادرش معلوم باشد، مایه تفاخرش است! غرب به قدری پیشرفت کرده که با حیوان و اشیاء هم ازدواج می‌کنند!

۱۰ می گویند قانون حجاب، اجباریه دین است، در حالی که خداوند صریح گفته لا اکراه فی الدین

پاسخ آن است که اتفاقاً لا اکراه فی الدین بهترین توضیح برای چرایی قانون حجاب است. لا اکراه فی الدین یعنی آزادی انسان‌ها را دین پاس می‌دارد. خیلی هم عالی. حالا بفرمایید کدام قانون را در جامعه پیاده کنیم تا آزادی مردم عادلانه به بیشترین مقدار ممکن برسد؟ اگر آزادی یک عده خاص را می‌گویید که حکومت فرعون می‌خواهد آزادی یک عده فرعون‌علافی الارض. آزادی ضربدر خودخواهی یعنی آزادی یک عده خاص و ظلم به جماعت بسیار دیگر. آن قانونی که در جامعه سرانه آزادی را به بیشترین مقدار ممکن برساند، کدام قانون است؟ این یکی از چالش‌های مهم تمام قانون‌نویسان امروز دنیاست. چه قانون را امر جعلی بدانیم که نیاز به قانونگذار داشته باشد چه امر کشفی بدانیم که نیاز به رسمیت‌دهنده داشته باشد، سؤال این است که چگونه می‌توان به محتوای قانونی رسید که آزادی مردم را عادلانه به بیشترین مقدار ممکن برساند و جلوی ضرر انسان‌ها به یک‌دیگر را بگیرد. من لا اکراه فی الدین را در کنار لاضرر فی الاسلام می‌فهمم. قسه روایت مهم لاضرر فی الاسلام را شنیده‌اید؟ داستان آن مردی که برای استفاده از درخت خود که در خانه دیگری بود، بدون اجازه وارد خانه آنها می‌شد و باعث مزاحمت خانواده‌شان. پیامبر(ص) تلاش کرد مانع چنین ضرری شود و وقتی شخص زیر بار نرفت، درخت آن شخص را کتند و جلوش انداختند و در ادامه فرمود لاضرر و لاضرار فی الاسلام. حضرت امام می‌گوید این جمله یک سیاست مهم حاکمیتی است. سبک حکومت باید به گونه‌ای باشد که جلوی ضرر زدن انسان‌ها به یکدیگر را بگیرد.

کسانی که دستورات دین را در جامعه رعایت نمی‌کنند یعنی هنجارهای دینی را به لحاظ اجتماعی ضعیف و کم‌ارزش می‌کنند. با بی‌اعتنایی‌شان باعث می‌شوند اساساً دین از وضعیت ارزش و هنجار اجتماعی خارج شود. اینها عملاً دارند به دیگران ضرر می‌زنند. این غیر از عمل نکردن به یک فرآیند فقهی است. این بی‌ارزش کردن و بی‌خاصیت کردن فروعات دینی در جامعه است و وقتی هنجارهای اجتماعی را بی‌ارزش کنیم، عمل به دین را سخت می‌کنیم و ایسن یعنی ضرر به دیگران است. ضرر به جوانان و نوجوانان و نسل آینده که باید تربیت شوند؛ ضرر به کسانی که می‌خواهند از این هنجارها استفاده کرده و رشد کنند، این به‌زور بودن دیگران به جهنم است. معلوم است که کل جامعه نسبت به این مقوله باید حساس باشد و جلوی آن را بگیرد. معلوم است که حکومت باید نسبت به این مقوله حساس باشد و جلوش را بگیرد.

البته امروز مقوله حجاب ماجرایش خیلی متفاوت هم شده است. امروز این مقوله آن سدی است که دشمن تلاش می‌کند بشکند تا اقتدار حاکمیت بشکند. تا احساس ناامیدی در متدینین جدی شود. تا احساس استقلال و هویت را از بین ببرد. تمرکز دشمن در این نقطه نشان می‌دهد مسئله را دیگر نباید فقط با عنوان اولی حجاب مورد توجه قرار داد. اما فارغ از این نکات و حرمت سیاسی کشف حجاب بحث بر سر این بود که شریعت آن قانونی است که در آن آزادی انسان‌ها به حداکثر ممکن می‌رسد. لا اکراه فی الدین یعنی دین هوای آزادی شما را دارد. هوای آزادی همه را دارد. لاضرر فی الاسلام همین نکته را درباره سبک حکمرانی می‌گوید. پس اگر چنین است کسانی که با آزادی‌شان باعث ضرر به دیگران می‌شوند، همین شریعت جلوی‌شان را خواهد گرفت. بله، در زندگی شخصی و خصوصی‌شان هر غلطی می‌خواهند بکنند، بحث دیگری است. فلسفه جهاد ابتدایی نیز به همین نکته برمی‌گردد. در روابط بین‌الملل کدام قانون و کدام حاکم را باید در نظر بگیریم که جلوی استبداد و ظلم و ضرر به دیگران را بگیریم؟ اگر یک جامعه نخواهد به این قانون تن بدهد، باید با او چه کرد؟ آیا او حق دارد بدلیل آزادی خود باعث ضرر به دیگران شود. آیا جامعه حق دارد علوی فی الارض را دنیال کند و به نام آزادی، خود را در وضعیت جنگ با دیگر کشورها قرار دهد؟

۱۱ من موافق حجابم ولی مخالف حجاب اجباری ام

معنای این جمله این است که من الزام شرعی حجاب را قبول دارم، اما الزام حکومتی آن را قبول ندارم. تفکیک بین این دو الزام چه زمانی ممکن است؟ زمانی که با شما با یک موضوع کاملاً شخصی و فردی مواجه باشید یا اینکه از اساس معتقد باشید که در امور اجتماعی بین الزامات شرعی با الزامات حکومتی تلازمی وجود ندارد. اگر بگویید حجاب امری اجتماعی نیست که معنایش آن است که اساساً موضوعی انمی‌شناسید. اصلاً اگر معنای نبود بحث حجاب مطرح نبود. پس بحث در موضوعی اجتماعی است. حالا آیا در موضوعات اجتماعی اجراشدن قانون شریعت نیاز به ورود حاکمیتی دارد یا نه؟ حرکت جامعه به سمت آخرت و سعادت اخروی باعث رشد و آبادانی دنیوی هم می‌شود. با این توضیح اگر کسی برخلاف این جهت جامعه عمل کند، جامعه را به سمت جهنم و بدبختی و ضرر سوق می‌دهد و باعث ضرر دنیوی هم می‌شود. قانون شریعت، با دستورات آزادی انسان‌ها را ممکن می‌سازد. میل به آزادی و عدالت فطری است و دین هماهنگ با فطرت. آن دناای کل و عقل بر قانونی را قرار می‌دهد که در آن عادلانه آزادی بین مردم بخش شود. پس اگر کسی قوانین دین را زیر پا بگذارد، عملاً به آزادی دیگران ضربه می‌زند. جامعه‌ای که قالب جمهوری اسلامی را می‌پذیرد یعنی هم می‌خواهند مردم خودشان حاکم باشند و هم می‌خواهند براساس دین و عقاید توحیدی‌شان تصمیم بگیرند. خلاصه آنکه آنان که جمله من موافق حجابم ولی مخالف حجاب اجباری را می‌گویند، در واقع دارند بر چرم سکولاریسم در ساخت عمل را بلند می‌کنند و در واقع می‌گویند من موافق حجابم و مخالف حجابم یا من موافق حجاب اجباری ام و مخالف حجاب اجباری ام.

برداشت‌های اشتباه از حجاب

نکته‌هایی درباره بدحجابی

از گشتار شاد تا سوءاستفاده‌های سیاسی

۱۲

مفسدین اقتصادی را رها کردید و دغدغه‌تان شده برخورد با بی حجاب؛ این کاریگاره

گویا این شبهه، مشکل اعتقادی با الزام و قانونی شدن حجاب ندارد، اشکال راهبردی می‌کند، گویا اولویت‌های پرداخت به مسائل کشور جا به‌جا شده است! باید دقت کرد، مسائل در گذر زمان دارای ابعاد جدیدی می‌شوند و به تبع وزن و اهمیت آنها تغییر می‌کند. مثلاً فوتبال زمانی فقط یک ورزش بوده، نهایتاً یک آثار اقتصادی‌ای هم به‌دنیاش بوده، اما امروز ما با پدیده صنعت فرهنگی اقتصادی و حتی سیاسی فوتبال روبه‌رو هستیم. در مورد حجاب اگر به صدر اسلام تا به حدود ۲۰۰ سال قبل برگردیم، با یک حکم فرعی شرعی صرف که عموم زنان مسلمان هم به‌صورت طبیعی آن را رعایت می‌کردند، روبه‌رو هستیم. از ۲۰۰ سال قبل و با حمله همه‌جانبه کشورهای استعمارگر به ممالک مستضعف سر تا سر دنیا و مشخصاً به کشورهای اسلامی، مسئله حجاب، دارای ماهیت دیگری شد. طولانی نکنیم، حجاب امروز دیگر آن حکم شرعی فرعی نیست، مانع اصلی تحقق نقشه‌های دزدان جهانی است. اهمیت آن در این حد است که آن خانم هم به‌درستی آن را «دیوار برلین» نام می‌گذارد که اگر فرو بریزد همه‌چیز به‌دنیاال آن خراب می‌شود. روشن است این به‌معنای عدم‌برخورد با مفسدان اقتصادی که نیست، حتی برخی بی‌حجابی‌ها ممکن است عامل اقتصادی هم داشته باشند. اما نباید اولویت یک مسئله، مسائل دیگر را تحت‌الشعاع قرار دهد. به همین جهت است که شما که به‌دنیاال مجازات اختلاسگران بزرگ کشور به‌درستی هستید، اگر امشب به خانه‌تان درد بزنند، به جد به‌دنیاال مجازات این دزد هم برمی‌آید.

۱۳

حجاب یک امر اختیاری است. بی حجاب و بی حجاب باید آزاد باشند و مردم باید خودشان انتخاب کنند

این حرف ظاهر فشنگی دارد اما قرائت دیگری از تقابل خشن با دموکراسی است. چرا؟! به ۲ دلیل جهت اول ایستادن مقابل قانون است. قانون کشور حکم می‌کند حجاب رعایت شود. اخیراً یک حرف جدیدی با پدیده است که «حجاب قانونه که باشه؛ قانون غلط قرار باید اجرا بشه؟» پاسخ این است که فرض کنیم غلط باشد، اشکال قانون را نمی‌توان با بی‌قانونی حل کرد. اصلاح قانون باید قانونی رفع شود. مثل اینکه کسی بگوید من چراغ قرمز را قبول ندارم و از چهارراه رد شود. همه‌چیز دست خود مردم است. تلاش کنند جرانی رای بیابورد که فلان قانون را اصلاح کند. عبور از چراغ قرمز فقط قانون شکنی نیست، تعرض به حقوق مردم است. ممکن است بگویند «مگه زمان رضاخان قانون کشف حجاب نبود؟ پس چرا مقابله کردید؟» پاسخ خیلی روشن است. از قانون مهم‌تر چیست؟ اراده مردم. اراده این مردم اسلام است. طبیعی است که اگر حکومتی است که فلان قانون را تعیین کند، تاب نیاورد. سخن سر اراده اکثریت مردم است. همه‌چیز مردمند. قانون حجاب یا قانون کشف حجاب یک تفاوت عمیق و البته ساده دارد. قانون کشف حجاب قانون بر آمده از دیکتاتوری بود ولی قانون حجاب بر آمده از اراده مردم است. رضاخان با دیکتاتوری مقابل دین مردم ایستاد، مردم هم ایستادند. معمولاً به اینجا که می‌رسیم گفته می‌شود حجاب اختیاری است؛ موسی به دین خود و عیسی به دین خود. حرف فشنگی است ولی یک دیکتاتوری عمیق درونش نهفته است. این حرف ایستادن مقابل اکثریت است. چرا؟ چون فارغ از تقابل قانونی، یک حرف مهم‌تری وجود دارد و آن تقابل با دموکراسی و جمهوریت است. تقابل با مردم است. ایستادن مقابل اراده دینی مردم است. کشف حجاب تعرض به حقوق اکثریت است که فراتر از تعرض به قانون است. هر چند دقیق‌تر که توجه کنیم تعدی به قانون همان تجاوز به حقوق اکثریت است. چرا؟ اعتراض و دست‌خرازی است؟ چرا پی را در دست ببینید؛ اینطور و انومد می‌کنند که مخالفت با کشف حجاب به جهت تحریک مردهاست. می‌گویند «خب مردها تحریک نشوند». این حرف برای تنزل دادن مسئله است. البته قواعد طبیعی و فریزی سرچای خودش قرار دارد و دستوری نیست، ولی علت اصلی این دست مسائل نیست.

۱۴

ممکن است بگویند آن رای پدران ما بود و ما قبول نداریم. تکلیف چیست؟

پاسخ به این سئشه ۲ وجه دارد؛ سلبی و ایجابی. بخش ایجابی‌اش این است که فرزندوم با انتخابات‌ها و مشارکت سیاسی مردم در طول انقلاب بارها تمدید شده است. یعنی اینطور نیست که یکبار فرزندوم بر گزار شده باشد و تمام. اما وجه سلبی‌اش این است که اگر شخصی فردای فرزندوم جدید گفت من این راه قبول ندارم و باید مجدداً فرزندوم شود تکلیف چیست؟ این دور باطل است و پایانی ندارد.

۱۵

چرامی گویند ترویج بی حجابی پروژه دشمن و هدف از کشف حجاب براندازی نظام است؟

ما پیش‌تر نیز با پدیده بی‌حجابی مواجه بوده‌ایم. اما بدحجابی در تاریخ جمهوری اسلامی اگر چه یک نقص محسوب می‌شود، بر آمده از بی‌حیایی و خدای ناکرده بی‌عفتی نیست؛ بر آمده از غرب‌بسندهای عرفی گریانه است. به همین دلیل است که رهبر انقلاب تأکید داشتند بدحجابی یک نقص است اما معیار نهایی برای قضاوت افراد نیست. چه ساد دختران بدحجابی که هم انقلابی‌اند و هم اهل معنویت؛ هر چند گرفتار این خطا باشند.

سیاسی

عکس همشهری احمد عباسی از زان

۱۶

من چرا باید جلوی کسی که چشم پاک است، با حجاب باشم؟

حجاب یک قانون اسلامی و اجتماعی است و از یک نظر، بیش از اینکه به طرف مقابل ربط داشته باشد، نشان‌دهنده حیا و عفاف یک زن مسلمان است. از طرف دیگر چطور مشخص می‌شود که یک نفر چشم پاک دارد؟ آیا غیر از این است که چشم پاک از یک دل پاک و باغیرت به‌وجود می‌آید؟ آیا به‌نظر‌تان ما در طول تاریخ چشم پاک‌تر از انمه داشته‌ایم؟ آیا در تاریخ سراغ دارید که انمه علیهم‌السلام به خانمی توصیه کرده باشند که در محضر آنان نیازی به حجاب ندارند؟ یا حتی مراجع، علمای برجسته و دیگر بزرگان؟ هرگز نمونه‌ای وجود ندارد که کسی از آنان، دیگران را به عدم‌نیا به حجاب دعوت کرده باشد. بنابراین، عدم‌حجاب به بهانه چشم پاک بودن دیگران، نمی‌تواند دلیل قانع‌کننده‌ای باشد.

۱۷

در جست و جوی ریشه بدحجابی

گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد جامعه حجاب شرعی دارند. اما بقیه که حجاب شرعی ندارند اعتقادشان به حجاب چیست؟ نتایج ۳پژوهش رسمی سازمان تبلیغات، ارزش‌ها و گرایش ایرانیان وزارت ارشاد و کتاب‌و وضعیت‌سنجی پوشش و آرایش ایرانیان، نشان می‌دهد ۹۰ درصد جامعه به حجاب شرعی اعتقاد دارند و آن را ضروری می‌دانند اما در مصداق حجاب تابع عرفند. این امر یعنی جامعه نسبت به ضرورت حجاب و جنبه دینی و شرعی آن، کاملاً معتقد عمل می‌کند اما در مصداق دچار غفلت است. یعنی بین قرائت شرعی حجاب و قرائت عرفی آن از غفلت تفاوت قائل شده است.

۱۸

زمان حضرت رسول و انمه، بی حجابی داشتیم، اما بر خوردی از حضرات ندیدیم

زمان حضرات اهل‌بیت ما با این جریان ضدفرهنگی، عمل‌روبرو نبودیم، لذا برخوردی هم در جهت کمتر می‌بینیم، هر چند در اوامر حکومتی حضرت رسول نسبت به اهل ذمه، نهی از بدحجابی وجود دارد. کما اینکه تویبخ امیرالمومنین نسبت به اهل بصره، نسبت به اختلاط زن و مرد وجود دارد. البته درست است، تمرکزی وجود ندارد، چون اصلاً جریان بی‌هویتی زن را به این صورت فعلی نداریم.

۱۹

آیا در کشورهای دیگر هم قانون پوشش وجود دارد؟

تمامی کشورهای جهان در طول تاریخ دارای قوانین پوشش هستند. این قانون با توجه به فرهنگ آن جامعه و دین حاکم بر اکثریت مردم نوشته می‌شود و اگر کسی ایسن قانون را رعایت نکند با قانون آن کشور بازخواست و جریمه می‌شود. برای مثال، با یک جست‌وجوی ساده می‌توانید قوانین پوشش دانشجویان در دانشگاه آکسفورد انگلستان را بخوانید. چنانچه کسی این قوانین حاکم بر دانشگاه را رعایت نکند، با تنبیه انضباطی و در نهایت اخراج از دانشگاه مواجه خواهد شد.

۲۳

آگزن‌ها حجاب نداشته باشند بعد از مدتی بی حجابی عادی می‌شود، مانند کشورهای غربی. بنابراین، نگاه مردها هم عادی و بدون قصد ربه می‌شود

در جواب باید گفت که آنچه خداوند به آن دستور داده، پوشش در برابر نامحرمان است و آنچه از آن نهی کرده، نگاه به نامحرمان است. رعایت نکردن این امر نوهی، نافرمانی و مصداق گناه است و عقوبت را به‌دنیاال خواهد داشت چه بی‌حجابی و نگاه به نامحرم، عادی شود چه نشود. همچنین چگونه می‌توان تضمین کرد که با رواج بی‌حجابی قوه شهوانی کنترل می‌شود؟ زیرا قوه شهوانی از قوای است که سیرشدنی نیست و اگر چنین بود، می‌بایست تجاوز و بی‌عفتی در کشورهای بی‌حجاب دیده نشود، در حالی که چنین نیست. منظور از اینکه نگاه عادی می‌شود، چیست؟ ممکن نیست که مرد از دیدن زنی با بدن نیمه‌برهنه لذت نبرد، چون غریزه شهوت همیشه همراه انسان است. دستورات اسلام بیشتر جنبه پیشگیری از گناه دارد. بنابراین، به‌زن‌ها دستور پوشش و به مردها دستور نگاه‌کردن زانی می‌دهد. کسی که نگاه نمی‌کند، دچار مرض‌های روحی بعدی نمی‌شود. گسترش دامنه فحشا و افزایش فرزندان نامشروع، از دردناک‌ترین پیامدهای بی‌عفتی و بی‌حجابی است که فکر می‌کنیم نیازی به ارقام و امار ندارد و دلایل آن خصوصاً در جوامع غربی کاملاً نمایان است؛ آنقدر عیان است که حاجتی به بیان ندارد.

نمی‌گوییم عامل اصلی فحشا و فرزندان نامشروع منحصر ابی حجابی است. نمی‌گوییم مسائل استعمار و مسائل سیاسی مغرب در آن مؤثر نیست بلکه می‌گوییم یکی از عوامل مؤثر آن مسئله بدحجابی و بدبیرون آمدن است. هنگامی که می‌شویم در انگلستان، در هر سال طبق آمار ۵۰۰ هزار نوزاد نامشروع به دنیا می‌آید و هنگامی که می‌شویم جمعی از دانشمندان انگلیس در این رابطه به مقامات آن کشور اعلام خطر کرده‌اند، نه به‌خاطر مسائل اخلاقی و مذهبی بلکه به‌خاطر خطراتی که فرزندان نامشروع برای امنیت جامعه به‌وجود آورده‌اند به‌گونه‌ای که در بسیاری از پرونده‌های جنایی پای آنها در میان است به‌اهمیت این مسئله کلابی می‌بریم که مسئله گسترش فحشا حتی برای آنها که هیچ اهمیتی برای مذهب و برنامه‌های اخلاقی قائل نیستند فاجعه‌فرین است و لذا باید به‌هوش بود و دست‌های را خاتن که به بی‌عفتی جامعه دامن می‌زند شناخت و جلوی آن را گرفت. آنهایی که می‌گویند اگر جمهوری اسلامی روابط زن و مرد را آزاد بگذارد، مردم چشم و دل سیر می‌شوند و هیچ اتفاق بدی نمی‌افتد؛ ای اینکه با میزان چشم و دل‌سیری یک جامعه آزاد و پیشرفته به نام آمریکا آشناشویم کافی است به وضعیت کشور آمریکا دقت کنیم.

- بنا بر گزارش بخش مبارزه با جرائم و مواد مخدر سازمان ملل، نرخ تجاوز در آمریکا و کشورهای اسکاندیناوی و غرب اروپا، بالاتر از دیگر نقاط جهان بوده است.
- طبق آمار منتشر شده توسط مرکز ملی خشونت جنسی آمریکا از ن هسر ۵ زن در آمریکا تجربه مورد تجاوز یاد در معرض قرار گرفتن را داشته است. همچنین براساس این آمار، از هر ۴ دختر و پسر، یک پسر، یک پسر، پیش از ۱۸ سالگی، در معرض سوءاستفاده جنسی قرار می‌گیرد.
- ۲۹٫۹ درصد از تجاوزات جنسی بین سنین ۱۱ تا ۱۷ سالگی قربانیان رخ می‌دهد.
- ۸۰ درصد از تجاوزهای صورت گرفته توسط کسانی بوده است که قربانیان آنها را می‌شناخته‌اند.

● از هر ۵ دانشجوی زن، یک نفر در طول دوران تحصیل خود، در معرض تعرض جنسی قرار گرفته است. آدای روابط جنسی هیچ‌گاه در هیچ مانجر به کاهش و یا کنترل غریزه و روابط جنسی نشده است و وضعیت کنونی غرب گویای این موضوع است. روند آزادی روابط جنسی در غرب باعث شده که از روابط جنسی قانونی در خانواده، به همجنس‌بازی، تجاوز و رابطه با محارم، حیوانات و... برسد.

- احمدی رهبر شاخه ایرانی پی.ک.ک (پژاک) که شعار زن زندگی آزادی را ترویج کرد، سه دخترش تجاوز کرد و باعث خودکشی او شد. نمونه‌های تأسفبار روابط جنسی رهبران اینس گروهک بسا دختران عضو اثر امیکل گونتر آمریکایی بخوانید.
- دستگاه‌مفتیان نیز که این روزها سرمدار مطالبه آزادی زنان بود، کارنامه سیاسی در سوءاستفاده جنسی از دختران این فرقه توسط مسعود جوی و رهبران آن دارد. بررسی آمار سقط‌جنین نیز که ناشی از روابط بی‌قیدوبند و همچنین افزایش تجاوز به عنف است گویای این اجزاست.

- با وجود ممنوعیت سقط‌جنین در آمریکا تا سال ۱۹۷۳ این رقم به ۶۰۰ هزار سقط در سال رسیده بود. پس از آزادی سقط‌جنین در سال ۱۹۷۳ و با وجود گسترش قرص‌های ضدبارداری و بسیاری از روش‌های مؤثر تر و پیشرفته‌تر پیشگیری از بارداری در دهه ۶۰ میلادی که دسترسی به آن حتی برای دختران کم سن و سال بدون اجازه والدین بسیار آسان و آسان شد، انتظار می‌رفت که تعداد سقط‌جنین در همان سطحی که در سال ۱۹۷۳ بود باقی بماند. اما این رقم طی حدود ۱۰ سال، در سال ۱۹۸۵ به نزدیک ۶٫۱ میلیون سقط در سال رسید.

۲۲

چرا با وجود فساد در سیستم‌های دیگر اینقدر روی مسئله حجاب حساسید؛ چرا جلوی خلافاکارها و دزد‌ها را نمی‌گیرید؟

کار به هیچ کس نمی‌تواند مجوزی برای کار بد بقیه باشد. اگر این منطق درست باشد، دزدها و اختلاسگرها هم می‌گویند چرا به جای برخورد با ما جلوی قاتل‌ها را نمی‌گیرید، قاتل‌ها می‌گویند به‌جای برخورد با قاتل‌ها، جاسوس‌ها را بگیرید و همینطور می‌توان این داستان را ادامه داد.

دزدها و خلافاکارهای خیلی بدی هستند که حتماً باید مسئولان با آنها برخورد کنند - که این برخورد‌ها هم انجام می‌شود و اخبار بخشی از آنها در رسانه‌ها وجود دارد - اما این مسئله باعث نمی‌شود که زشتی بدحجابی یا بی‌حجابی کم شود یا ناپدید گرفته شود؛ بنابراین مسئله به‌طور با هر کار بد و غیرقانونی باید مبارزه شود و نمی‌توان به بهانه برخورد با یک کار بد از کار زشت دیگری چشم‌پوشی کرد.

روایت اول

مادرم در واقعه کشف حجاب شهید شد

روایت محمد مهدی عبدخدایی از کشف حجاب رضائیان

مادر من در واقعه کشف حجاب در سال ۱۳۱۶ خورشیدی و موقعی که من یک ساله بودم به شهادت رسید. داستان از این قرار بود که من یک ساله بودم که مادرم از حمام بازمی‌گشته است. بین حمام و منزل ما نزدیک ۱۰۰ یا ۱۵۰ قدم راه بود. پاسبان اداره ثبتی که قرار بود از پدر من امضای برای ملکی که در تبریز داشت بگیرد، در همان هنگام می‌بیند ۲ زن (مادرم و همسایه‌اش) با چادر راه را طی می‌کنند. حمله می‌کند و چادر مادر مرا از سرش می‌کشد. مادرم فرار کرد و خود را به آستانه خانه همسایه انداخت. در همان جا سقط جنین و خونریزی شدیدی کرد. پاسبان چادر مادرم را در دست می‌گیرد و به سمت منزل ما می‌آید و وقتی می‌بیند در خانه باز است، وارد می‌شود و روی تخت کنار حوض دراز می‌کشد و چادر مادرم را روی صورتش می‌گذارد و می‌خوابد. پدرم وقتی جریان حمله به مادرم را می‌شنود و به علت شرایطی که پدرم داشت و به صورت یک تبعیدی و فراری بود، به منزل بازمی‌گردد و متوجه پاسبان می‌شود. پاسبان نامه را به او می‌دهد و امضای می‌کند و روانه می‌شود. وقتی وارد اتاق می‌شود، می‌بیند زانی در اطراف مادرم جمع شدند و در حال مداوای او هستند. به دلیل این شرایط نمی‌توانند مادرم را به دکتر برسانند و مادرم پس از ۱۶ روز به شهادت می‌رسد، در حالی که ۲۴ ساله بوده است.

قیام خودجوش در گوهر شاد

واقعه مسجد گوهر شاد واقعه‌ای خودجوش است. نیروهای مردمی وقتی این مسئله را می‌شنوند، از دهات و اطراف حرکت می‌کنند و به مسجد می‌آیند. مثلاً مادری من تعریف می‌کند می‌گوید «طرقی‌ها» یا بیل‌پاشان می‌آمدند، «جافع‌غی‌ها» یا چوب می‌آمدند، «محمدآبادی‌ها» و «مابونی‌ها» و «تسنان‌یزی‌ها» و «کاهون خرمنی‌ها» و تمام اطراف مشهد آمده بودند. جوان‌ها و پیرمردها و هر کس که هر سالراحی داشت، برمی‌داشت و به طرف مسجد گوهر شاد حرکت می‌کرد. نامادری‌ام تعریف می‌کرد که عمو من در حرم حضرت رضاع (پاس) بود و همان طوری که می‌ناید پاس‌ها افتخاری بودند و الان هم افتخاری هستند. آن شب تلاش بسیاری کرد که عداوت را فراری بدهد. در بهای مسجد گوهر شاد به داخل مسجد جان می‌شود. فشار جمعیت به اندازه‌ای بود که راهی برای آمدن از بیرون نبود؛ به طوری که جمعیت پشت درها بود و نیروهای رضاخان جلو بودند و راه عبور کسانی را که می‌خواستند وارد مسجد بشوند، بسته بودند و نخستین کاری که می‌خواستند انجام بدهند، این بود که کسانی را که در مسجد جمع شده بودند، بدون غذا در مسجد بگذارند که در همان موقع درها بسته شد و بعدها موقع حمله باز می‌شد. نامادری من تعریف می‌کرد که آن شب در محمدآباد ۶ کیلومتری مشهد بود. صدای تیراندازی شدید و عجیبی را شنیده بود؛ یعنی تیراندازی شب شروع شد و کشتار در شب اتفاق افتاد و روزی نبود که دست کم مردم همدیگر را ببینند.

پاسبان می‌گفتند که تیراندازی خیلی ادامه پیدا کرد و یک اسید جلیل آفایی هست که الان روحانی است و با ما خوشایند است. تعریف می‌کرد که بین کشته‌ها خیلی بودند که زنده افتاده بودند به ویژه ناله اینها به گوش می‌آمد و معلوم بود که اینها هنوز کشته نشده‌اند. این آقا که خودشان ناظر قضایا بودند، می‌گفتند وقتی دیدم که صداها خوابید، من دراز کشیدم روی زمین و خودم را به مردن زدم، به طوری که وقتی آمدند جنازه‌ها را بریزند، من در میان آنها برده شدم و چون زخمی نشده بودم، از غفلت مأموران استفاده و فرار کردم. این جور که اینها می‌گفتند، ۳ چاه در خیابان سفلی در پایین مشهد کنده بودند که جنازه‌ها را کامیون کامیون می‌آوردند و در این چاه‌ها خالی می‌کردند و موقع خالی کردن، از بین کشته‌ها صدهایی شنیده می‌شد، یعنی عداوت از آنها زخمی و زنده بودند.

روایت دوم

تمام کرد

راوی: بهجت زمانی، متولد ۱۳۱۷
به نقل از مادرش: تاجی خانم زمانی، متولد ۱۲۹۳

آن روز، همین که آمدم از حمام بزم بیرون، با صدای جیغ‌وادی سر جابم می‌خکوب شدم. زنی وارد حمام شد. دو تا دستش را گرفته بود روی سورت و جیغ می‌زد. چادر سرش نبود. با چند نفر از زن‌ها رفتم دست‌هایش را گرفتم. نشاندیمش روی سکو بنه حمام (رتختن حمام). نفس نفس می‌زد. رنگش مثل گچ شده بود و دست‌هایش می‌لرزید. بریده بریده چند کلمه‌ای حرف زد. آژان‌ها چادرش را کشیده بودند. او هم دیده و خودش را رسانده بود به حمام. یکی از زن‌ها برایش آب سرد آورد. کمی آب خورد. سیاهی چشم‌هایش حرکت می‌کرد و می‌غلطید تویش اشک‌هایی که هنوز نچکیده بود. ناگهان، به یک نقطه خیره شد و دیگر پلک نزد. سرش ول شد روی دامنم. دست‌ها و بدنش مثل آهن سرد شده بود. تمام کرده بود. ۲ تا حمام توی محل داشتیم: حمام حاج کاظم، حمام دوقلو و حمام محمدرضاخان. حمام محمدرضاخان آن طرف بازار چه شاطرپاشی بود؛ نزدیک خانه ما. از سمت خانه‌های پشت حمام، راه باز کرده بودند برای خانه‌ها. کسانی هم که مسیرشان از آن طرف بود، به ناچار باید از زیربازار چه رد می‌شدند و گاهی هم گیر آژان‌ها می‌افتادند.

منبع: «تنگ‌سالی» نشر راه بار

سیاسی

روزی که گوهر شاد
خون‌گریست

افراد زیادی درباره قیام گوهر شاد روایت‌گری کرده که بخشی از آنها را مرور می‌کنیم

روایت و روایت‌گری هیچ‌گاه از رویدادهای تاریخی نبود و هر زمان و هر جا اتفاقی در صفحه‌ای از کتاب تاریخ روی داده، هم‌زمان یا بعدها روایاتی که برخی از آنها از شاهدان عینی آن رویداد بوده‌اند و بعضی‌ها هم با مرور اخبار وقایع به قلم فرسایی درباره آن رویداد علاقه‌مند شده‌اند، جزئیات آن واقعه روایت شده است. درباره واقعه قیام مسجد گوهر شاد هم روایان بسیاری روایت‌گری کرده‌اند که بخش قابل توجهی از این روایات مکتوب و منتشر شده و بخشی دیگر در نوبت انتشار است. در این بخش، گزیده‌ای از روایات راویان مختلف پیرامون واقعه مسجد گوهر شاد تقدیم علاقه‌مندان شده است.

کشف حجاب

در باره قیام مسجد گوهر شاد، روایت‌های مردمی بسیاری است که تعداد زیادی از آنها در قالب خاطره تابه حال منتشر شده، اما در مواردی هم بوده که نویسنده‌ای یا به میدان گذاشته و به روایت‌ها و خاطرات مردمی شکل و نویسنده‌ای، روایت‌های داستانی متکی به تاریخ را خلق کرده است. سعید تشکری، یکی از این نویسندگان است که کتاب «فرزندان قمره کتند» را بر این اساس نوشته و منتشر کرده است. او در این اثر، ۸۱ قلمه از قیام مسجد گوهر شاد مشهد را روایت می‌کند. نمونه‌هایی از داستان‌های این کتاب را مرور می‌کنیم.

مثل طهران

نقل همه محله‌های مشهد شده بود: چادر از سر همه برمی‌دارن و کلاه‌فرنگی به سر می‌ذارن. این تازه اول کاره، رسمه که بزه را آب میدن و بعد می‌کشن. حواس تون باشه! امینه باکروان شمار همه دختر سپاری شهر رو داره. یک مشت آدم اجبر شدن که واسه شب جشن میلاد، دختر پسرارو برن باغ نادری جشن فرنگی به پا کنن. حواس تون باشه کلاه فرنگی کلاه گشاده که می‌خوان سرمون بذارن. تا حالا کی زن بی‌چادر و چاقور تو خیابان دیده؟ تا حالا کی شده شب میلاد سلطان، جشن و سرور و محفل فرنگی به پا کنن؟ حکما بعدش هم نقطه‌والسی لازم الاجرا می‌شه. لباس یک‌شکل برای همه مرد و زن باید فرنگی بپوشن. مشهد طهران بشو نیست.

معرکه کشف حجاب در خیابان‌ها

بعد از ورود امینه به دارالشفا، غائله کشف حجاب در خیابان‌ها قوت گرفت. خیابان‌ها پر شده بود از قراق، پر شده بود از درشکه و اسب. پر از ماتم و گریه و شیون و فریاد. زنان می‌گریختند، مردان هم قراق‌ها مقععه و چادر و چاقور را درمی‌آوردند و در آتش می‌افکندند. مردان، درماده بر سر و روی خود می‌زدند. زنان فریادکنان می‌گریستند. صدا آسمان مشهد را پر کرده بود: -خیابا به دادمون برس. یا امام رضا! ما زنان نوغانیم. خرم قرق! اطراف حرم آدم بود که می‌جوشید. آدم بود که بر زمین می‌افتاد. اولین درشکه قربانیان به راه افتاد.

باغ خونی

دختر فرمانده، قراق سورچی را خبر کرد. اسکنا درشتی کف دستش گذاشت تا او را به باغ خونی ببرد و برایش خبر بیورد. سورچی چشمش به اسکنا که افتاد، رام شد. پی غائله گم‌شدن دختران شهر، پدرش کمتر به خانه می‌آمد. او هم گم شده بود انگار.

شهر آنقدر ناامن شده بود که پیرزنان هم از ربه‌دشندن خوف داشتند، چه برسد به زنان و دختران. فتنه غوغای می‌کرد.

هر چه بیشتر جست‌وجو می‌کرد، پدرش را کمتر می‌یافت. بیات و سرداری و مطبوعی، هیچ کدام خبری از او نداشتند. چادر و چاقور به سر کرد و سوار درشکه شد. سورچی رفت تا باغ خونی، پشت سفارت روس، ترسیده بود.

-باغ خونی فقط معنی‌ها کار می‌کنند خواهر. -بریم سورچی. -ایچی! طاقت شفتن داری؟ معنی‌ها به دستور قراق‌ها چاه می‌کنند. جنازه توش می‌ذارن، بعد هم روش آهک و تیزاب و خاک می‌ریزن.

-این جای آدمیزاد نیست. دختر طاقش طاق شد. نفقش بند اومده بود. یعنی پسرش در فتره ربودن و کشتن دختران مشهدی دخیل بود؟ یا امام غریب!

گوش ایستاد، صدای پدرش را شناخت. -دیر یا زود باید جنازه‌ها رو منتقل کنین به باغ خونی.

-کدوم جنازه‌ها؟ -درست می‌شنید. از باغ خونی دور شو و با سورچی به خونه بر گشت. پدرش رو دیگه نمی‌شناخت. یک قراق آدم کش.

روایت‌هایی از تاریخ شفاهی قیام ۱۷دی زنان مشهد

روز آزادی زن

موضوع کشف حجاب در مشهد، یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای سیاسی و اجتماعی معاصر در این شهر مذهبی است که تأثیر شگرفی بر تحولات جامعه آن روز و حتی دهه‌های بعد گذاشت. از رویدادهای مهم این جریان، ۱۷دی زنان مشهد است که روایت‌هایی از آن در کتاب «روز آزادی زن» آمده است. مطالب و روایت‌های این کتاب با تحقیق علیچه بخشی‌زاد، سمیه ذوقی و ندا ترکمن چه فراهم شده و سمیه ذوقی کار نویسندگی آن را انجام داده است. در مقدمه این کتاب آمده است: «هر سال میدان مجسمه شهید (میدان شهدا) فعلی و «میدان شهید» سابق که به خاطر وجود تندیس رضاخان به میدان مجسمه مشهور بود) شاهد جشن کشف حجاب بود. زنان و مردان موافق این سیاست، در روز هفدهم دی به‌منظور تجلیل از اقدام رضاخان، گرد هم می‌آمدند و دسته‌گل‌هایی به پای مجسمه او می‌ریختند. دی ۱۲۵۶م مثل هر سال، همه چیز برای تجلیل از رضاخان آماده بود. زمستان سرد و ساکت شهر، خیال‌زیرم را از هر مزاحمی آسوده کرده بود؛ غافل از آنکه بانوان باحجاب مشهدی در این روز آماده برافروختن شعله‌های تظاهراتی بودند که تا آزادی کامل مردان و زنان ایران از استبداد پهلوی فرو نرسند... روایت‌های کوتاهی از این کتاب را با هم مرور می‌کنیم.

روایت‌های کوتاه

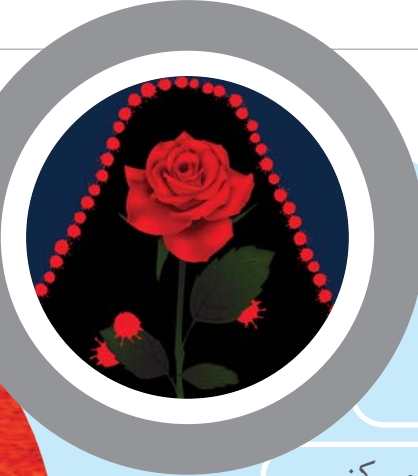
* تیمسار ایمانی، رئیس شهربانی که فکر نمی‌کرد زن‌ها توانسته باشند در مسیری طولانی راهپیمایی کنند، با این ذهنیت که لابد زن نبوده‌اند و مردهایی چادر به سر در خیابان تظاهرات کرده‌اند، آمد که دست آنها را رو کند.

* کاظم‌مادر شاهیان: «از کلاتری یکرانست ما را با اتوبوس بر بردن به شهربانی. من بسا رئیس کلاتری عقب اتوبوس نشسته بودم. دو سه تا پاسبان هم فکر کنم جلو یا عقب اتوبوس نشسته بودند. آنجا ما را بردند پشت شهربانی که الان بیمارستان است. در پشت شهربانی پیاده‌مان کردند و برنند داخل یک اتاق که در طبقه همکف بود.

* رئیس شهربانی، تیمسار ایمانی و ۳ تا از معاون‌هایش آمدند ماها را ببینند، ماها چطور زن‌هایی هستیم که چادر سترمان کرده‌ایم! کمان می‌کرد مردها چادر پوشیده‌اند و به خیابان آمده‌اند! هر ۳ تا معاونش با من رفیق بودند و من را می‌شناختند. یکی‌شان که معاون امنیتی شهربانی بود، یک معاونش هم سرهنگ منصورزاده و دیگری برادر دکتر دل‌آسایی بود.»

* تیمسار ایمانی وقتی زن‌های دستگیر شده را دید، برای اینکه اشتباهش را ببوشاند، شروع کرد به تحقیر و تمسخر خانم‌های جوان محجبه.

* کاظم‌مادر شاهیان: «به دخترها گفت شما چادر سترتان کردید به خاطر اینکه ما شما را نشناسیم. شما همان دخترهایی هستید که می‌روید جمله‌ای گفت، دقیقش یادم نیست، همین پیستر بازی می‌کنید توی دانشگاه. چنین موقع، خواهرزاده آقای شرعی‌تکاز تنش را درآورد و با کمال شهامت گفت: «انها همان قوم خویش‌های خودتان هستند که این کار دارند! این کارت شناسایی من است. همیشه همین شکلی هستیم.» دیگر تیمسار ایمانی چیزی نگفت. ما را بردند طبقه بالا برای بازجویی اطلاعات شهربانی. خانم‌ها را هم بردند به اتاق دیگری.»

گوهر

رمز مقاومت در برابر

دشمنی آشکار رضاخان

در واقعه قیام مسجد گوهر شاد

واقعه قیام مسجد گوهر شاد، یکی از رویدادهای مهم تاریخی معاصر است که در جریان آن، دشمنی آشکار رضاخان با شئون زندگی دینی آشکار شد و صفتبندی جدی میان ملت مسلمان ایران و برنامه‌های ضد دینی رضاخان عملاً شکل گرفت و گسترش یافت. در آن قیام تاریخی، تجمع مردم مشهد در مسجد گوهر شاد در اعتراض به قانون تغییر لباس توسط نیروهای دولتی سرکوب شد. دستور تغییر لباس و تبدیل «کلاه پهلوی» به «کلاه بین‌المللی» موسوم به «شاپو» به فتح‌الله باکروان، استاندار خراسان ابلاغ شد. او هم بدون کمترین تاملی، دستور رضاخان را به اجرا گذاشت و در این زمینه، دستورات اکیدی به شهربانی خراسان و دیگر ادارات و عوامل تابعه صادر کرد. در اعتراض به این دستور رضاخان، تجمع مردم در تیر سال ۱۳۱۴ رخ داد و علت‌های اصلی این تحصن اعتراضی هم اجباری شدن کلاه‌شاپو و سیاست‌های تغییر لباس و حصر آیت‌الله سیدحسین قمی بود. مردم مشهد با پیگیری علت توقیف آیت‌الله قمی، آزادی وی را خواستار شدند. همچنین نام‌های به

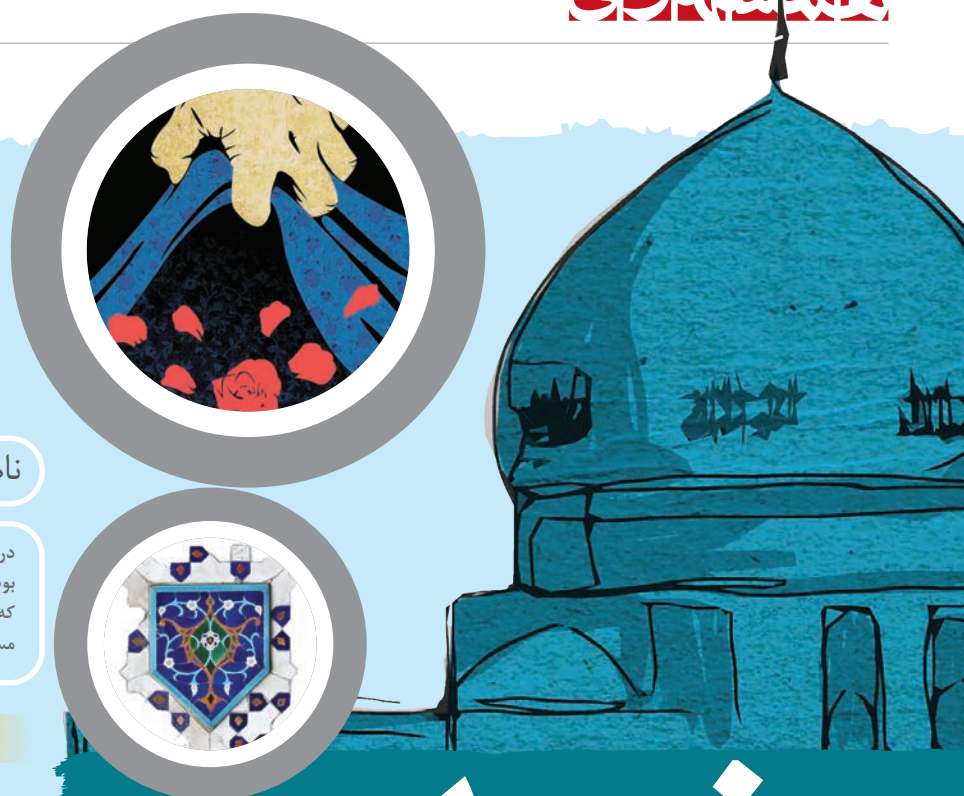
گزارش
روزنامه‌نگار
علی‌الله سلیمی

ویژه‌نامه عفاف و حجاب همشهری داستان با عنوان
گوهر شاد ایران

داستان
همه‌شهری

سرشاد

راستبنداد ضد دینی

اشئونات زندگی دینی و باعث واکنش علما و مردم شد

امضای ۱۵۰ نفر از روحانیون و منتقدان مشهد خطاب به رضاخان نوشته شد که در آن، خواستار آزادی آیت‌الله قمی شدند، اما مسئول تلگراف خانه مشهد قبل از ارسال تلگراف، آن را به اطلاع فتح‌الله باکروان رساند. استاندار خراسان هم بدون درنگ، دستور تعقیب تمام امضاکنندگان تلگراف را صادر کرد؛ از این رو، عده‌ای دستگیر و برخی هم مجبور به ترک مشهد شدند. با این پیشامد، اوضاع مشهد پیش از پیش به وخامت گراید. در تجمع مردم مشهد در مسجد گوهرشاد، محمد تقی بهلول سخنرانی کرد و در این حین بین مردم نیروهای دولتی درگیری رخ داد. این تحصن به شدت سرکوب و بیش از ۱۶۰۰ نفر کشته و تعدادی هم زخمی شدند. محمد علی شوشتری به نقل از شاه‌دانی عینی تعداد کشته‌ها را ۱۶۷۰ نفر ثبت کرده است: «عباس نام، شوهر شاهزاده سردار ساعد... به آقای سردار ساعد اظهار کرده بود، آنچه کشته بود، ما حمل کردیم و بردیم زیر باغ خونی و مقابل اراضی معجونی و عسکره، بالغ بر یک‌هزار و شصت و هفتاد نفر بودند.» پس از این واقعه روحانیان سرشناس مشهد دستگیر و تبعید شدند و به دستور رضاشاه برخی از رؤسای ادارات مشهد تغییر کردند.

عکس: khamenei.ir

شخصیت‌های سرشناس یک قیام مردمی

نام‌های زیادی با واقعه قیام گوهرشاد پیوند خورده که تعدادی از آنها را مرور می‌کنیم

در جریان واقعه قیام مسجد گوهرشاد، افراد و شخصیت‌های زیادی حضور و نقش داشتند که هر یک به نوعی در شکل‌گیری و حتی سرانجام آن دخیل بوده‌اند؛ از مردم عادی کوچه و بازار گرفته تا علمای دینی و حتی مقامات مملکتی که نامشان در تاریخ ثبت شده است. در واقع، ماجرای مسجد گوهرشاد که در زمان خود به غائله خراسان هم مشهور بود، آدم‌های زیادی را در اطراف خود دارد؛ آدم‌هایی که می‌توان از آنها به‌عنوان شخصیت‌های ماجرای قیام مسجد گوهرشاد مشهد یاد کرد. در گزارش زیر، به برخی از چهره‌ها و شخصیت‌های مؤثر در این واقعه تاریخی پرداخته شده است.

محمد آقازاده خراسانی

میرزا محمد نجفی که به دلیل انتساب به پدرش (آخوند خراسانی) به آیت‌الله‌زاده و آقازاده مشهور است، در ماجرای قیام علیه کلاه‌شاپو و کشف حجاب نقش مهمی داشت. وی بعد از کشتار مردم در مسجد ابتدا به اعدام محکوم شد، اما با پیگیری‌های برادرش در نجف و اعتراض علما، مراجع و تلگراف‌هایی که ارسال شد، از اعدام او صرف‌نظر کردند و در عوض به اقامت اجباری ۳ ساله‌ای در منزلی در خیابان عین‌الدوله تهران محکوم شد.

سید یونس اردبیلی

سید یونس اردبیلی از علمای نام‌آشنای روزگار خود بود که کمی قبل از واقعه گوهرشاد به مشهد آمد و بسا همراهی دیگر علمای شهر، نخستین جرقه‌های قیام علیه فعالیت‌های ضد فرهنگی رضاخان در خانه او شکل گرفت. او پس از بازگویی در زندان مشهد، در حالی که به زنجیر کشیده شده بود، با توهین و تحقیر به تهران فرستاده شد. وی سرانجام با اعتراض علما و مردم، آزاد و به اردبیل تبعید شد.

سید عبدالله شیرازی

در جریان قیام مسجد گوهرشاد شخصیت‌های زیادی از علمای آن زمان دستگیر و زندانی شدند؛ از جمله سید عبدالله شیرازی که در مشهد دستگیر و راهی تهران شد. او پس از شهادت حسین، در سال ۱۳۱۵ به نجف رفت.

هاشم قزوینی

شیخ هاشم مدرس قزوینی (۱۲۷۰-۱۳۲۹ ش)، از علمای بزرگ شیعه و از مدرسان حوزه علمیه مشهد در سده سیزدهم و چهاردهم شمس بود. او در واقعه گوهرشاد از جمله کسانی بود که علیه فعالیت‌های رضاخان ایستادگی کرد و با ارسال تلگرافی اعتراضی خود را نشان داد. شیخ هاشم در جریان قیام گوهرشاد بازداشت و زندانی شد و بعد از گذشت ۴ ماه بازداشت و محاکمه، به قزوین تبعید شد.

سید هاشم میردامادی

بیت آیت‌الله سید هاشم میردامادی در مشهد، یکی از مکان‌های تجمع و تحصن مردم بود. سید هاشم میردامادی بعد از واقعه گوهرشاد ابتدا دستگیر و زندانی و به تهران منتقل شد و پس از چند ماه به سمنان تبعید شد. وی ۴ سال در سمنان و ۴ سال در شیرازی در جوار حرم عبدالعظیم حسنی (ع) تبعید بود.

محمد علی شاه‌رودی

محمد علی شاه‌رودی معروف به «آقابرگ» و «شرفی» در قیام گوهرشاد از جمله علمایی بود که به رضاخان تلگراف زد و بعد از کشتار مردم در مسجد گوهرشاد دستگیر و روانه تهران شد. وی بعد از ۲ ماه بازجویی و محاکمه به شاهرود تبعید شد.

علی اکبر نیاوندی

شیخ علی اکبر نیاوندی در سال ۱۳۲۸ ه. ق به مشهد رفت. وی در مسجد گوهرشاد نماز می‌خواند و هر شب، بعد از نماز منبر می‌رفت. سخنان ایشان تأثیر بسزایی بر مردم می‌گذاشت. او در واقعه گوهرشاد دستگیر و تبعید شد.

شیخ مهدی واعظ

متن تلگراف علما به شاه را شیخ مهدی واعظ خراسانی نوشت. او در مسجد گوهرشاد در جمع متحصنان منبر رفت و سخنرانی کرد. وی بعد از کشتار مردم مدتی در خانه‌اش مخفی بود و ۴ سال مخفیانه زندگی کرد.

فتح‌الله باکروان

فتح‌الله مشیر حضور، معروف به فتح‌الله باکروان، استاندار خراسان بود که طرح تغییر کلاه را در خراسان اجرا کرد. گوهرشاد با پرونده‌سازی علیه‌اش و اعتراضات ساختگی او راه تحریک برای آشوب در شهر مشهد مهتم کرد.

غلامرضا طبعی واعظ

غلامرضا طبعی معروف به واعظ در واقعه گوهرشاد سخنران بود، اما موفق به فرار شد. مهرماه سال ۱۳۱۵ قصد داشت از مشهد به تهران برسد و آنجا علیه بر نامه‌های ضد فرهنگی دولت سخنرانی کند، اما سفر او در سبزوهار به طرز مشکوکی ناتمام ماند و درگذشت.

ایرج مطبوعی

ایرج مطبوعی، فرمانده لشکر خراسان بود که با تلگرافی از مرکز، سرپاژ را در اختیار استاندار گذاشت. او هنگام پیاده‌شدن به راه فرماندهی سرهنگ قادری به حرم فرستاد و به همین دلیل بعد از پیروزی انقلاب محاکمه و سال ۱۳۵۸ اعدام شد.

مرتضی عیدگاهی

مرتضی شهیدی عیدگاهی که در واقعه گوهرشاد دستگیر و به تهران منتقل شد، قبل‌تر در جمع متحصنان در مسجد به منبر رفت و سخنرانی کرد.

احمد بهار

احمد بهار با توجه به روابط خاصی که با آیت‌الله آقازاده و حاج آقا حسین قمی داشت، ۷ روز بعد از واقعه گوهرشاد دستگیر شد و شایعه اعدام او بر سر زبان‌ها افتاد. وی بعد از ۲ ماه حبس در زندان لشکر شرق، طبق دستور رضاشاه از اعدام او صرف‌نظر و به تهران تبعید شد.

غلامحسین تبریزی

غلامحسین تبریزی در جریان قیام گوهرشاد نقش زیادی ایفا کرد. او از جمله علمایی بود که در جمع متحصنان در مسجد گوهرشاد سخنرانی کرد. بعد از کشتار مسجد در دستگیری علما شروع شد، او به طریقه رفت و در آنجا زندانی مخفیانه‌ای را در پیش گرفت.

اسماعیل نائب تبریزی

شیخ اسماعیل نائب مسئله‌گو، از شاعران و وعاظ مشهد و از شاگردان آیت‌الله میرزا جواد ملکی تبریزی بود. وی در واقعه گوهرشاد دستگیر و به ۳ سال حبس در زندان قصر تهران محکوم شد. او اشعار زیادی در قالب حبسیه و رباعی در زندان سروده است.

محمد علمی اردبیلی

محمد علمی اردبیلی از جمله افرادی بود که در جمع متحصنان به منبر رفت و سخنرانی کرد. وی هنگام تیراندازی در مسجد بود و زخمی هم شد، اما حین انتقال به تهران خود را در جمع عوام جازد و شناخته نشد؛ به این ترتیب بعد از ۱۵ روز آزاد شد.

محمد کاظم دامغانی

کاظم مهدوی دامغانی که اجازه اجتهاد نیز داشت، پس از واقعه گوهرشاد گوشه‌نشین شد و در هیچ کدام از مشاغل دولتی و قضایی فعالیت نداشت.

محمدرضا فیض نوایی

بعد از واقعه گوهرشاد رضاشاه دستور داد همه رسای ادارات شهر مشهد تغییر کنند. بر اساس این دستور، نوایی دوباره به مشهد آمد و استاندار شد. او پرونده‌ساز دادگاه اسدی بود که البته عسسال بعد بابت آن دادگاهی و چند صباحی هم زندانی شد.

محمود جم

در واقعه گوهرشاد محمود جم، وزیر کشور بود و ۱۰ روز بعد از کشتار وسیع مردم در مسجد گوهرشاد اطلاعیه صادر و بهلول را عامل اصلی شرارت و فساد معرفی کرد و متحصنان را عده‌ای ساده‌لوح خواند که با جمع کردن ارادل و اوپاش، باو سرایی کرده‌اند و نظامیان برای دفاع از خود مجبور به استفاده از سلاح شده‌اند.

محمد علی فروغی

محمد علی فروغی بعد از واقعه گوهرشاد از نخست‌وزیری برکنار شد. برکناری او ارتباط مستقیمی با پرونده مسجد و اتهام محمدولی اسدی نایب‌التولیه آستان قدس رضوی داشت؛ ۲ پسر اسدی، دامادهای فروغی بودند.

چهره‌های تأثیرگذار گوهرشاد

بهلول گنابادی

محمد تقی بهلول (۱۳۸۴-۱۳۷۹ ش)، از عارفان، فقها و علمای مشهور و مبارز معاصر ایران بود. او در سبزوهار، قم و نجف علوم دینی را نزد استادانی چون ملاعلی معصومی همدانی و سید ابوالحسن اصفهانی فرا گرفت. از جوانی مبارزات سیاسی و سخنرانی و خطابه‌های روشنگرانه خود را در راه ترویج اسلام تا اواخر عمر ادامه داد. وی نقش بزرگی در قیام مسجد گوهرشاد بر ضد حکومت پهلوی داشت و بعد از حمله و کشتار مردم، به افغانستان هجرت کرده و مدت ۳۵ سال اقامت وی در افغانستان به اسارت و تبعید گذشت و در این مدت، به تبلیغ و ترویج دین پرداخت. از ویژگی‌های شیخ بهلول ساده‌پستی وی بود. بهلول به حافظه قوی معروف بود که در سنین کهولت هم کم‌نشد. همچنین در تمام طول سال، جز روزهای حرام، روزه بود و در تمام عمر طولانی خود، جز نان و ماست و برخی از میوه‌ها آن هم به مقدار کم، میل نکرد.

نواب احتشام

سیدعلی احتشام معروف به نواب احتشام از کارگزاران سرشناس آستان قدس بود. در واقعه گوهرشاد هنگامی که بهلول در حرم بازداشت شد، او مردم را تحریک کرد تا به کشیک‌خانه هجوم ببرند و بهلول را آزاد کنند. نواب احتشام در شب حادثه قبل از کشتار مردم، همراه عده‌ای دستگیر شد و بعد همراه تعدادی از علما به ساوه و از آنجا به تهران تبعید شد.

حسین فقیه سبزواری

میرزا حسین فقیه سبزواری از فقیهان و مراجع تقلید نیمه اول قرن چهاردهم هجری شمسی، صاحب رساله، حافظ و مفسر قرآن، خطیب، محدث و از مؤسسان و احیایران حوزه علمیه خراسان، کلیددار ضریع علی بن موسی‌الرضا در طول ۴۰ سال، شاهد و مورخ واقعه گوهرشاد در تیر ۱۳۱۴ و فعال برای پیشگیری از کشتار مردم، مجاز به استفاده از عامه در کنار ۴ مجتهد دیگر، میرزا احمد کفایی، مرتضی آشتیانی، علی اکبر نیاوندی و میرزا مهدی اصفهانی، در دوران رضاشاه برای خلع لباس روحانیون به منظور اتحاد شکل لباس در ایران بود. او هم در واقعه گوهرشاد دستگیر و زندانی شد.

مرتضی آشتیانی

برخی علما در جریان قیام مسجد گوهرشاد نقش به‌مراتب مؤثری داشتند؛ از جمله مرتضی آشتیانی که در جریان قیام گوهرشاد، بیست و پنجاهگانه برای مردم بود. رضاشاه طی تلگرافی به مشهد، دستور دستگیری ۷ تن از امضاکنندگان تلگراف را صادر کرد. یک‌نفر باقیمانده، حاج شیخ مرتضی آشتیانی بود که به خاطر نفوذ و مقام روحانیتش، از دستگیری او چشم‌پوشید، اما او را به اجبار شهربانی قرار داشت.

محمدولی اسدی

رضاخان گفته بود من اگر آفر مثل اسدی داشتم، ایران را آباد می‌کردم. او در زمان نایب‌التولیتی آستان قدس قدرتمندترین مقام استان خراسان محسوب می‌شد. در قضیه کلاه‌پهلوی وقتی رضاخان نظر اسدی را پرسید، او گفت: مشهد شهری مذهبی است و بهتر است فعلاً این مسئله در مشهد مطرح نشود و اجرای آن ممکن است خشم مردم را برانگیزاند. با این تکرار، دشمنانش از نبود او در هنگام عائله مسجد سوءاستفاده کردند و او بدل شد به نخستین قربانی که ۲۹ آذرماه ۱۳۱۴ در ساعت ۶ و نیم صبح خارج از شهر مشهد تیرباران شد.

عباسعلی محقق خراسانی

عباسعلی محقق در ماجرای قیام گوهرشاد از جمله کسانی بود که در مسجد گوهرشاد در جمع مردم سخنرانی تند کرد. وی بعد از کشتار مردم در مسجد، مدتی مخفی شد و به دلیل اینکه خانواده‌اش را اذیت نکنند، خودش را به شهربانی مشهد معرفی کرد. او را به زندان تهران منتقل کردند و به ۳ سال حبس در زندان قصر تهران محکوم شد. بهار سال ۱۳۱۷ عباسعلی محقق از زندان آزاد شد، ولی به اقامت اجباری در تهران محکوم بود و باید برای امضا به شهربانی می‌رفت تا شهریور سال ۱۳۲۰.

علی اصغر حکمت

علی اصغر حکمت با تأسیس وسیع مدارس، تأسیس مجله تعلیم و تربیت، تأسیس پیشاهنگی مدارس و ایجاد دبستان‌های مختلط مقدمات لازم را برای گسترش آموزش به سبک غربی و کشف حجاب فراهم کرد.

اصلي ترين نقدها به لايحه عفاف و حجاب

لايحه حجاب و عفاف پس از مدت‌ها وعده مسئولان بالاخره از دولت به مجلس رسيد و حالا در كميسيون تخصصي در حال بررسي است. اين در حالي است كه به گفته رئيس مجلس قرار است با جمع سپاري، نظرات كارشناسان درباره لايحه حجاب و عفاف جمع آوري شود. همزمان نقدهاي جدي درباره اين لايحه در رسانه‌ها منتشر شده است كه وجه مشترك همه آنها بي‌شمري اين لايحه در اصلاح وضع موجود است. چه آنكه برخي كارشناسان معتقدند اجراي اين لايحه وضع را بدتر مي‌كند. اميد است اين نقدها كارگشا باشد و در مجلس توسط نماينده‌هاي مردم اصلاح شود. در ادامه مهم‌ترين نقدهاي كارشناسان به اين لايحه مرور شده است.

۱. تفكيك نشدن صحيح متخلفان

طبق ماده ۲ لايحه فرقي بين كشف حجاب سر و پوشيدن لباس زير در خيابان وجود ندارد و رويگرد تساهلي نسبت به همه افراد اجرا خواهد شد.

۲. پليس در نقش عكاس

طبق ماده يك اين لايحه، پليس حق هيچ گونه مداخله ميداني را ندارد يعني اگر يك يا چند نفر حتي بالباس زير در خيابان حاضر شوند پليس تنها بايد عكسشان را بگيرد تا در مرحله بعد پيامك تذكر برایشان ارسال شود.

۳. لطفا تحمل كنيد!

چنانچه ذكر شد پليس امکان مداخله با فرد برهنه را ندارد؛ مردم هم در صورت مداخله با مجازات روبرو مي‌شوند و چاره‌اي جز نظار ندارند.

۴. جرايم مستخر آميز

كسي كه بدون پوشش سر يا حتي برهنه در خيابان قدم بزند، تنها در صورتی كه دوربین تصويرش را ثبت كند يا پيامك تذكر روبرو و در مرتبه بعد با جریمه ۱۰۰ هزار تومانی مواجه می‌شود.

۵. فرآيند غير ممكن

پيامك و جرايم ۱۰۰ و ۲۰۰ هزار تومانی نیز منوط به عكاسی پليس و بازگاري تمام ادله و قرائن تخلف در يك سامانه است كه فرآيندي غيرممكن يا دشوار خواهد بود.

۶. اين كجا و آن كجا

پليس حق دارد در صورت مشاهده تخلف راندي هم‌مان‌جا شمارا جریمه كند؛ در حالي كه جریمه حضور برهنه در خيابان منوط به بارها ثبت تصوير واضح چهره خواهد بود تازه اگر اسكاف به صورت نداشته باشد!

۷. آيا لايحه!

طبق اين لايحه، تنها با نصب تابلوي «حجاب»، تردد افراد برهنه و نيمه برهنه در ايرال ها و پاساژها و مراکز تجاري قانوني مي‌شود (!) و مديران اين مراکز، مسئوليتي نخواهند داشت.

۸. راننده را درياب!

طبق تبصره ماده يك، سرشنسيان خودرو مي‌توانند هر پوششي داشته باشند؛ تنها در صورتی كه «راننده» بدون حجاب باشد پليس مي‌تواند ورود و نقش عكاسی خود را ايفا كند.

۹. ايران بهشت برهنه گريان

در صورتی كه جریمه برهنگی كاسل در آمريكا هزار دلار معادل ۵۰ ميليون تومان است، طبق اين لايحه، جریمه برهنگی در ايران تنها ۸ تا ۱۰ ميليون تومان خواهد بود.

قوانين پوشش رايج در مدارس آمريكا

بسياری از مدارس از قوانين پوشش (dress code) برخوردار هستند. اين قوانين بسياری دانش آموزان بسيان مي‌كند كه چه لباس هايي مي‌توانند بپوشند و چه لباس هايي نمي‌توانند بپوشند. براساس آمار مركز ملي آموزش، تقريبا ۱۵ درصد از مدارس آمريكا قوانين پوششي سختی را اعمال مي‌كنند كه در آنها نياز به استفاده از يونيفرم‌هاي مخصوص مدارس است؛ ساير مدارس آمريكا نيز به منظور رعايت پوشش مناسب، قوانين گسترده‌اي وضع كرده‌اند. در گزارش تحقيقي «محمدمهدی عباسی» به برخي از اين موارد پرداخته شده است:

قانون نوک انگشت: بسياری از مدارس طول مناسب براي دامن‌ها و شورت‌ها را تحت عنوان «قانون نوک انگشت» تعريف مي‌كنند؛ براي نمونه مدرسه مستقل سوگوو اعلام کرده: «طول دامن و شورت زماني كه دست‌هاي دانش آموز به سمت پايين كتار دو طرف باشد، بايد تا پايين تا از نوک انگشتان دست دانش آموز باشد، زماني كه بازوان دانش آموز به دو طرف پا باز شده باشد.» درحالي كه بسياری از مدارس، تفاوت خاصي بين قوانين دختران و پسران قائل نيستند؛ برخي از مدارس، بخش‌هاي مجزا ي در قوانين پسران براي دختران و پسران تدارك ديده‌اند. قوانين مرتبط با شورت‌هاي هر دو پسر و دختری تقريبا يكسان است: «شورت براي پسران و دختران بايد تا زانو باشد و تا بالاي باسن را نپوشد.»

تاپ‌ها و پيراهن‌هاي بدون كتف: تاپ‌هاي بند اسپاگتي، تاپ‌هاي بدون بند، پيراهن‌هاي عضلاني، پيراهن‌هاي بدون كتف (پيراهن‌هاي كه كتف را نپوشانند) و تاپ‌هاي راكبي در بسياری از مدارس جايگزين نيستند. مدرسه چپليس در واشنگتن به هيچ دانش‌آموزي اجازه ندهد تاپ‌هاي را كه پنهاني پوشانند كتف در آنها كمتر از ۲ انگشت است، پوشد.

لگينگ (ساق پوش يا شلوارهاي تنگ و جسيان):

بسياری از مدارس، پوشيدن لگينگ‌هاي اسپندكس يا شلوارهاي يوگا را براي زير دامن، تاپ‌هاي بلند و ديگر پوشش‌هايي را كه به‌طور كامل پشت و نواحي جنسي و تناسلي مي‌پوشانند، لازم مي‌دانند. مدرسه مركزي وارن در قوانين پوشش خود آورده است كه «پوشش‌هاي تنگ، لگينگ‌ها يا ديگر انواع لباس‌هاي كشي بايد همراه با تاپ‌ها و لباس‌هاي بلند پوشيده شوند.»
عديم‌برهنگی محدوده ناف: برهنه بودن بخش مياني بدن (زير سينه و بالاي كمربت) در مدرسه ممنوعه است و پسران و دختران كه پيراهن‌هاي کوتاه مي‌پوشند مجاز نيست. طبق قانون ديبرستان ساليان: «تمام بخش‌هاي شكم و پشت بايد به‌طور كامل پوشانده شوند بدون اينكه هيچ كشي يا كشيدي وجود داشته باشد.»
پنهان نگه داشتن لباس زير: آشكار شدن بند لباس زير از زير تاپ‌هاي راكبي و آشكار شدن لباس‌هاي زير از ميان منافذ و حفره‌هاي لباس ممنوع است.

خط گردن (لبه‌هاي لباس زير كه دور گردن قرار مي‌گيرد مثل يقه):

خط گردن بايد متعادل باشد. بسياری از مدارس، خط گردن‌هايي را كه شكاف يا بخش زيادي از سينه‌ها را آشكار مي‌كنند، ممنوع کرده‌اند؛ براي مثال، مدرسه «كار سال» هرگونه تاپي را كه شكاف بين سينه‌ها را در محوطه مدرسه در هر زماني ممنوع کرده است.

سياسی

آيا در آمريكا براي نوع پوشش آزادي مطلق وجود دارد؟

بررسی قوانین پوشش در دانشگاه‌های ایالات متحده آمریکا با نگاهی بر تحقیق و پژوهش محمدمهدی عباسی، کارشناس مسائل آمریکا

شهره کیانوش‌راد روزنامه‌نگار مصاحبه

همواره یکی از مهم‌ترین سوالاتی که در میان مردم و به‌ویژه نخبگان وجود دارد این است که آیا قوانین پوشش تنها منحصر به کشور ما یا برخی جوامع اسلامی است؟ «محمدمهدی عباسی»، کارشناس مسائل آمریکا برای یافتن این پرسش، قوانین پوشش در دانشگاه‌های آمریکا را بررسی کرده و پژوهشی درباره این موضوع انجام داده است. او می‌گوید: «نتیجه این پژوهش در ۵ دانشگاه آمریکا نشان می‌دهد که قوانین و محدودیت‌ها در تمام کشورها وجود دارند و در این دانشگاه‌ها هر فرد نمی‌تواند با هر نوع پوششی در محیط دانشگاه حضور یابد.» خواندن این پژوهش می‌تواند باسخگوی برخی سوالات و ابهامات ما درباره آزادی پوشش و آشنایی با قوانین و محدودیت‌های اعمال شده باشد.

۶. دانشگاه کالیفرنیا (UC Irvine Health)

نوع پوشش باید مرتب، تمیز و بازتاب‌دهنده الزامات شغلی باشد. پوشش، شامل مواردی چون پوشیدن کمربند، پوشیدگی قسمت پایینی سینه (شکم) و پوشش حائز باشد، سبک‌شالوارها نیز به درستی تعیین شده باشد و بخش بالایی آن به‌گونه‌ای نباشد که با کار تداخل پیدا کند یا توجهات غیر ضروری را به خود جلب کند.

۱. دانشگاه فلوریدا

نوع پوشش باید مرتب، تمیز و بازتاب‌دهنده الزامات شغلی باشد. پوشش، شامل مواردی چون پوشیدن کمربند، پوشیدگی قسمت پایینی سینه (شکم) و پوشش حائز باشد، سبک‌شالوارها نیز به درستی تعیین شده باشد و بخش بالایی آن به‌گونه‌ای نباشد که با کار تداخل پیدا کند یا توجهات غیر ضروری را به خود جلب کند.

۲. دانشگاه فلوریدا، پرستاری

آیتم‌های غیر قابل پذیرش برای حضور در آزمایشگاه کلینیکال: شلوار جین، شلوارک (شورت، شلوارهای کوتاه)، دامن‌های بالاتر از زانو، تاپ‌های بدون بند و تاپ‌های کامیزول، تاپ‌های بدون آستین، لباس‌های تنگ و بدن‌نما، استفاده از آشیای برزق و برق و بدلیجات، کفش ورزشی، صندل یا بوت، کفش‌های پاشنه‌باز و جلوپاز، تنوت (خالکوبی) قابل مشاهده، ناخن‌های آرایشی و پولیش شده، عطر و ادکلن و آدامس.

۳. دانشگاه آریزونا، کالج پزشکی فینکس

کرات در بیشتر شرایط پیشنهاد می‌شود. طول دامن‌ها و لباس‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که زانو بیاید و شرایط فعالیت را در کلینیک فراهم کند. گردنبندها نباید آشکار باشند. شلوارهای کارگو، جین و لگینگ (شلوارهای تنگ یا ساپورت‌ها) مناسب نیستند.

۴. دانشگاه UCLA، بخش بهداشت

شورت‌ها و شورت‌ها، دامن‌های خیلی کوتاه، تاپ‌های راكبي یا تي‌شرت‌هاي عضلاني، تي‌شرت‌هاي بدون يقه، سويت‌شرت، جين آبي و لباس‌هاي جورواجور و عجيب، براي محيط كار حرفه‌اي مناسب نيستند. تنوت يا ديگر انواع هنرهايي كه روی بدن كار می‌شود باید حتی‌الامکان پوشانده شوند. هر نوع تنوتی که ممکن است برای بیماران و بینندگان آزار دهنده باشد باید پوشانده شود یا از طریق بند یا آرایش قابل دیدن نباشد.

۵. دانشگاه آلاباما، کالج هنرها و دانش‌ها

قوانین پوشش برای دانشجویانی که در کلینیک داخلی در مرکز گفتاری و شنیداری حضور پیدا می‌کنند، اعمال می‌شود. دانشجویان بالینی که در مکان‌ها و سایت‌های خارج از دانشگاه حاضر می‌شوند مسئولند قوانین پوششی را که برای آن مکان تدارک دیده شده رعایت کنند. از پوشیدن موارد زیر اجتناب شود: ۱. لباس‌های تنگ که حرکت را محدود یا آشکار می‌کنند. ۲. دامن‌ها یا لباس‌هایی که کوتاه‌تر از بالای زانو هستند. ۳. تاپ‌هایی که روی شانه را نمی‌پوشانند، پشت باز هستند یا پندهای اسپاگتی (باریک) دارند. ۴. تاپ‌های کوتاه که پوست بدن را در نقاط مرکزی یا نواحی پستی آشکار می‌کنند. ۵. شلوارهای کوتاه یا دامن‌هایی که پوست نقاط مرکزی یا نواحی پستی بدن را آشکار می‌کنند. ۶. لباس‌های جورواجور و عجیب همچون شلوار جین آبی، شورت، لگینگ (ساپورت) و شلوار تنگ) و تي‌شرت‌هاي لوگو دار يا فلیپ‌فلاپ‌ها.

۱۰. دانشگاه لیبری تی

از پوشیدن موارد زیر اجتناب شود: شلوارهای جین از هر رنگی، شلوارهای کشی زنانه، شورت‌ها، سويت‌شرت‌ها، لباس‌هایی که روی آنها طراحی صورت گرفته و کفش‌های جعب و نامناسب محیط (مانند کفش تنیس، کفش ورزشی یا فلیپ‌فلاپ).

۱۱. دانشگاه کلرادو، کالج پرستاری

هرگونه پوشش کوتاه، تنگ یا به‌طور کلی بدن‌نما نامناسب برای این محیط است. نمونه‌هایی از پوشش‌های نامناسب: دنیم (شبه‌جین)، سويت‌پنت، شلوارهاي ورزشي، شورت‌ها از هر نوعی، لباس‌های بیکارچه (مثل لباس مکانیکی)، لگینگ (شلوارهای تنگ و جسيان یا ساپورت‌ها)، تاپ‌های راكبي و هر نوع اسپندكس (شلوار تنگ كشنان) یا شلوار بدن‌نما مانند شلوار کهای تنگی که دوچرخه‌سواران می‌پوشند. نمایان ساختن میانه بدن (شکم و ناف و زیر سینه)، سرافون‌ها و لباس‌های بنداسپاگتی، نامناسب و ممنوع هستند. لباس‌های زیر نباید نمایان باشند. توتوهای قابل مشاهده باید پوشانده شوند.

۸. دانشگاه کلرادو، مدرسه داروسازی و علوم دارویی

دانشجویان زن باید اینگونه لباس بپوشند: شلوارهای مناسبی که برای کار طراحی شده‌اند، جامه باید به اندازه کافی بلند باشد تا میانه بدن را به خوبی پوشانند. لباس‌های کار، دامن‌ها و دامن‌های جاک‌دار نباید ۲ اینچ بالاتر از زانو باشند. دامن‌ها و لباس‌های جین مجاز است. در صورتی که پوشش لباس تا بالای زانو باشد (پاهای، ساق‌ها، پاران و...) باید با پوشش كشنان یا جوراب كشي به درستی پوشانده شود.

۹. دانشگاه لوئیزیانا، کالج داروسازی

بخش‌هایی از قوانین پوشش: لباس‌های زیر باید به خوبی پوشانده شوند؛ به‌گونه‌ای که از زیر لبی‌ها دیده/آشکار نشوند. دامن نباید کوتاه‌تر از ۲ اینچ (سه‌سانتی متر) از بالای زانو باشد در حالت ایستاده. پوشیدن تاپ‌های بنداسپاگتی، تاپ‌های هالتر و لباس‌هایی که میانه بدن را آشکار می‌کنند مجاز نیست. پوشیدن شورت، شلوارهای کارگو، دامن‌های کوتاه و مینی‌یوئها تحت هیچ شرایطی مجاز نیست. تي‌شرت‌هاي گرافيكي یا تاپ‌هايي كه میانه بدن در آنها پیداست، تحت هیچ شرایطی مجاز نیست.

۱۰. دانشگاه لیبری تی

از پوشیدن موارد زیر اجتناب شود: شلوارهای جین از هر رنگی، شلوارهای کشی زنانه، شورت‌ها، سويت‌شرت‌ها، لباس‌هایی که روی آنها طراحی صورت گرفته و کفش‌های جعب و نامناسب محیط (مانند کفش تنیس، کفش ورزشی یا فلیپ‌فلاپ).

۱۴. دانشگاه کانزاس، مرکز پزشکی

بخشی از قوانین پوشش: بلندی دامن نباید کوتاه‌تر از ۳ اینچ (۷.۶ سانتی متر) از بالای زانو باشد. لباس‌های بدن‌نما (لباس‌هایی که بخش‌هایی از بدن را آشکار می‌کنند) مجاز نیستند. لباس‌های زیر باید پوشانده شوند و آشکار نباشند. توتوهای آشکار باید به شکل مناسبی پوشانده شوند؛ به‌گونه‌ای که به چشم نیفتند.

۱۵. دانشگاه مریلند، مدرسه پزشکی

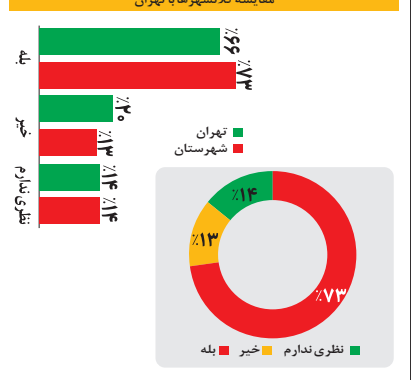
موارد زیر برای محیط کار غیر قابل پذیرش و نامناسب محسوب می‌شوند: لگینگ (شلوارهای نازک، تنگ و جسيان)، شلوارهاي كشي، شلوارهاي بالا زانو، ميني‌يوزپ، تاپ‌هاي هالتر، تاپ‌هاي راكبي، سرافون‌ها، شلوارهاي جين و دنيم (نوع كتان ضخيم شبیه به جين) از هر نوع یا هر رنگی، پيراهن‌ها و لباس‌هاي کوتاه، لباس‌هايي كه نواحي سينه را آشكار مي‌كنند، پوشش‌هايي كه لباس‌هاي زير از زير آن قابل مشاهده است و لباس‌هاي مخصوص ورزش تمرين. سويت‌شرت‌ها، سويت‌ژاکت‌ها، تي‌شرت‌ها، شورت‌ها، هر لباسی که روی آن نوشته یا گفته‌ای دارد و پوشش‌های خیلی باز و خیلی تنگ یا پوشش‌های آشکار کننده.

چرا زنان حجاب بر نمی‌دارند؟

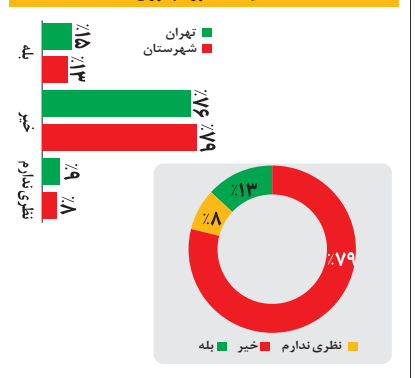
نتایج نظرسنجی کشوری همشهری نشان می‌دهد ۷۹ درصد زنان حتی در صورت لغو قانون حجاب، حجاب خود را تنگه می‌دارند

حجاب، این روزها بحث داغ هر محفلی اعم از مجازی و غیر مجازی شده و وعده‌ای در این میان تلاش می‌کنند این موضوع را همواره دستمایه اهداف سیاسی خود قرار دهند. این در حالی است که اگر تاریخ را ورق بزنیم، خواهیم دید که زنان ایران زمین همیشه به حجاب تمایل داشتند و این روند در دوره‌های تاریخی بعد هم حتی ادامه داشته است. تا اینکه در دوره پهلوی اول با صدور فرمان كشف حجاب از سوی رضاشاه حجاب از سر بخشی از زنان برداشته شد. در همین راستا و به‌منظور بررسی دیدگاه مردم نسبت به مسئله حجاب، تصمیم گرفتیم تا پیمایشی با موضوع حجاب در کلاشهرهای کشور به انجام برسانیم. این نظرسنجی در سطح ۹ کلاشهر کشور یعنی اصفهان، مشهد، تبریز، رشت، اهواز، کرج، همدان، شیراز و قم به انجام رسید و نمونه انتخابی از هر کدام از این شهرها نیز بر اساس سهم جمعیت این شهرها از جمعیت کل کشور انتخاب شده بود. در این نظرسنجی، ۸۴۷ نفر از باتوان ساکن این کلاشهرها شرکت کردند و به چند سؤال مشخص در خصوص موضوع حجاب پاسخ دادند. ضمن اینکه در بخش‌هایی از این نظرسنجی که مقایسه‌ای بین تهران و دیگر کلاشهرها صورت گرفته، از نظرسنجی قبلی همشهری که درباره نگاه زنان تهرانی به حجاب صورت گرفته بود، استفاده شده است. آنچه در ادامه آمده است بخشی از نظرسنجی همشهری است.

آیا شما با اصل اعتقادی حجاب در جامعه موافق هستید؟

اگر الزام قانونی حجاب بر داشته شود شما حجاب خود را برمی‌دارید؟

نتایج نظرسنجی همشهری درباره طرح‌های اخیر مقابله با بی‌حجابی

مردم: باز دارنده نیست

مردم از نحوه اجرای طرح‌های مربوط به حجاب و عفاف راضی نیستند

از پاسس‌خگویمان، نمونه‌ای از اجرای طرح عفاف و حجاب در در خيابان‌ها و فضاهاي عمومي مشاهده نکرده‌اند. ۶۶ درصد

از پاسس‌خگویمان اعلام کرده‌اند که از طرح‌ها و برنامه‌های نیروی انتظامی در موضوع عفاف و حجاب خبر ندارند. ۶۴ درصد

اکثریت پاسس‌خگویمان، معتقدند طرح‌های عفاف و حجاب نهادهای مختلف، تأثیری بر جلوگیری از ترویج بی‌حجابی نداشته است. ۶۲ درصد

از پاسس‌خگویمان معتقدند وضعیت رعایت حجاب در چندماه اخیر نسبت به گذشته بدتر شده و ۳۰ درصد نیز در ماه‌های اخیر تغییر ی در بهبود رعایت حجاب احساس نکرده‌اند. ۴۲ درصد

از پاسس‌خگویمان، خودشان یا اطرافیان‌شان پیامک عدم رعایت حجاب در خودرو را دریافت کرده‌اند. ۴۲ درصد

آیا در سال جدید از طرح‌ها و برنامه‌های نیروی انتظامی در موضوع عفاف و حجاب خبر دارید؟

۶۴ درصد از پاسس‌خگویمان، عنوان کردند که در جریان طرح‌ها و برنامه‌های نیروی انتظامی در موضوع عفاف و حجاب نیستند و در مقابل تنها ۳۶ درصد اعلام کردند از این طرح‌ها و برنامه‌ها اطلاع دارند.

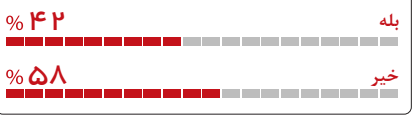
اطلاع مردم از طرح‌ها و برنامه‌های نیروی انتظامی در موضوع عفاف و حجاب در سال جدید

یکی از طرح‌های پليس، ارسال پيامك براي عدم رعایت حجاب در خودروسست. آیا برای اطرافیان شما این اتفاق افتاده است؟

۴۲ درصد از پاسس‌خگویمان، خودشان یا اطرافیان‌شان پیامک عدم رعایت حجاب در خودرو را دریافت کرده‌اند و در مقابل ۵۸ درصد در این مورد پیامک نداشته‌اند.

ارسال پیامک تذکر بی‌حجابی برای خود و اطرافیان

از پوشش مو تا رواج فرهنگ برهنگی

بررسی سیر تاریخی پوشش در اروپا در مصاحبه با محمدحسن صادق‌زاده، مستندساز و پژوهشگر

پوشش زن از احکام مشترک همه ادیان ابراهیمی (یهودیت، مسیحیت و اسلام) است. بانگاهی تاریخی به موضوع پوشش در جوامع مختلف در می‌یابیم که جوامع محلی نیز تحت تأثیر فرهنگ عمومی همیشه‌قوانین‌یابستگیزی‌هایی بر نوع پوشش داشته‌اند. حتی در تاریخ کشورهای آمریکایی و اروپایی هم قوانینی درباره نوع پوشش وجود داشته‌است. هر چند به گفته محمدحسن صادق‌زاده، مستندساز و پژوهشگر حوزه خانواده، زیست‌جنسی و محدودیت‌های پوشش در کشورهای آمریکایی و اروپایی تحت تأثیر تحول بزرگی که در انقلاب جنسی رخ داد از بین رفته و تفکر حاکم بر تمدن غربی که تا قبل از این بر اخلاق و مفاهیم خانواده، حیا و عفت اهمیت می‌داده کاملاً وارونه شده است. در گفت‌وگو با محمدحسن صادق‌زاده، این سیر تاریخی را بررسی کرده‌ایم.

روند پوشش در کشورهای آمریکایی و اروپایی چگونه بوده و پوشش زنان و مردان در طول تاریخ با چه تغییراتی روبه‌رو شده‌است؟

اگر بخواهیم موضوع پوشش را به‌طور خاص در اروپا و آمریکا بررسی کنیم باید از جایی شروع کنیم که به‌عنوان مبدا تمدن اروپایی شناخته می‌شود. بررسی پوشش در آتن باستان، جایی که اکثر فلاسفه بزرگ اروپایی در آنجا شروع به کار کردند، نشان می‌دهد که بانوان وقتی می‌خواستند در منظر عمومی ظاهر شوند باید حتماً پوشش کاملی داشته باشند. این پوشش به گونه‌ای بوده که موها و تمام بدنشان را می‌پوشاند. زنان نمی‌توانستند بدن و حتی موهای خودشان را به مردان دیگر نشان دهند. زمانی که اروپا بعد از روم و تغییر دین به مسیحیت، وارد قرون وسطی می‌شود پوشش هم برای مردها و هم برای زنان مهم بوده است. اگر عکس‌ها و نقاشی‌های آن دوران را نگاه کنید متوجه می‌شوید که زنان آن زمان هم همگی موهایشان را می‌پوشاندند و به‌هیچ‌وجه پذیرفته نمی‌شد که یک زن متاهل موهای خودش را به مردان دیگر نشان دهد. با ورود به دوران رنسانس و آغاز عصر مدرنیته به‌تدریج کمی از اهمیت پوشیدگی کم شد و در آثر هنری آن زمان هم می‌بینید برهنگی در نقاشی‌ها افزایش یافت اما در قرن نوزدهم میلادی و با روی کار آمدن ملکه ویکتوریا که به‌عنوان عصر ویکتوریایی شناخته می‌شود بحث پوشیدگی، عفت و حیا دوباره اهمیت یافت چون خود ملکه ویکتوریای انگلیس فردی بود که این مسائل برایش مهم بود و تلاش می‌کرد که بحث حیا و عفت در جامعه رواج پیدا کند.

پوشش زنان چگونه بود؟

اواسط قرن ۱۹ و حتی قبل از آن، وقتی زنان به‌ویژه در مکان‌های عمومی حاضر می‌شدند، لباس‌های کاملاً گشاد و پوشیده‌ای به تن داشتند و کلاهی به نام «بانته» بر سر می‌گذاشتند؛ کلاهی که تمام سر و موهای می‌پوشاند. ولی به‌تدریج و به‌مرور زمان پوشش‌ها شل‌تر و نمایش‌مو عادی‌تر شد و از بانته که تمام مو را می‌پوشاند به سمت استفاده از انواع دیگری از کلاه رفتند اما همچنان در این دوران تا قبل از جنگ جهانی اول پوشش زنان به این شکل بود که کاملاً با دامنی گشاد باشد به‌طوری که بدن نما نباشد و دست‌ها بازها همگی باید پوشیده می‌بود. حتی گردن هم باید پوشیده می‌بود و یک زن به تن هیچ‌وجه در خیابان بدون کلاه و باموی رها حاضر نمی‌شد. اما در دوران پس از جنگ جهانی اول بحث پوشش و عفت دچار یک مشکل بزرگ شد. صنعت سینما ظهور پیدا کرد و این صنعت به‌شدت به‌دلیل این بود که با استفاده از برهنگی و سواستفاده از بدن زنان برای خودش محبوبیت و تماشاچی جمع کند. به همین دلیل به‌شدت مخصوصاً در دهه ۱۹۲۰ اما شاهد موجی از تولید فیلم‌هایی بودیم که برهنگی و پوششی بدن نما (بیشتر برای زنان و تا حدی هم برای مردان) را به نمایش می‌گذاشتند.

سینما چگونه روی فرهنگ مردم تأثیر گذاشت؟

تحقیقات جامعه‌شناسی از آن دوران نشان می‌دهد نوع پوشش بازگیرا خیلی سریع به پوشش عمومی تبدیل می‌شد؛ برای مثال در یکی از فیلم‌های آن دوران بازیگری مشهور به نام «کلارک گیبل» نقش تأثیرگذاری بر نحوه لباس پوشیدن و سبک زندگی مردان حتی در سال‌های بعد داشت. کلارک گیبل (بازیگر نقش رت باتلر در فیلم سینمایی «برباد رفته») در فیلم «یک شب اتفاق افتاد» (۱۹۳۴) پیراهنش را در آورد تا بدن برهنه‌اش را نشان دهد. گیبل، هیچ زیرپوشی به تن نداشت. پس از نمایش این فیلم، فروش لباس زیر افت کرد و مردان بسیاری از گیبل پیروی کردند و زیرپوش نپوشیدند.

برهنگی مورد قبول مردم بود؟

رواج برهنگی در سینما صنعت سینما و اکشن عمومی را در پی داشت. هم نهادهای مذهبی هم هم نهادهای مردمی سرآیند این موضوع رفتند که جلوی برهنگی و رفتارهای جنسی در فیلم‌ها را بگیرند. نتیجه‌اش وضع قانون سنسور در سینمای آمریکا است که به نام «کده‌هیر» معروف شد است. کده تولید تصاویر متحرک با قوانین هیز، به مجموعه قوانینی گفته می‌شود که فیلمسازان و دیگر عوامل ساخت یک فیلم باید به آنها توجه کنند. بر مبنای این قانون سینماگران نمی‌توانستند صحنه‌های خیلی جنسی و برهنگی را نشان دهند و این کار عملیات شدت‌تری روی روند برهنگی در فضای آمریکا و اروپا کشیده شود. ولی تحول خیلی بزرگ که فضای آمریکا را تغییر داد در بحث پوشش و عفت و پوشیدگی انقلاب جنسی دهه ۶۰ بود. نظام سرمایه و هالیوود و برخی ایدئولوژی‌های سیاسی همه با هم جمع شدند تا مفهوم عفت و حیا را در جامعه از بین ببرند و به جایش مفهوم آزادی حداکثری جنسی را ترویج دهند و این فرهنگ را جانداختند که زن و مرد باید دنبال شهوات جنسی بروند و شهوات جنسی نه‌تنها نباید محدود شوند بلکه باید به‌عنوان راهمائی زندگی افراد تعیین شوند.

کلا پوشش در غرب متأثر از دین بوده یا فرهنگ مردم؟
این روند ترکیبی از هر دو بوده ولی به‌طور قطع دین نقش بسیار مهمی در انتخاب پوشیدگی داشته‌است. به‌خصوص بعد از اینکه اروپا به مسیحیت گروید، این مسئله که حیا به‌عنوان یک ارزش شناخته شود و پوشیدگی مخصوصاً برای زن به‌شدت جدی شد. با گذشت زمان هر چه نقش دین کم رنگ‌تر می‌شد، نوع پوشش ضعیف‌تر می‌شد.

قوانین توسط حکومت‌ها وضع می‌شده؟

خیلی از بحث‌ها درباره پوشش، مستقیماً به قوانین دولتی مربوط نمی‌شد. عرف جامعه آنها را تعیین می‌کرد. در قرن نوزدهم قوانینی برای پوشش زنان و مردان در ساحل وجود داشت. زنان باید کاملاً پوشیده بودند و کلاهی بر سر داشتند و مردان هم نباید بالاتنه خود را برهنه می‌کردند و حداقل باید تا زانو را می‌پوشاندند. به‌طور خاص در بسیاری از ایالت‌های آمریکا ممنوع بود که لباس‌های لباسی ظاهر شود که دامن آن از زانوها بالاتر باشد. نیروی گشت پلیس از چنین پوشش‌هایی ممانعت می‌کرد. ولی تحت تأثیر تحول بزرگی که در انقلاب جنسی رخ داد عملاً اکثر این محدودیت‌های پوشش در غرب از بین رفت و تفکر حاکم بر تمدن غربی که تا قبل از این بر اخلاق و مفاهیم خانواده، حیا و عفت اهمیت می‌داد کاملاً وارونه شد.

سیاسی

نگاهی به حد و مرزهای پوشش در نقاط مختلف جهان

دروغ بزرگ؛ پوشش در دنیا قانون ندارد

قوانین مربوط به پوشش در همه جای دنیا وجود دارد و با یک جست‌وجوی ساده می‌توان محدودیت‌ها و حد و مرزهایی را برای پوشش در هر کشوری وجود دارد، بررسی کرد. از این قوانین، چند نکته را می‌توان برداشت کرد: اول آنکه، اصل پوشش در همه‌جا قانونی و لازم‌الاجراست و فقط اختلاف در حدود آن وجود دارد. دوم آنکه، تقاضا برای بدون پوشش بودن و برهنگی، انتهای ندارد و در کشورهای غربی هم اعتراضاتی علیه این قوانین شکل گرفته است؛ به‌طوری که

در این کشورها، با وجود آنکه اکثر پوشش آزاد است، اما باز هم برای برهنه‌شدن کامل و نمایش بخش‌های حداقلی از بدن که ممنوع است، اعتراض می‌کنند. نکته قابل توجه دیگر، این است که حکومت‌ها با این قبیل اعتراضات، مقابله و حتی معترضان را دستگیر می‌کنند. به‌عبارتی دیگر، صرف آنکه عده‌ای تقاضای برهنه‌شدن کامل را مطرح کنند، قانون ممنوعیت برهنگی کامل تغییر نمی‌کند. دولت‌ها، بر حفظ آن پافشاری می‌کنند؛ حتی فراتر از حکومت‌ها، مدیران

برخورد با عروس و داماد برهنه

نمونه دیگر، دستگیری عروس و داماد برهنه آمریکایی، در خیابان توسط پلیس است. این عروس و داماد عجیب در اعتراض به قانون ممنوعیت برهنگی در مکان‌های عمومی در شهر سانفرانسیسکو بعد از مراسم ازدواجشان به‌صورت کاملاً برهنه وارد خیابان شده و به جشن و پایکوبی پرداختند. اما عروس و داماد برهنه آمریکایی در خیابان توسط پلیس دستگیر شدند. به گفته خبرنگاران، این عروس بعد از دستگیری توسط پلیس به خبرنگاران و افرادی که در محل حاضر بودند، گفت: این مراسم اعتراض به قانون منع برهنگی در اجتماع است. هر کس حق دارد آنطور که دوست دارد وارد خیابان شود. من مطمئنم مردم سانفرانسیسکو از ما حمایت خواهند کرد. مأموران پلیس این شهر بلافاصله با حضور در محفل این عروس و داماد که در حال رقص در پیاده‌رو بودند با پتو بدن آنها را پوشانده و سپس آنها را به بازداشتگاه منتقل کردند. لازم به ذکر است که از سال ۲۰۱۲ میلادی برهنگی در خیابان، وسایل نقلیه و مجامع عمومی در شهر سانفرانسیسکو آمریکا ممنوع بوده و با قانون شکنان برخورد می‌شود.

برخورد با نیلوفر فولادی در هلند

نیلوفر فولادی زاده سال ۱۳۶۹ در تهران است که با کشف حجاب در یکی از خیابان‌های انقلاب و برهنه شدن در جمع‌ات اعتراضی به مرگ مهسا امینی در هلند نامش بر سر زبان‌ها افتاد. برهنه‌شدن نیلوفر فولادی در جمع اعتراضی چندین نفره در هلند که به بهانه حمایت از اعتراضات تهران در پی فوت مهسا امینی تشکیل شده بود، با برخورد پلیس این کشور و همچنین با واکنش‌های منفی بسیاری در شبکه‌های اجتماعی همراه شد. برخی کاربران به عدم برهنگی کامل فولادی اشاره داشتند و آن را به دلیل وجود قوانین پوشش در هلند دانستند که در تناقض با خواسته امثال فولادی است. احمد دستار در این باره در توئیتر نوشت: «می‌دونید چرا کامل لخت نشده؟ به خاطر قانون حجاب اجباری هلند. در هلند برهنگی کامل جرم است. پلیس هم با مجرم برخورد قانونی و در صورت مقاومت، برخورد خشن می‌کند. نکته قابل توجه اینجاست که نیلوفر فولادی در هلند برهنه شد که به ممنوعیت لخت‌شدن در ایران اعتراض کند، ولی توسط پلیس هلند به‌دلیل لخت شدن بازداشت شد.»

برخورد پلیس آلمان با تجمعات اعتراضی همراه با برهنگی

سال ۱۴۰۰ و در دوران انتخابات ریاست‌جمهوری بود که ۳ عضو گروه فم که با شعار «ایکونت انتخابات در مقابل سفارت ایران در برلین برهنه شدند و اعتراض کردند، توسط پلیس آلمان بازداشت شدند. فم، گروهی متشکل از زنان فعال فمینیست است که به خاطر اعتراض‌های برهنه خود در نقاط مختلف جهان شهرت دارند. اعضای این گروه در تجمعات دیگر خود نیز که بسا برهنگی همراه بوده است، توسط پلیس بازداشت شده‌اند. نمونه دیگر بازداشت ۳ تن از این گروه در جریان سفر پوینت به آلمان است. ولادیمیر پوینت، رئیس‌جمهوری روسیه در جریان سفر به آلمان وقتی به همراه صدراعظم آلمان از نمایشگاه بازی هانوفر دیدار می‌کردند با اعتراض ۳ زن برهنه مواجه شدند. این امر شامل موارد شعارهایی را با الفبای روسی علیه ولادیمیر پوینت روی بدن‌های خود نوشته بودند. این ۳ زن موفق

چند نمونه در آمریکا

در اکثر ایالت‌های آمریکا، قانون دولتی و ممنوعیت‌هایی برای پوشش وجود دارد؛ برای مثال در اکثر ایالت‌ها برهنگی یک جرم جنایی است که جریمه نقدی یا حبس یا ثبت شدن فرد به‌عنوان مجرم جنسی و الزامات و محدودیت‌های بعدی را برای او به همراه خواهد داشت. در برخی از ایالت‌ها، دولت‌های محلی مجازند که مجموعه استانداردهای محلی را تدوین کنند. در این باره می‌توان به تابلوی ورودی شهر کریاس جوتل در آمریکا اشاره کرد. بر تابلوی این شهر نوشته شده است: «بر اساس سنتن و رسوم مذهبی خود، از شما خواهشمندیم تا هنگام بازدید از اجتماع ما به گونه‌ای عقیف لباس پوشیده و رفتار کنید. این امر شامل موارد زیر می‌شود: پوشیدن دامن یا شلوار بلند، پوشیده بودن سینه‌ها، پوشیدن لباس‌های آستین‌دار. حداقل تا ارتفاع استفاده از الفاظ مناسب، رعایت تفکیک جنسیتی در تمام اماکن عمومی. از احترام شما به ارزش‌های ما سپاسگزاریم؛ از بازدید خود لذت ببرید!»

تذکره به آدم‌برفی

به‌عنوان مثال دیگر، مسئله پوشش در آمریکا تا جایی مورد توجه است که بی‌بی‌سی تیتز عجیبی با عنوان «پلیس آمریکا آدم‌برفی برهنه را توبیخ کرد». زد، این شبکه سلطنتی نوشت: پلیس آمریکا به سازنده یک آدم‌برفی که به شکل پیکره برهنه الهه ونوس بود، تذکر داد که به خاطر اعتراض همسایه‌ها بدن آدم‌برفی خود را بپوشاند. مأمور پلیس به سازنده این آدم‌برفی گفته است که همسایگان برهنگی ونوس برفی را «جلف» توصیف کرده‌اند.

گزارش

رنگین باش و پوشیده

پوشش سنتی زنان در برخی کشورهای اروپایی و آسیایی برای بسیاری از مردم تصور این است که مواجهه با پوشش و طراحی لباس‌های زن و مرد را در نظر گرفتن پوشاندن بخش زیادی از پوست و حجم بدن، مختص قرن اخیر و اقلیم خاصی است. جالب است که ببینیم بسیاری از لباس‌های سنتی کشورها از لحاظ پوشش حجم بدن و پوست، کاملاً پوشیده طراحی می‌شده‌اند. برای مثال چند نمونه از لباس‌های زیبای سنتی کشورها که هویت آنها هنوز هم به فراموشی نرفته را ببینید:

تاجیکستان

چکن لباس سنتی زنان در کشور تاجیکستان
تاجیک‌ها از اطلس برای فصول گرم سال استفاده می‌کنند چون خیلی خنک و سبک است و از مخمل برای فصول سرد سال استفاده می‌کنند. یکی از طرح‌های نوین بانوان تاجیک گلدوزی‌هایی است که با صدف انجام می‌شود؛ این کار مفاهیم و احساسات بسیاری در بر دارد.

هندوستان

ساری لباس سنتی زنان در کشور هندوستان
سنتی ترین و رایج ترین لباس زنانه هندی است و به‌گونه‌ای لباس رسمی و نمادین هند محسوب می‌شود. این لباس بر تن اکثر زنان هندی دیده می‌شود؛ از شهروندان معمولی گرفته تا دیپلمات‌ها و سفیران.

پاکستان

پیران ثمنان لباس سنتی زنان در کشور پاکستان
لباس‌های پاکستانی شباهت بسیار زیادی به لباس‌های هندی دارند. با این تفاوت که از رنگ‌های ملایم و طرح‌های ساده، پوشیده‌تر و آستین بلند و شلوار بیشتر استفاده می‌شود.

نروژ

بوناد لباس سنتی زنان در کشور نروژ
کلمه بوناد در گسترده‌ترین دامنه معنایی خود، هم برای اشاره به پوششی سنتی و روستایی (که بیشتر به سده‌های ۱۹ و ۱۸ میلادی برمی‌گردد) و هم برای لباس‌های مدرن فولک قرن بیستمی به‌کار می‌رود.

یونان

کیتان لباس سنتی زنان در کشور یونان
آن‌ها معمولاً پارچه را کمی از روی کمر بیرون کشیده و آن را روی کمر بند کرده می‌گردند. لباس مردم یونان، کیتان بسیار پرچین و لوله‌ای شکل بوده است. زنان آن را بلند تا مچ پا و مردان گاهی تا زانو می‌پوشیدند.

ژاپن

کیمونو لباس سنتی زنان در کشور ژاپن
این لباس سنتی همچنان در مراسم خاص مانند جشن‌های ازدواج، ترحیم و مراسم چای استفاده می‌شود.

افغانستان

گند لباس سنتی زنان در کشور افغانستان
لباس گند افغانی نوعی لباس محلی افغانی است که در مجالس شادی مثل عروسی و شنب خانبدان پوشیده می‌شود. پوششیدن این لباس در میان تمامی اقوام افغانستان در شب خانبدان تبدیل به یک سنت و فرهنگ شده است.

ویتنام

آو دای لباس سنتی زنان در کشور ویتنام
در گذشته آو دای برای مردان و زنان حواله مانند جشن‌های ازدواج، ترحیم مورد حاضر این لباس محلی بیشتر توسط زنان پوشیده می‌شود.

روسیه

کفتان لباس سنتی زنان در کشور روسیه
لباس سنتی روسی فقط توسط مقامات کلیسا و در برخی از تعطیلات قومی پوشیده می‌شود. در حال حاضر بسیاری از عناصر از بین رفته‌اند، اگرچه هنوز چندین مؤلفه وجود دارد که به لباس سنتی روسیه فرمی نمادین می‌دهد.

گرجستان

چوخا لباس سنتی زنان در کشور گرجستان
چوخا نام لباس سنتی گرجستان است که نقش مهمی در تاریخ و فرهنگ این کشور ایفا کرده است. این لباس از گذشته تا به امروز با تغییر و تحولات زیادی روبه‌رو بوده تا به شکل امروزی در بیاید.

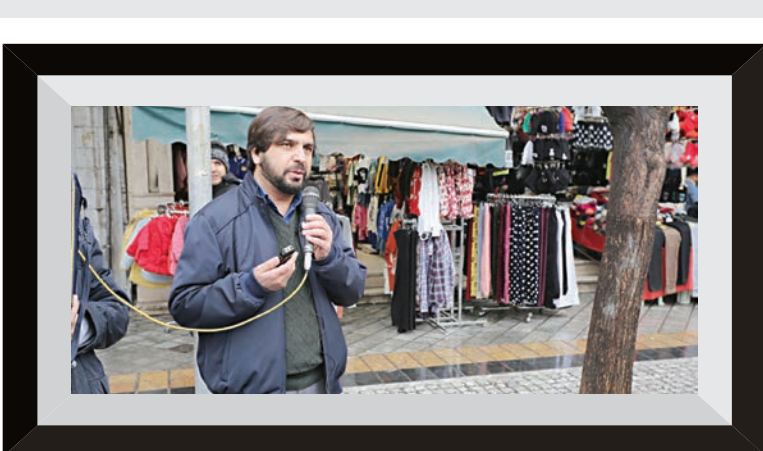

وقتی با روایان و شاهدان راه می‌افتید و در تهران چرخ می‌زیدید و در نقاطی که رویدادی اتفاق افتاده می‌ایستید و داستانی را می‌شنوید، دل و قلبتان سساده‌تر همراه می‌شود و برای جهاد تبیین، نه فقط به یک مجموعه‌دنائی، بلکه به یک قلب سوخته و پرده‌غمه‌نیز نیاز است.

پیرمری عصان‌زنان ما را در کوچه‌ها برد تا گوشه‌های و سپس گفت: اینجان! اتفاق را دیدم. مدرسه دخترانه بنا نبود افتتاح شود در دوره محمدرضا پهلوی و خانم‌وزیر آموزش پرورش که بهایی هم بود، بنا بود افتتاح را انجام دهد. سرباز نظمیه دم در مدرسه ایستاده بود. دختری با چادر می‌خواست و وارد مدرسه شود برای شرکت در افتتاحیه. سرباز، جلوی او را گرفت و گفت: «یا برداشتن چادر یا برگشتن به منزل.» و دختر به منزل برگشت. دالان توسعه‌های که دنبال و تعلیم و تربیتی که افتتاح می‌شد به‌سوی تمدن غرب بود و معلوم بود که این‌گونه شرطی داشت آری، یا مخفی و زندانی شود در خانه‌ات یا بی‌پوشش در جامعه حاضر باش. این‌نظام ارزشی مطلوب برای زن است. نه‌فقط منزل، بلکه چادر هم معنای سخیفی داشت برای این جماعت. رضاخان ملعون می‌گفت: زنان باید کاره موظفند چادر بپوشند؛ همو که چادر از سرزنان به اجبار برمی‌داشت.

بر دلش سراغکس‌های برداشتن حجاب ایدند باید شاید؛ برخی رو به دیوهر ایستاده‌اند، برخی به هم چسبیده‌اند و زیر کلاه‌ها مخفی کرده‌اند خود را تا جایی که می‌توانند. باید نظام ارزشی این مردم عوض می‌شد به سمت قیله دیگری؛ همان قیله‌ای که

مؤسسه همشهری برای بلکه و زنده نگهداشتن هویت و تاریخ شفاهی تهران این کهنه یا پیتخت ایرانی یک هفته در میان تور تهرانگردی را برگزار می‌کند. تور تهرانگردی همشهری در واقع تلاش می‌کند شهر را با مردمان، با تاریخ و با فراز و نشیب و تلخ و شیرین‌هایش معرفی کند. در این طرح علاقه‌مندان را با روایت عینی و زنده شاهدان و پژوهشگران با قصه‌ها و داستان‌های فراموش شده در غبار زمان شهر تهران آشنا می‌شوند.

امروز اسلام جان فدا می‌خواهد و من آن جان فدا هستم

یکی از باغ‌های معروف شهر ی در حوالی حرم حضرت شاه‌عبدالعظیم که این روزها هیچ اثری از آن نیست باغ سراج‌الملک است. باغی که این روزها بازار حرم شاه‌عبدالعظیم جایگزین آن شده است و روزگاری تبعیدگاه «شیخ محمد تقی بافقی» بود؛ نخستین روحانی‌ای که با فرمان کشف حجاب مخالفت کرد. «علیرضا زمانی» تهران‌شناس دیگر میهمان ویژه تور گردشگری همشهری بود. او درباره ماجرای تبعید شیخ محمد تقی بافقی، می‌گوید: «ماجرای تبعید این روحانی به حضور بی‌حجاب‌همسر دمو‌رضا شاه در حرم حضرت معصومه(س) مربوط می‌شود. این روحانی و شاکر دانش از حضور بی‌حجاب ملکه ایران ناراحت می‌شوند و به او تذکر می‌دهند. رضا شاه با شنیدن ماجرا راهی قم می‌شود.» شیخ محمد تقی بافقی را دستگیر می‌کنند و گماهی در زندان شهربانی میدان مشق در حبس می‌ماند. شیخ محمد تقی با وجود شکنجه‌های مکرر از موضع خود کوتاه نمی‌آید و در نهایت به باغ سراج‌شهری تبعید می‌شود. «آیت‌الله شیخ حسین قمی» از دیگر روحانیونی بود که همراه فرزندان‌ش برای شکایت از قانون کشف حجاب راهی پایتخت می‌شود و در نهایت به باغ سراج تبعید شد. به گفته «علیرضا زمانی» این روحانی در اعتراضی اجبار زنان به کشف حجاب نامه تلگرافی تندری را برای رضا شاه با این مضمون که «امروز اسلام جان فدا می‌خواهد و من آن جان فدا هستم» می‌زند و به دنبال این اقدام در باغ سراج حصر می‌شود.

موزه لباس ادیان در کلیسای حضرت مریم(س)

حضور در کلیسای حضرت مریم در خیابان سی‌تیر و تماشای موزه تاریخی اشیاء و لباس‌های مختلف ادیان از دیگر بخش‌های این سفر یک‌روزه بود. این موزه ۱۱ ساله است در دل کلیسای حضرت مریم راه‌اندازی شده است. تصاویر تعدادی از کلیساهای ایران و انجیل قدیمی ۲۰۶ ساله از بخش‌های دینی و جذاب این موزه تاریخی بود. در موزه مریم مقدس لباس‌های اقوام و ملیت‌ها در طول تاریخ به نمایش در آمده است. جالب اینکه و یژگی مشترک همه این لباس‌ها پوشیدگی لباس زنان در همه ادوار تاریخی بوده است.

بانوی محجبه را به افتتاحیه مدرسه راه‌ندادند

مسیر سفر ما در صبح همراه با میهمانان ویژه از زینبیه همشهری به سمت شهرری، یکی از کانون‌های مهم اصلی شهر تهران برای مقابله با قانون کشف حجاب که در ۱۷ دی ماه سال ۱۳۱۴ صادر شد، شروع می‌شود. میدان سر تخت شهری که این روزها بسیاری از نمادهای قدیمی و خاطرانگیز آن حساسی تغییر کرده است. نخستین مسیر گشت و گذار در دل تاریخ و روزهای مبارزه با قانون مدنی حکومتی دوره رضاشاه است. حسین حافظلی، از اهالی قدیمی شهرری با پادی از حال و هوای قدیمی محله پیله ویژه آب‌انباری که مامن بسیاری از زنان مبارز در روزهای کشف حجاب بود تعریف می‌کند: سال ۱۳۴۸ مدرسه کئی در همین مکان با حضور وزیر آموزش پرورش آن زمان خانم فرخ روی بارسا افتتاح شد. آن سال‌ها در مدرسه آیت‌الله فیروز آبادی مشغول تحصیل و فراشی مدرسه بودم. برای افتتاحیه مدرسه به‌عنوان نیروی خدماتی دعوت شده بودم. یک پاسبان برای کنترل تردهای مدرسه جلوی در بود که مانع ورود یک خانم محجبه شد و گفت: یا برداشتن چادر یا برگشتن به خانه؛ شرط حضور در این مراسم این است که باید همه بی حجاب باشند. آن خانم هم به خانه بازگشت. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی پیگیر شدیم تا از او تقدیر کنیم اما متأسفانه پیادش نکردیم.

روایت یک روز تهرانگردی همشهری با موضوع حجاب

گوهرشاد در کوچه‌پس‌کوچه‌های تهران

او را روی کار آورد و بعدها پسرش را. با قول امام‌خمینی(ره) آنها فهمیده بودند یک ضلع اصلی انقلاب‌ها زنان هستند و باید برای آنها‌فکری می‌کردند. در طول تاریخ مستکبرین برای زنان، نقشه می‌ریختند تا جلوی انقلابشان را بگیرند. بستجیحی نسلنامه کار فرعون بود برای جلوگیری از انقلاب مستضعفین؛ غافل از آنکه زن از درون خانه‌اش تاوج معنا پر می‌کشد و انقلاب موسوی را از پا رجه را بدهد روی سرش بگذارد. این ویژگی فرهنگ غربی

پیش می‌برد. خانمی از قول مادرش تعریف می‌کرد که در این نقطه اخترا از ترس نظمیه فرار کردند داخل آب‌انبار و ساعت‌ها خود را محبوس کردند تا طرف برود و بعد توتوتند به خانه‌هایشان برگردند. پیرزنی را تعریف می‌کردند که سسرباز به زور چادر از سرش کشید و پاره پاره کرد و پیرزن التماس می‌کرد که بخشی از پارچه را بدهد روی سرش بگذارد. این ویژگی فرهنگ را به آن سمتی

سیاسی

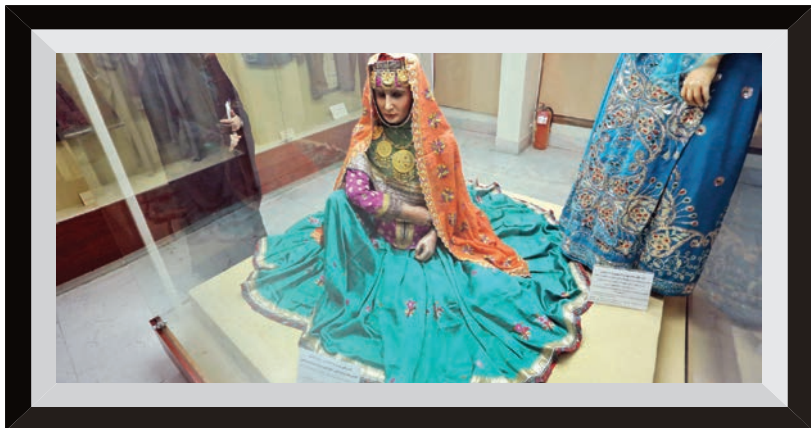
جهت می‌دهند که خودبیشتر سود ببرند. اصلافرهنگی که دنیا رانشامه می‌گیرد نمی‌تواند یک هویت جمعی داشته باشد و باید در خدمت یک عده‌قلیل در آید. فرهنگ غرب باید به اجبار حقنه شود. دل آدم می‌سوزد برای همه زنان دنیا که چطور مورد ظلم واقع شده‌اند. در کلیسای حضرت مریم رقتیم موزه لباس‌ها، شخصی لباس همه ملیت‌ها را در قالب عروسک‌های پوشیده بوده لباس‌های ارمنی‌های ایرانی را هم؛ همگی پوشیده بود؛ با الگوهای مطلوب غرب کاملاً متفاوت بودند.

لباس‌های مردم ایران را در موزه کاخ گلستان دیدیم. تمدن غرب نه عقیده دینی، اسلامی، بلکه هویت ملی ما و همه جوامع را بنا داشتند همانطور کنند که خود می‌پسندند. از خود بیرسیم چرا باید زن و مرد همه از هر قبیله، منطقه و قومیتی همان شوند که فرهنگ غربی طلب می‌کرد؟ چرا باید همه یک‌طور لباس بپوشند؟ آن‌گونه که این جماعت می‌خواهند. لباس نماد است؛ نماد یک فرهنگ، بنا بود یک فرهنگ چیره شود و الگوهای مطلوب غرب کاملاً متفاوت بودند.

اینها را بشنودین خیابان‌ها و کوچه‌های تهران برایتان معنای دیگری پیدا می‌کند؛ معنای مظلومیت و اقتدار یک هویت تاریخی معنوی. زنی‌هایی که سال‌ها خود را در خانه‌ها محبوس کرده بودند که مقابل این فرهنگ مهاجم بایستند. پهلوانانی که محافظت می‌کردند از زنان در مقابل نظمیه‌های رضاخانی، مرحوم بافقی از قم تبعید می‌شود؛ چرا که مقابل این حرکت

ایستاد و بوژروار فریاد کشید و مرحوم حاج آقا حسین طباطبایی قمی را که از مشاهد برای اعتراض حرکت کرد تا مقابل این جریان بایستد را دورماش کردند و محدودش کردند. زنان در نهضت تنباکو، در مشروطه، در ملی شدن صنعت نفت و در تمام جنبش‌های ایران جلودار بودند و یک ضلع حرکت و دنبال‌باید به دنیا مشغول می‌شدند تا مردان را نیز آلوده به حب دنیا کنند که رأس کل خطیبه است؛ رأس تمدن غرب؛ از خود بیرسید؛ چزارضانه که محصول مشروطه منجر شده به دامن غرب بود باید یک بعد از تلاش‌هایش نقشه کشیدن برای زنان باشد؟ زن مظهر هویت و فرهنگ یک جامعه است و معلوم است که کانون حملات فرهنگ مهاجم قرار می‌گیرد.

حاج آقای عبدخدایی داستانی گفت از مادرش و پدرش که

حجاب اقوام مختلف در گذر تاریخ

قانون پوشیدن لباس‌های متحدالشکل در سال ۱۳۰۷ تصویب شد در حالی که مردم و علما آن را خلاف شرع و عرف می‌دانستند. برای آشنایی بیشتر با نوع پوشش اقوام ایرانی تا قبل از تصویب این قانون، در مسیر سفرمان راهی موزه لباس اقوام ایرانی که در سال ۱۳۴۸ راه‌اندازی شده شدیم. «علیرضا زمانی» تهران‌شناس با اشاره به پوشش ایرانیان پیش از اسلام توضیح داد: «گر نگاهی به پیشینه تاریخی نوع پوشش اقوام ایرانی بیندازیم همه ادوار و سلسله‌ها با حجاب گره خورده بود. بعدها با ورود اسلام نوع پوشش ایرانیان با پوشش اسلامی تلفیق شد. و روشنفرانی که بعد از انقلاب مشروطه به کشورهای اروپایی سفر می‌کردند زمینه تصویب قانون پوشیدن لباس متحدالشکل را فراهم کردند. برای نخستین‌بار بود که چنین فرم‌انی از بالا به پایین صادر می‌شد و قبول آن برای مردم سخت و غیر قابل فهم بود.» زمانی به نوع پوشش همسسر آتانورک به نقل از باقری سفیر ایران در ترکیه اشاره می‌کند. در یک نمازشگاه آتانورک با همسر محجبه‌اش شرکت می‌کند. اما همسر رضا شاه در این مراسم بی حجاب بود. این تهران‌شناس خاطره‌ای را در محرم لژزاده نقل می‌کند: «مرحوم

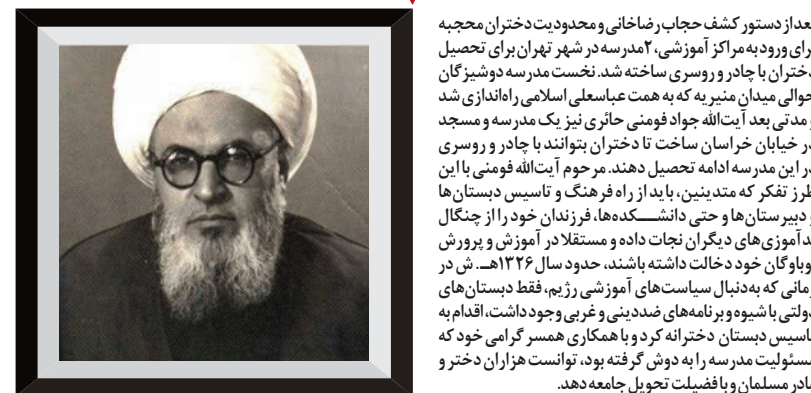
حجف فر هنگ عفاف و حجاب در طول تاریخ حجت‌الاسلام حسین کاظم‌زاده، عضو مرکزی خانه طلاب نیز در این‌باره می‌گوید: «به گوهی متون تاریخی، در اکثر قریب به اتفاق ملت‌ها و آیین‌های جهان، حجاب در بین زنان معمول بوده است؛ هرچند در طول تاریخ، فراز و نشیب‌های زیادی را طی کرده و گاهی با اعمال سلیقه حاکمان، تشدید شده یا تخفیف یافته است. ولی هیچ‌گاه به‌طور کامل از بین نرفته است. مورخان به ندرت از اقوام بدوی که زناشسان دارای پوشش مناسب نبوده یا به‌صورت برهنه در اجتماع ظاهر می‌شدند، یاد می‌کنند. در ایران نیز در تمامی دوره‌ها، آنچه نمود دار در فرهنگ عفاف است که ریشه‌های خود را حفظ کرده و به نسل‌های دیگر انتقال یافته است.»

اجبار به کلاه بر سر گذاشتن در جشن فارغ‌التحصیلی

ایستگاه اول این سفر یک‌روزه، باغ نگارستان بود. مکانی که تا قبل از ساخت دانشگاه تهران، دانشسرای مقدماتی عالی کشور محسوب می‌شد و چهره‌های بزرگی از تاریخ فرهنگ و هنر ایران از این دانشسرا فارغ‌التحصیل شدند. «صراالله حدادی» تهران‌شناس با بیان روایتی از واقعه کشف حجاب روز ۱۷ دی‌ماه سال ۱۳۱۴ می‌گوید: «حضور بی حجاب خاندان سلطنتی در مراسم جشن فارغ‌التحصیلی دختران در دانشسرای مقدماتی

مدرسه آیت‌الله قومنی برای دختران محجبه

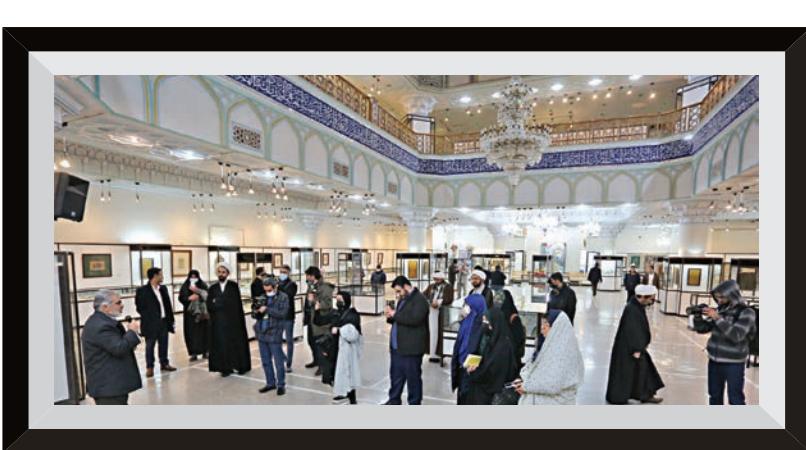
بعد از دستور کشف حجاب رضاخانی و محدودیت دختران محجبه برای ورود به مراکز آموزشی، ۲مدرسه در شهر تهران برای تحصیل دختران با چادر و روسری ساخته شد. نخست مدرسه دوشیزگان حوالی میدان منیره که به همت عباسعلی اسلامی راه‌اندازی شد و مدتی بعد آیت‌الله جواد قومنی حائری نیز یک مدرسه و مسجد در خیابان خراسان ساخت تا دختران بتوانند با چادر و روسری در این مدرسه ادامه تحصیل دهند. مرحوم آیت‌الله قومنی با این طرز تفکر که متدینین، باید از راه فرهنگ و تاسیس دبستان‌ها و دبیرستان‌ها و حتی دانشسکده‌ها، فرزندان خود را از چنگال بدآموزی‌های دیگران نجات داده و مسقط‌در آموزش و پرورش نوبادگان خود درخالت داشته باشند، حدود سال ۱۳۲۶هـ. ش در زمانی که به‌دنبال سیاست‌های آموزشی رژیم، فقط دبستان‌های دولتی با شیوه و برنامه‌های ضددینی و غربی وجود داشت، اقدام به تاسیس دبستان دخترانه کرد و با همکاری همسر گرمی خود که مسئولیت مدرسه را به دوش برد، تاسست. هزاران دختر و مادر مسلمان و باقیضت تحول جامعه‌دهد.

هلم‌شهری

جانگذاز است. او می‌گوید پدرم به مادرم آزادی داده بود که اگر برایش مشکل استت هجرت کند با حاج آقا طلاق بگیرد و زندگی‌اش را آسوده ادامه دهد. مرد آن دوران زنش را اجبار نمی‌کرد و زن عاشقانه از شهر خود کوچ می‌کند به آن جایی که شوهرش برحسب تکلیف به آنجا هجرت کرده بود.

عبدخدایی می‌گوید یک روز که مادرم و دوستش به حمام زناه رفته بودند، نظمیه دنبالش‌ان می‌کند که چادر از سرشان بکشد، فرام می‌کنند و سرباز پشت سرشان. در کوچه‌ای می‌آیند وارد خانه‌ای شوند، سرباز به آنها می‌رسد. یکی سرش به چارچوب می‌خورد و می‌شکند و دیگری پایش به چارچوب در می‌گیرد و زمین می‌خورد. آن که زمین می‌خورد، مادر عبدخدایی است. حامله بود. بچه از دنیا می‌رود. مادر هم چند روز بعد به رحمت خود خرد را دارند. اصل حجاب نشانه نیست، بهانه است؛ حتی اصل نظام هم بهانه است. آنچه نشانه است قیام و انقلابی است که در جان مردم رخ داده به سسمت فرهنگ و داریی و هویت خودشان. آن را باید کنار بگذارند.

پایان تور تهرانگردی ما به خانم خاتونی منتهی می‌شد؛ دختر جوان ورزشکاری که برای نخستین‌بار مال آسیایی در دوچرخه‌سواری گرفته بود؛ همان‌که عکس نماز خواندنش در بین مردم دست به‌دست می‌شد و مایه افتخار بود. او می‌گفت بابت نماز خواندنم و حجابم خیلی‌ها مسخره‌ام می‌کردند و مسخره‌ام می‌کنند. تحت فشارم می‌گذارند. راست می‌گفت اینها اینگونه‌اند. اما او می‌گفت: من نماز را نه از سر تکلیف، بلکه از سر عشق می‌خوانم. می‌گفت: هنوز هم بی‌عدالتی در حق ما زنان هست، اما من صابر و استقامت گام به گام جلو می‌روم و می‌دانم به نتیجه می‌رسم؛ اینگونه‌نیز به نتیجه رسیدم همواره صبر و رابطه با خدا، رمز حرکت و موفقیت او بود. این همان هویت انقلابی و سالکانه زن امروز ایران است. او با خیلی از جهالت‌ها باید بجنگد؛ جهالت مدرن و جهالت کهنه تاریخی. این مسیری ماشین‌شن روزهای کشف حجاب و محدودیت سوارشدن زن‌های محجبه در ماشین دودی‌های تهران قدیم که از میدان خراسان می‌رفتند تا تبین راه سوار ماشین شوند.»

مصائب زنان محجبه برای زیارت حرم حضرت عبدالعظیم(ع)

تا حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) مردم و زائران را جابه‌جا می‌کردند، تعریف کند. او می‌گوید: «بعد از اعلام قانون کشف حجاب نظامیان رضا خان دقت و کنترل را زیادی در سوار شدن مسافران محجبه داشتند و در صورت مشاهده حتماً آنها را پیاده می‌کردند. به همین دلیل بیشتر بانوان برای زیارت و سوار ماشین‌شن سر خط سوار نمی‌شدند. مسیر طولانی را پیاده می‌رفتند تا تبین راه سوار ماشین شوند.»

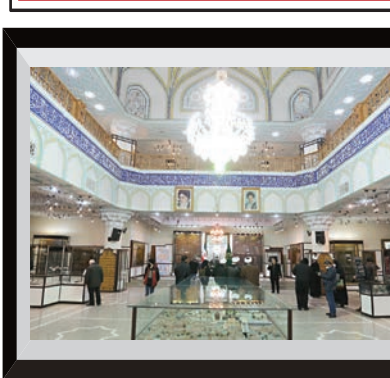
آب انبار، پناهگاه مادر و مادر بزرگم شد

هم یاد می‌کند: «یکی از مشکلات زنان در دوران کشف حجاب حمام رفتن بود. بسیاری از زن‌ها سال‌ها خانه نشین شدند. بسیاری از زن‌ها شب‌ها تر د می‌کردند. البته در میان پاسبان‌ها بعضاً انسان‌های شریفی هم بودند و خبر می‌دادند که در زمان کشیک کدام‌یک از آنها زنان می‌توانند با چادر از خانه خارج شوند.»

به پیرزن جادری هم رحم نکردند

خانم‌ساخته‌ای ماجرای عم‌انگیز پیرزنی که پاسبان‌ها چادر از سرش برداشتنند به نقل از مادرش می‌گوید: «پیرزنی را دیدم که مأموران به شکل وحشیانه‌ای به او حمله کردند و چادر از سرش کشیدند. آنها فقط به این کار بسنده نکردند و چادر پیرزن را پاره پاره کردند. او گریه‌کنان به آنها التماس می‌کرد که حداقل یک تکه از چادرش را به او بدهند تا سرش را بپوشاند. اما نظمیه‌چی‌ها نه تنها توجهی به التماس‌های او نمی‌کردند بلکه پیرزن بی‌چاره را بیشتر زبر بار مشت و لگد گرفتند.»

مخالفت مراجع و پهلووانان

«علی‌آربابی» از نوادگان پهلووان بنام شهرری «حسین آرابی» از دیگر میزبانان تور گردشگری در موزه آستان مقدس حضرت عبدالعظیم است، او با مرور خاطرات آن روزها می‌گوید: «با اعلام رسمی قانون کشف حجاب، علما مخالفتشان را اعلام کردند. یکی از معروف‌ترین آنها «آیت‌الله محمد تقی بافقی» بود که به تهران آمد و به شهرری تبعید شد. در کنار روحانیون، پهلووانان هم پرچم حمایت و محافظت از زنان را به‌دست گرفتند. «آسید حسن زرا»، «محمد صادق بلور فروشان» و پدربزرگم «حسین آرابی» در شهرری به مخالفت با این قانون برخاستند. آنها با مشاهده مزاحمت مأموران با پاسبان‌ها در گریز می‌شدند. نظمیه چی‌ها بدون تذکر چادر را از سر زنان می‌کشیدند؛ اما اگر پهلووان و معتمد محله را می‌شناختند زنان را راه می‌کردند.»